

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

บันทึกความเข้าใจระหว่าง

ทบวงกิจการทางมหาสมุทรแห่งชาติจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทย
ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล

อ.พ. ๒๗/๒๕๕๓ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๕๔ ๒๑๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกความเข้าใจระหว่าง
ทบวงกิจการทางมหาสมุทรแห่งชาติจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทย
ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัดเพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณابันทึกความเข้าใจระหว่างทบวงกิจการทางมหาสมุทรแห่งชาติจีน แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แห่งราชอาณาจักรไทยว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือ สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่ สมาชิกวุฒิสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่ง ส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ - ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
๑. บันทึกความเข้าใจระหว่างทบวงกิจการทางมหาสมุทรแห่งชาติจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล	๑
๒. MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN THE STATE OCEANIC ADMINISTRATION OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA AND THE MINISTRY OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND ON MARINE COOPERATION	๘
๓. ความเป็นมาของบันทึกความเข้าใจระหว่างทบวงกิจการทางมหาสมุทรแห่งชาติจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล	๑๔
๔. มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration	๑๙
๕. สถานการณ์ทรัพยากรทางทะเลของประเทศไทย	๒๑
๖. ความหลากหลายของเกาะในประเทศไทย	๓๐
๗. การจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ	๓๗
๘. กรอบแผนบูรณาการงบประมาณการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙	๔๒
๙. การสำรวจระยะไกล	๔๕
๑๐. ดาวเทียมที่ใช้ในประเทศไทย	๕๐
๑๑. ระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศทางทะเล	๕๔
๑๒. การประมงระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน	๕๙
๑๓. ข้อตกลง/อนุสัญญาความร่วมมือระหว่างประเทศทางด้านทะเล	๖๒
๑๔. ภาคผนวก	
- คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑	๗๐
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	๗๓
- พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕	๑๑๖
- อนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยกฎหมายทะเล	๑๑๗

LIART

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
นางสาวเยาวนิจ สุนนันทน์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒
นางอารยะหญิง จอมพลาพล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๓

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายวิริยะ คล้ายแดง	วิทยากร ๘ ว.
นางพุทธชาติ ทองเอน	วิทยากร ๘ ว.
นางจงเดือน สุทธิรัตน์	วิทยากร ๘ ว.
นางอาริยา สุขโต	วิทยากร ๖
นางชนิดา จรรโลงศิริชัย	วิทยากร ๖
นางบุศรา เข้มทอง	นิตินกร ๕
นายณัฐพล ยิ่งกล้า	นิตินกร ๕
นายทศนารถ เมฆประยูร	นิตินกร ๔
นางสาวอัจฉรา ขุมเหล็ก	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๖
นางสาวสุนันท์ เจสละ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
นางสาวอัชฌา ไตรมาลัย	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑
นางสาวอุรัยัฐ ธรรมเพชร	เจ้าพนักงานธุรการ ๖
นางสาวนภาพร ญาณศิริ	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๖
นางสาวเมษณีญา สวรินทร์พย์	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๕
นางเสาวภา วาสนา	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑

พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ข้อ 4 การดำเนินการ

ในการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ภาคีแต่ละฝ่ายจะพยายามที่จะให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นทั้งหมดที่เป็นไปได้แก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ดังระบุไว้ในข้อ 1 และ 2

ข้อ 5 คณะกรรมการร่วม

1. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ให้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางด้านความร่วมมือทางทะเล ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากคู่ภาคี โดยภาคีแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งประธานร่วมฝ่ายละ 1 คนและคณะกรรมการอีก 4 คนในคณะกรรมการร่วมดังกล่าว คณะกรรมการร่วมจะรับรองกระบวนการการดำเนินงาน และจะมีการประชุมประจำร่วมกันทุก 2 ปี และ/หรือ ตามความจำเป็น ณ สาธารณรัฐประชาชนจีนและราชอาณาจักรไทย สลับกันไป
2. คณะกรรมการร่วมจะรับผิดชอบในเรื่องดังต่อไปนี้
 - (เอ) การวางแผนและประสานงานความร่วมมือทางด้านทะเลและอำนวยความสะดวกความร่วมมือดังกล่าว
 - (บี) การจัดลำดับความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสองประเทศ และพิจารณาข้อเสนอเพื่อพัฒนาความร่วมมือต่อไป
 - (ซี) การสร้างเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้
 - (ดี) การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการดำเนินโครงการและแผนงานร่วมกัน และ
 - (เอฟ) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในภาพรวมของความร่วมมือทางด้านทะเลระดับทวิภาคี
3. ในการปฏิบัติตามหน้าที่ คณะกรรมการร่วมอาจจะตั้งคณะอนุกรรมการร่วม หรือคณะทำงาน เจาะจงเฉพาะประเด็น หรือเพื่อปฏิบัติภารกิจเฉพาะ ทั้งในลักษณะชั่วคราวหรือถาวรได้ตามความจำเป็น ตามที่คณะกรรมการร่วมกำหนด
4. แต่งตั้งหน่วยประสานงานหลักเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อและประสานงานระหว่างคู่ภาคี

LIART

ข้อ 6

ความตกลงย่อย

คู่ภาคีจะแต่งตั้งองค์การหรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ทางวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยาศาสตร์ สมาคมวิทยาศาสตร์ และสถานที่ดำเนินงาน ทางวิทยาศาสตร์ ในประเทศแต่ละฝ่าย เพื่อดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ โดยจัดทำความตกลงย่อย ในแผนงานและโครงการความร่วมมือ นอกจากเรื่องอื่นแล้ว ต้อง ระบุรวมหัวข้อ ดังต่อไปนี้

- (เอ) วัตถุประสงค์และเนื้อหาความร่วมมือ
- (บี) สถาบันหรือองค์การที่เข้าร่วมรับผิดชอบในการดำเนินแผนงานหรือโครงการ
- (ซี) กรอบวงเงินความร่วมมือ และ
- (ดี) ผลของแผนงานและโครงการวิจัยร่วม รวมถึงประเด็นด้านกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน ทางปัญญา

ข้อ 7

ข้อตกลงทางการเงิน

ข้อตกลงทางการเงินสำหรับความร่วมมือภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้จะเป็นไปตาม หลักการ ดังต่อไปนี้ โดยขึ้นอยู่กับทุนที่มีอยู่

- (เอ) ค่าที่พักและค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการร่วม เป็นภาระของคู่ภาคีแต่ละฝ่าย ค่าใช้จ่ายในการจัดการประชุมคณะกรรมการร่วม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจะเป็นภาระของภาคีเจ้าภาพ
- (บี) ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ เป็นภาระของคู่ภาคีตามที่ตกลงร่วมกัน เป็นกรณีไป

ข้อ 8

การเข้าร่วมของฝ่ายที่สาม

คู่ภาคีโดยความตกลงร่วมกัน อาจเชิญผู้แทนจากหน่วยงานราชการ สถาบัน หรือ มหาวิทยาลัย จากสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือราชอาณาจักรไทย หรือ หน่วยงานลักษณะเดียวกันจากประเทศอื่น หรือ องค์การระหว่างประเทศ เพื่อเข้าร่วมในโครงการร่วมที่ดำเนินการภายใต้บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ในการดำเนินโครงการร่วมนั้น คู่ภาคีจะต้องมั่นใจว่าฝ่ายที่สามจะปฏิบัติตามข้อกำหนดในบันทึก ความเข้าใจ ฉบับนี้

LIRT

ข้อ 9

การคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา

1. การคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาจะบังคับใช้โดยสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ และระเบียบของคู่ภาคีแต่ละฝ่าย และ สอดคล้องกับบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศอื่นที่ลงนามโดยทั้งคู่ภาคี
2. การใช้ชื่อ เครื่องหมาย และ/หรือตราสัญลักษณ์ทางราชการของคู่ภาคีอื่นในสิ่งตีพิมพ์ เอกสาร และ/หรือ รายงาน จะกระทำไม่ได้ หากไม่ได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรจากภาคีนั้น
3. อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับสิทธิที่ระบุไว้ในวรรค 1 สิทธิทรัพย์สินทางปัญญาในการพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ ที่ดำเนินการร่วมกันโดยทั้งคู่ภาคี หรือ ผลการวิจัยที่ได้รับจากการทำกิจกรรมร่วมกันของคู่ภาคี คู่ภาคีจะเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยเป็นไปตามข้อกำหนดที่ตกลงร่วมกัน
4. คู่ภาคีจะไม่ให้สิทธิช่วง หรือโอนสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นเจ้าของร่วมกันของคู่ภาคี โดยไม่ได้รับความยินยอมอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรจากภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง
5. คู่ภาคีจะต้องรับรองแก่อีกฝ่ายหนึ่งว่าทรัพย์สินทางปัญญาที่ภาคีนั้น นำเข้ามาสู่อาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อดำเนินตามโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ จะไม่ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิทางกฎหมายของฝ่ายที่สาม

คู่ภาคีจะชดเชยค่าเสียหายให้อีกฝ่ายหนึ่ง หากมีฝ่ายที่สามเรียกร้องความเป็นเจ้าของและความชอบด้วยกฎหมายของการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งนำเข้ามาโดยภาคีนั้นเพื่อใช้ในการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ

บทบัญญัตินี้จะนำมาใช้โดยอนุโลมกับฝ่ายที่สามที่เข้าร่วมในข้อตกลงโครงการของกิจกรรมต่างๆ ภายใต้ข้อ 8
6. ในกรณีที่ทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นผลมาจากบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ถูกนำมาใช้โดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และ/หรือ สถาบันต่างๆ ในนามของภาคีนั้น เพื่อวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิที่จะได้รับส่วนแบ่งค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

ข้อ 10

การแบ่งปันข่าวสาร

คู่ภาคีตกลงว่าข่าวสาร ข้อมูล เอกสาร ตัวอย่าง และผลงานทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับจากการทำการทดลองร่วมกันภายใต้กรอบความร่วมมือนี้ จะแบ่งปันระหว่างคู่ภาคีและจะแลกเปลี่ยนอีกฝ่ายหนึ่งโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

ข้อ 11

การรักษาความลับ

1. เว้นเสียแต่กำหนดไว้ในกฎหมาย ภาคีแต่ละฝ่ายจะเก็บรักษาความลับของข่าวสาร ข้อมูล เอกสาร ตัวอย่าง และผลงานทางวิทยาศาสตร์ ที่ได้รับจาก หรือมอบให้แก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ระหว่างการปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ หรือความตกลงอื่นๆ ที่ทำขึ้นตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้
2. คู่ภาคีตกลงว่าบทบัญญัติข้อนี้จะผูกพันคู่ภาคีต่อไป ถึงแม้บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้จะสิ้นสุดลง

ข้อ 12

การระงับข้อพิพาท

ภาคีแต่ละฝ่ายสงวนสิทธิ์ในเหตุที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ผลประโยชน์แห่งชาติ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของส่วนรวม หรือการสาธารณสุข ที่จะขอระงับการปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ชั่วคราว การระงับดังกล่าวจะมีผลทันทีหลังจากได้แจ้งภาคีอีกฝ่ายหนึ่งผ่านช่องทางทางการทูตแล้ว

ข้อ 13

การทบทวน การเปลี่ยนแปลง และการปรับปรุงแก้ไข

1. ภาคีแต่ละฝ่ายอาจร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรให้มีการทบทวน การเปลี่ยนแปลง หรือการปรับปรุงแก้ไข ทั้งหมดหรือบางส่วนของบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้
2. การทบทวน การเปลี่ยนแปลง หรือการปรับปรุงแก้ไขใดๆ ที่ตกลงโดยคู่ภาคี จะต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และถือเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้
3. การทบทวน การเปลี่ยนแปลง หรือการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าว จะมีผลบังคับใช้ตามวันที่คู่ภาคีกำหนด
4. การทบทวน การเปลี่ยนแปลง หรือการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าว จะไม่กระทบต่อสิทธิและพันธกรณี ซึ่งเกิดจาก หรือที่อยู่บนพื้นฐานของบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ที่มีอยู่ก่อนหรือจนถึงวันที่มีการทบทวน การเปลี่ยนแปลง หรือการปรับปรุงแก้ไขนั้น

ข้อ 14
การระงับข้อพิพาท

ข้อแตกต่างหรือข้อพิพาทใดระหว่างคู่ภาคีในเรื่องเกี่ยวกับการตีความ และ/หรือการนำบทบัญญัติของบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ไปใช้ จะเป็นไปอย่างฉันทามติ โดยการหารือและ/หรือเจรจาระหว่างคู่ภาคี โดยช่องทางทางการทูต โดยไม่อาศัยฝ่ายที่สามหรืออนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ

ข้อ 15
การมีผลบังคับใช้ ระยะเวลา และการสิ้นสุด

1. บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้นับจากวันที่ลงนาม และจะมีผลเป็นเวลา 5 ปี
2. บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้จะขยายเวลาโดยอัตโนมัติ เป็นระยะเวลา 5 ปี หลังจากนั้น บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้จะยังคงมีผลบังคับใช้โดยขยายเวลาคราวละ 5 ปี
3. อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับผลบังคับใช้ที่ระบุไว้ในข้อนี้ คู่ภาคีแต่ละฝ่ายอาจขอสิ้นสุดบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ โดยแจ้งให้ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งทราบเป็นลายลักษณ์อักษร โดยช่องทางทางการทูต ล่วงหน้าเป็นเวลาอย่างน้อย 6 เดือน
4. การสิ้นสุดบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อ การดำเนินการ การมีผลบังคับใช้ และระยะเวลาของกิจกรรมนั้น ๆ ที่กำลังดำเนินการอยู่ก่อนวันที่จะสิ้นสุดบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ เว้นแต่ตกลงร่วมกันโดยคู่ภาคี

ทำ ณ วันที่ เดือน..... คริสต์ศักราช ทำขึ้นเป็นฉบับ
เป็นภาษาอังกฤษ

ทรวงกิจการทางมหาสมุทร
แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แห่งราชอาณาจักรไทย

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE STATE OCEANIC ADMINISTRATION
OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA
AND
THE MINISTRY OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT
OF THE KINGDOM OF THAILAND
ON
MARINE COOPERATION*

The State Oceanic Administration (SOA) of the People's Republic of China and the Ministry of Natural Resources and Environment of the Kingdom of Thailand, hereinafter referred to as "the Parties";

CONSIDERING that marine cooperation can promote the well-being and prosperity of the two countries,

RECOGNIZING that such cooperation can strengthen the existing friendly relations between the two countries,

WISHING to establish closer relations between the marine agencies and personnel of the two countries;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE I
OBJECTIVE

The Parties shall, subject to the terms of this MOU and the laws, rules, regulations and national policies from time to time in force in each country agree to strengthen, promote and develop marine cooperation on the basis of equality and mutual benefit.

ARTICLE II
AREAS OF COOPERATION

Each Party shall, subject to the laws, rules, regulations and national policies from time to time in force governing the subject matter in their respective countries, endeavor to promote development and cooperation in the following areas:

- (a) Marine policy exchange and cooperation;
- (b) Sea islands and coastal zone management;
- (c) Marine eco-environmental protection;
- (d) Marine scientific research and survey;
- (e) Ocean disaster prevention and mitigation;

* ที่มา: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี "บันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล" ระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันอังคารที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

- (f) Ocean Satellite and remote sensing;
- (g) Ocean observing and monitoring technology and technology standard;
- (h) Marine information and data exchange;
- (i) Marine biodiversity and biogenetic technology;
- (j) Any other area of cooperation in the field of marine science and technology as may be mutually agreed upon by both Parties.

ARTICLE III FORMS OF COOPERATION

Cooperation between the Parties may be effected in the following forms:

- (a) Exchange of visits by government delegations;
- (b) Exchange of scientists, scholars and specialist teams;
- (c) Joint formulation and implementation of project planning;
- (d) Organizing of joint scientific experiment and marine expeditions;
- (e) Exchange of experiment data, research achievements and scientific information and provision of equipment and services for research and development as may be mutually agreed upon;
- (f) Joint organization of symposium, training courses and seminars;
- (g) Joint launching and implementation of international cooperation projects; and
- (h) Other forms of cooperation as may be mutually agreed upon between the Parties.

ARTICLE IV IMPLEMENTATION

In implementing this MOU, each Party shall, subject to Article I and Article II, endeavor to render to the other Party all possible assistance necessary.

ARTICLE V JOINT COMMITTEE

1. For the purpose of implementation of this MOU, a Joint Committee on Marine Cooperation shall be established consisting of representatives from both Parties. Each Party shall designate a co-chairperson and four (4) other members to the Joint Committee. The Joint Committee shall adopt procedures for its operation and shall ordinarily meet every two years, or as and when required, in the People's Republic of China and the Kingdom of Thailand alternately.
2. The Joint Committee shall be responsible for the following:
 - (a) Planning and coordinating marine cooperation and facilitating such cooperation;
 - (b) Determining priorities for cooperation between the two countries and considering proposals for further development of cooperation;
 - (c) Creating favorable conditions for the implementation of this MOU;
 - (d) Facilitating and supporting the implementation of joint programs and projects; and
 - (e) Exchanging opinion on the overall perspective of the bilateral marine cooperation.

3. In carrying out its functions, the Joint Committee may, as and when necessary, create temporary or permanent joint sub-committees or working groups on specific issues or to execute specific tasks, as identified by the Joint Committee.
4. A focal point shall be designated to facilitate contact and coordination between the Parties.

ARTICLE VI SUBSIDIARY AGREEMENTS

The Parties shall appoint relevant organizations and institutions including public agencies, academies of sciences, universities, scientific institutions, scientific societies and scientific establishments in their respective countries to implement the cooperation within the framework of this MOU by concluding subsidiary agreements. On projects and programs of cooperation comprising *inter alia* the following:

- (a) The purpose and content of cooperation;
- (b) The participating institutions and organizations responsible for the executing of the projects or programs;
- (c) The extent of financing of the cooperation; and
- (d) The findings of joint research projects and programs, including issues of intellectual property rights.

ARTICLE VII FINANCIAL ARRANGEMENTS

The financial arrangements for cooperation within the framework of this MOU shall be effected on the following principles subject to availability of funds:

- (a) Accommodation and travel expenses covering participants attending the Joint Committee Meetings shall be borne by the respective Parties; expenses in organizing the Joint Committee Meetings and the related events shall be borne by the host Party;
- (b) Expenses covering cooperative activities shall be borne, as may be mutually agreed by the Parties, on case-by-case basis.

ARTICLE VIII PARTICIPATION OF THIRD PARTIES

The Parties may, by mutual agreement, invite representatives from other government agencies, institutions or universities from the People's Republic of China or the Kingdom of Thailand, or similar entities from other countries, or international organizations to participate in joint projects carried out under this MOU. In carrying out such joint projects, the Parties shall ensure that the third party shall comply with the term of this MOU.

LIRT

ARTICLE IX PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

1. The protection of intellectual property rights shall be enforced in conformity with the respective national laws, rules and regulations of the Parties and with other international MOUs signed by both Parties.
2. The use of the name, logo and/or official emblem of the other Parties on any publication, document and/or paper is prohibited without the prior written approval of that Party.
3. Notwithstanding anything in paragraph 1 above, the intellectual property rights in respect of any technological development, products and services development, carried out jointly by the Parties or research results obtained through the joint activity effort of the Parties shall be jointly owned by the Parties in accordance with the terms to be mutually agreed upon.
4. The Parties shall not sub-license nor assign intellectual property rights jointly owned by the Parties without obtaining prior written consent from the other Party.
5. The Parties shall ensure each other that the intellectual property brought by the party into the territory of the other party for the implementation of any project arrangement or activities will not result in any infringement of third party's legitimate rights.
The Parties shall indemnify each other against any claim made by the third party on the ownership and legality of the use of intellectual property which is brought in by that Party for the implementation of any project arrangement of activities.
This provision shall be applicable mutatis mutandis to the third parties participating in any project arrangement activities under Article VIII.
6. In the event that intellectual property derived from this MOU is used by either Party and/or institutions on behalf of that Party for commercial purposes, the other Party shall be entitled to obtain equitable portion of the royalty.

ARTICLE X SHARING OF INFORMATION

The Parties agree that information, data, documents, samples and scientific achievements obtained through the conduct of joint experiments within the scope of this MOU shall be shared by both Parties and shall be exchanged as soon as practicable.

ARTICLE XI CONFIDENTIALITY

1. Unless otherwise required by law, each Party shall undertake to observe the confidentiality and secrecy of information, data, documents, samples and scientific achievements received from, or supplied to, the other Party during the

LIRT

period of the implementation of this MOU or any other agreements made pursuant to this MOU.

2. Both Parties agree that the provision of this Article shall continue to be binding between the Parties notwithstanding the termination of this MOU.

ARTICLE XII SUSPENSION

Each Party reserves the right for reasons of national security, national interest, public order or public health to suspend temporarily, either in whole or in part, the implementation of this MOU which suspension shall take effect immediately after notification has been given to the Party through diplomatic channels.

ARTICLE XIII REVISION, MODIFICATION AND AMENDMENT

1. Either Party may request in writing a revision, modification or amendment to all or any part of this MOU.
2. Any revision, modification or amendment agreed to by the Parties shall be reduced into writing and shall form part of this MOU.
3. Such revision, modification or amendment shall come into force on such date as may be determined by the Parties.
4. Any revision, modification or amendment shall not prejudice the rights and obligations arising from, or based on, this MOU before or up to the date of such revision, modification or amendment.

ARTICLE XIV SETTLEMENT OF DISPUTES

Any differences or disputes between the Parties concerning the interpretation and/or implementation and/or application of any of the provisions of this MOU shall be settled amicably through mutual consultation and/or negotiations between the Parties through diplomatic channels, without reference to any third party or international tribunal.

ARTICLE XV ENTRY INTO FORCE, DURATION AND TERMINATION

1. This MOU shall enter into force on the date of its signing and shall remain in force for a period of five (5) years.
2. This MOU shall be automatically extended for a further period of five (5) years. Thereafter, this MOU shall continue to be in force by virtue of automatic extensions for the period of five (5) years each.
3. Notwithstanding anything in this Article, either Party may terminate this MOU by notifying the other Party of its intention to terminate this MOU by a notice in writing through diplomatic channels, at least six (6) months prior to its intention to do so.

LIRT

4. The termination of this MOU shall not affect the implementation, validity and duration of specific activities being undertaken hereunder prior to the date of termination of this MOU, unless otherwise agreed by both Parties.

DONE at on this Day of in the year..... in duplicate in the English language.

**State Oceanic Administration
The People's Republic of China**

**Ministry of Natural Resources
and Environment
The Kingdom of Thailand**

**ความเป็นมาของบันทึกความเข้าใจระหว่าง
ทบวงกิจการทางมหาสมุทรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทย
ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล***

สืบเนื่องจากการที่คณะผู้บริหารระดับสูงของทบวงกิจการทางมหาสมุทรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (State Oceanic Administration, SOA) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐของจีน ซึ่งรับผิดชอบ กำกับดูแล และบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ทางทะเล และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมถึงการส่งเสริมการทำวิจัยในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เดินทางมาเยือนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และได้มีการพิจารณาเห็นชอบให้ความร่วมมือระหว่างกัน โดยจัดทำเป็นลักษณะบันทึกความเข้าใจ (MoU)

๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาเห็นชอบให้ความร่วมมือทางด้านทะเลระหว่าง State Oceanic Administration (SOA) สาธารณรัฐประชาชนจีน และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ State Oceanic Administration ได้ร่วมกันจัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding on Marine Cooperation) และเสนอร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าวให้สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณา

๓) สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๐๔/๒๒๕๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ นำส่งรายละเอียดข้อแก้ไขร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว และขอให้นำร่างบันทึกความเข้าใจฯ ให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณา

๔) State Oceanic Administration ได้ส่งร่างบันทึกความเข้าใจฯ ซึ่งได้แก้ไขเบื้องต้นตามความเห็นของกรมฯ และสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณา ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความเห็น สรุปดังนี้

๔.๑ ในด้านสารัตถะ ไม่มีข้อขัดข้อง หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องเห็นว่าเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ตามกฎหมายและข้อบังคับ รวมทั้งได้จัดเตรียมงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๔.๒ เสนอแก้ไขถ้อยคำและเพิ่มเติมข้อความในร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว

*ที่มา : กลุ่มการต่างประเทศ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

๔.๓ ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นการทำความตกลงความร่วมมือที่น่าจะเป็นหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๑๙๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน โดยส่วนราชการเจ้าของเรื่องเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความเห็นประกอบเพื่อพิจารณาด้วย และโดยที่ร่างบันทึกความเข้าใจ กำหนดพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล และกำหนดให้ทรัพยากรทางปัญญาที่เกิดจากกิจกรรมร่วมเป็นของภาคีทั้งสองร่วมกัน จึงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจ น่าจะเป็นหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน

ผลการดำเนินงาน

๑) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้พิจารณาปรับปรุงร่างบันทึกความเข้าใจ ตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ และได้มีหนังสือขอความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรธรณี กรมประมง กรมอุตุนิยมวิทยา กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี (กรมเจ้าท่า) และกรมทรัพยากรทางปัญญา

๒) หน่วยงานต่างๆ ได้พิจารณาให้ข้อคิดเห็น และเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าว ดังนี้

๒.๑ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาเห็นชอบในหลักการกับร่างบันทึกความเข้าใจ โดยมีข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้แก้ไขตามข้อเสนอแล้ว

๒.๒ กรมทรัพยากรธรณี พิจารณาไม่ขัดข้องในการลงนาม

๒.๓ กรมประมง พิจารณาเห็นด้วยกับการแก้ไขบันทึกตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ

๒.๔ กรมอุตุนิยมวิทยา ขอให้พิจารณาถึงประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย ความได้เปรียบ เสียเปรียบที่ประเทศไทยจะได้รับ รวมทั้งความพร้อมด้านนักวิจัยและเงินทุน และการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านภัยพิบัติทางทะเล ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพิจารณาแล้วเห็นว่า บันทึกความเข้าใจ ดังกล่าว เป็นเพียงกรอบความร่วมมือทางด้านการศึกษาวิจัย หากจะมีการดำเนินการโครงการใดๆ เกิดขึ้น จะต้องมีการเสนอรายละเอียดโครงการพิจารณาาร่วมกัน

๒.๕ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี (กรมเจ้าท่า) พิจารณาแล้วไม่ขัดข้องในหลักการ และเสนอให้ตัดข้อ (j) Marine Surveillance ออกเนื่องจากสาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจดังกล่าว เป็นความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม การตรวจหรือเฝ้าระวังทางวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม จึงน่าจะเป็นกิจกรรมที่สามารถรวมอยู่ในข้อ (d) Marine Scientific and Survey ได้ ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ตัดหัวข้อ (j) Marine Surveillance ออกแล้ว

LIRT

๒.๖ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พิจารณาแก้ไขและเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบในกรณีที่มีการนำทรัพยากรทางปัญญาของบุคคลที่สามมาใช้ในโครงการความร่วมมือ และบทบัญญัติเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากการที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนำทรัพยากรทางปัญญาที่ได้จากบันทึกความตกลงฯ ฉบับนี้ไปใช้ในเชิงพาณิชย์

๓) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ปรับปรุงร่างบันทึกความเข้าใจฯ แล้ว และ State Oceanic Administration พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว

๔) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเสนอเรื่องดังกล่าวให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาลงนามถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ ทส ๐๔๐๒.๔/๗๓๕ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๒ และได้นำส่งหนังสือดังกล่าวพร้อมสำเนา ๑๐๐ ชุดให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒

๕) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๓๕๕ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ส่งคืนเรื่อง โดยขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาทบทวนการลงนามบันทึกความเข้าใจฯ เนื่องจากเห็นว่าเรื่องนี้ค้างการดำเนินการมาเป็นระยะเวลาช้านาน หากประสงค์จะดำเนินการเรื่องนี้อย่างต่อไป ขอให้จัดทำเป็นเรื่องใหม่เสนอสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

๖) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ State Oceanic Administration สาธารณรัฐประชาชนจีน เห็นควรนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เห็นชอบให้เสนอบันทึกความเข้าใจระหว่างทบวงกิจการทางมหาสมุทรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล เพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภา และมอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ลงนามในบันทึกความเข้าใจฯ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำที่มีสาระสำคัญในบันทึกความเข้าใจฯ ให้ผู้ลงนามสามารถใช้ดุลยพินิจในเรื่องนั้นๆ แทนคณะรัฐมนตรีได้ และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจ (Full Powers) ในการลงนามบันทึกความเข้าใจฯ ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ลงนาม โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการต่อไปได้ เมื่อรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบในบันทึกความเข้าใจฯ แล้ว โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงคมนาคมไปประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย*

*ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี วันอังคารที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓. (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaigov.go.th> และ <http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab-2553-11-09.html#31>

สืบค้น ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตการดำเนินงานมีดังนี้

๑. การแลกเปลี่ยนและร่วมมือทางนโยบายทางด้านทะเล
๒. การจัดการบริเวณชายฝั่งและหมู่เกาะในทะเล
๓. การคุ้มครองนิเวศสิ่งแวดล้อมทางทะเล
๔. การสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล
๕. การบรรเทาและป้องกันพิบัติภัยทางทะเล
๖. การสำรวจระยะไกลและดาวเทียมสำรวจมหาสมุทร
๗. เทคโนโลยีในการติดตามและเฝ้าระวังมหาสมุทรและมาตรฐานของเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากความรู้เทคโนโลยี
๘. การแลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศทางทะเล
๙. เทคโนโลยีด้านชีวพันธุกรรมและความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเล
๑๐. ขอบเขตความร่วมมือด้านอื่นๆ ในสาขาทางวิทยาศาสตร์ทะเลและเทคโนโลยี ตามที่ตกลงร่วมกันโดยคู่ภาคี

โดยมีรูปแบบดังนี้

๑. การแลกเปลี่ยนการเยือนของคณะผู้แทนรัฐบาล
๒. การแลกเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์ นักวิชาการและคณะผู้เชี่ยวชาญ
๓. การกำหนดและดำเนินการจัดทำแผนโครงการร่วมกัน
๔. การจัดให้มีการทดลองทางวิทยาศาสตร์และการสำรวจทางทะเลร่วมกัน
๕. การแลกเปลี่ยนข้อมูลการทดลอง ผลงานวิจัยและข่าวสารทางวิทยาศาสตร์ รวมถึงการจัดการอุปกรณ์และบริการสำหรับการวิจัยและพัฒนา ตามที่ตกลงร่วมกัน
๖. การร่วมกันจัดการประชุมทางวิชาการ หลักสูตรฝึกอบรมและสัมมนา
๗. การริเริ่มและดำเนินการโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ
๘. รูปแบบความร่วมมืออื่นๆ ตามที่ตกลงร่วมกันโดยคู่ภาคี

ทั้งนี้ จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางด้าน ความร่วมมือทางทะเล ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากคู่ภาคี โดยภาคีแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งประธานร่วมฝ่ายละ 1 คนและคณะกรรมการอีก ๔ คนในคณะกรรมการร่วมดังกล่าว คณะกรรมการร่วมจะรับรองกระบวนการดำเนินงาน และจะมีการประชุมประจำปีร่วมกันทุก ๒ ปี และ/หรือ ตามความจำเป็น ณ สาธารณรัฐประชาชนจีนและราชอาณาจักรไทย สลับกันไป และเพื่อดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ จะต้องมีการจัดทำความตกลงย่อยในแผนงานและโครงการความร่วมมือ นอกจากเรื่องอื่นแล้ว ต้องระบุรวมหัวข้อ ดังต่อไปนี้

(เอ) วัตถุประสงค์และเนื้อหาความร่วมมือ

(บี) สถาบันหรือองค์การที่เข้าร่วมรับผิดชอบในการดำเนินแผนงานหรือโครงการ

- (ซี) กรอบวงเงินความร่วมมือ และ
 (ดี) ผลของแผนงานและโครงการวิจัยร่วม รวมถึงประเด็นด้านกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อคิดเห็นในการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration

สรุปข้อคิดเห็นจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุมลำแพน เวลา ๑๔.๐๐ น. ชั้น ๙ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ข้อดี	ความเห็นเพิ่มเติมจากการประชุม
<p>๑. พัฒนางานศึกษาวิจัยทางด้านทะเลในประเทศไทย</p> <p>๒. เรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการวิจัยทางด้านทะเลจากสถาบันวิจัยในประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาประเทศ</p> <p>๓. เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการศึกษาวิจัย และการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลระหว่างนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ของทั้งสองประเทศ</p> <p>๔. ช่วยสนับสนุนและเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ทางด้านทะเลสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่สำหรับทั้งสองประเทศ</p> <p>๕. ขยายฐานความร่วมมือทางด้านทะเลในระดับภูมิภาค (เนื่องด้วยประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจในลักษณะเดียวกันกับประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียและมาเลเซียไปแล้ว)</p> <p>๖. เรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p>	<p>๑. ในการดำเนินโครงการใดๆ ภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจ ควรมีการรับฟังความเห็นจากประชาชนในพื้นที่</p> <p>๒. ให้มีความชัดเจนในเรื่องการถ่ายทอดและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามโครงการ</p>

LIART

มติคณะรัฐมนตรี*

เรื่อง การลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบและอนุมัติตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ทั้ง ๒ ข้อ ดังนี้

๑. เห็นชอบบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration และอนุมัติการลงนามในบันทึกความเข้าใจ และให้เสนอรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพันตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป ทั้งนี้ หากรัฐสภาไม่ได้พิจารณาบันทึกความเข้าใจ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) นี้ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการเสนอบันทึกความเข้าใจ ไปยังรัฐสภาในสมัยประชุมถัดไป โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีก

๒. เห็นชอบมอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำที่มีสาระสำคัญในบันทึกความเข้าใจ ขอให้ผู้ลงนามสามารถใช้ดุลพินิจในเรื่องนั้น ๆ แทนคณะรัฐมนตรีได้ และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจ (Full Powers) ในการลงนามบันทึกความเข้าใจ ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ลงนาม โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการต่อไปได้ เมื่อรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบในบันทึกความเข้าใจ แล้ว ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงคมนาคม ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

ข้อเท็จจริง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นว่า ได้พิจารณาเห็นชอบให้มีความร่วมมือทางด้านทะเล ระหว่าง State Oceanic Administration (SOA) สาธารณรัฐประชาชนจีน และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ State Oceanic Administration ได้ร่วมกันจัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding on Marine Cooperation) เพื่อเสริมสร้าง ส่งเสริม และพัฒนาความร่วมมือทางด้านทะเลบนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน และประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งในการจัดทำบันทึกความเข้าใจ ได้ขอความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้ปรับปรุงร่างบันทึกความเข้าใจ ได้ขอความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้ปรับปรุงร่างบันทึกความเข้าใจ ด้วยแล้ว ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรธรณี กรมประมง กรมอุทยานวิทยา กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี และกรมทรัพยากรทางปัญญา ประกอบ

*ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี วันอังคารที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓. (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaigov.go.th> และ <http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab-2553-11-09.html#31>

สืบค้น ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

กับกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นว่าร่างบันทึกความเข้าใจเป็นการทำความตกลงความร่วมมือด้านทรัพยากรทางทะเลระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานของจีน คือ State Oceanic Administration ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงอาจเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน

สาระสำคัญของเรื่อง

๑. วัตถุประสงค์ เสริมสร้าง ส่งเสริม และพัฒนาความร่วมมือทางด้านทะเลบนพื้นฐานความเท่าเทียมกันและประโยชน์ร่วมกัน
๒. ขอบเขตความร่วมมือ ได้แก่ ความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนนโยบายทางด้านทะเล การจัดการชายฝั่งและหมู่เกาะ การบรรเทาและป้องกันพิบัติภัยทางทะเล เป็นต้น (ข้อ ๒)
๓. รูปแบบของความร่วมมือ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้แทนรัฐบาล การแลกเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์ นักวิชาการและทีมผู้เชี่ยวชาญ การจัดทีมสำรวจทางทะเลและทดลองทางวิทยาศาสตร์ร่วมกัน เป็นต้น (ข้อ ๓)
๔. การจัดตั้งคณะกรรมการร่วม ทางด้านความร่วมมือทางทะเล ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากคู่ภาคี โดยภาคีแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งประธานร่วมและคณะกรรมการอีก ๔ คนในคณะกรรมการร่วมดังกล่าว และจะประชุมร่วมกันทุก ๒ ปี ตามความจำเป็น (ข้อ ๕)
๕. การเข้าร่วมของภาคีที่สาม คู่ภาคีอาจแต่งตั้งองค์การหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องในประเทศแต่ละฝ่ายเพื่อดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ (ข้อ ๘)
๖. การคุ้มครองกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา กำหนดให้การคุ้มครองกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาจะบังคับใช้โดยสอดคล้องกับกฎหมาย กฎและระเบียบของคู่ภาคีแต่ละฝ่ายและสอดคล้องกับบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศอื่นที่ลงนามโดยทั้งคู่ภาคี และหากทรัพย์สินทางปัญญาถูกนำมาใช้โดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิที่จะได้รับส่วนแบ่งตอบแทนที่เป็นธรรม (ข้อ ๙)
๗. การระงับข้อพิพาท ข้อแตกต่างหรือข้อพิพาทใดระหว่างคู่ภาคีในเรื่องกับการตีความ และ/หรือการนำบทบัญญัติของบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับนี้ไปใช้ จะเป็นไปอย่างฉันท์มิตร โดยการหารือและ/หรือเจรจา ระหว่างคู่ภาคี โดยช่องทางการทูต โดยไม่อาศัยภาคีที่สามหรืออนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ (ข้อ ๑๔)
๘. การมีผลบังคับใช้ ระยะเวลา และการสิ้นสุด มีผลบังคับใช้นับจากวันที่ลงนาม และจะมีผลใช้เป็นเวลา ๕ ปี และจะต่ออายุโดยอัตโนมัติเป็นระยะเวลา ๕ ปี หลังจากนั้นจะยังคงมีผลใช้บังคับโดยการต่ออายุคราวละ ๕ ปี (ข้อ ๑๕)

LIART

สถานการณ์ทรัพยากรทางทะเลของประเทศไทย*

๑. คุณค่าของทะเลไทย

ทะเลไทยทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน เป็นทะเลที่มีคุณค่าแห่งหนึ่งของโลก เนื่องจากประเทศไทยอยู่ในเขตร้อนเหมาะแก่การอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต และมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ดังนั้นทะเลไทยจึงจัดอยู่ในแหล่งทรัพยากรที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก มีคุณค่าด้านต่างๆ ได้แก่

๑. คุณค่าทางด้านระบบนิเวศ ทะเลไทยมีระบบนิเวศที่แตกต่างกันมากมาย และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำจำนวนมาก ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีปลาทะเลอาศัยอยู่ถึง ๒,๕๐๐ ชนิด มากกว่าในเขต Great Barrier Reef ซึ่งมีเพียง ๑,๕๐๐ ชนิด เท่านั้น

๒. คุณค่าด้านทรัพยากร ทะเลไทยมีทรัพยากรต่างๆมากมาย เช่น ทรัพยากรมีชีวิต (สัตว์และพืชน้ำชนิดต่างๆ) ทรัพยากรไม่มีชีวิต (แร่ธาตุต่างๆรวมทั้งน้ำมันและก๊าซ) ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรด้านอื่นๆ

๓. คุณค่าด้านความสวยงาม ทะเลไทยมีความสวยงามติดอันดับโลก ทำให้มีนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลกเดินทางมาเยือนประเทศไทย เพื่อสัมผัสความงามของทะเลไทยจำนวนมากในแต่ละปี

๔. คุณค่าด้านการพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อทะเลไทยมีความสะอาด สวยงาม ก็เกิดคุณค่าด้านการพักผ่อนหย่อนใจ สามารถใช้เป็นที่พักตากอากาศของนักท่องเที่ยวทั่วโลก

๕. คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การศึกษา การเมือง เนื่องจากประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่สวยงาม เก่าแก่ มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาช้านาน ทำให้เกิดการผสมผสาน จนเป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่สมควรแก่การอนุรักษ์และศึกษา

๖. คุณค่าด้านการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาด้านการค้า การเดินเรือ การท่าเรือ การท่องเที่ยว การพลังงาน การประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การพัฒนาสิ่งก่อสร้างริมน้ำ หรือด้านการผลิต น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ตลอดจนการพัฒนาการใช้วัตถุดิบจากทะเลมาผลิตยารักษาโรค

๒. สถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทย

จากการสำรวจของสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓) ได้ประเมินสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

๒.๑ ปะการัง

แนวปะการังเป็นระบบนิเวศหนึ่งที่มีคุณประโยชน์นานับประการ เป็นแหล่งอาหาร แหล่งหลบภัย แหล่งอนุบาลสัตว์น้ำนับพันชนิดที่มีความสำคัญต่อการประมง แหล่งประมงทำให้ประชาชนมีแหล่งอาหารและมีรายได้ เป็นปราการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งจากแรงคลื่นและกระแสน้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของ สัตว์ทะเลหายากหลายชนิด เช่น หอยมือเสือ ฉลามวาฬ กระเบน รากู เป็นต้น แนวปะการังของประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตอินโด-แปซิฟิก ซึ่งมีความหลากหลายของจำนวนชนิดปะการัง และกลุ่มสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังมากที่สุดแห่งหนึ่งของ โลก แต่ในปัจจุบันถือว่าแนวปะการังของประเทศไทยและในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อความเสียหายมาก

*ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

แนวปะการังของประเทศไทยมีพื้นที่รวม ๙๖,๔๖๗ ไร่(สถาบันวิจัยฯ ภูเก็ต, ๒๕๕๓)ทั้งนี้ยังมีแนวปะการังที่ยังมิได้สำรวจอีกเพียงเล็กน้อย รวมถึงกองหินใต้น้ำซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวดำน้ำ เขตการแพร่กระจายของแนวปะการังในประเทศไทย แบ่งออกเป็นสองเขตใหญ่ๆ ดังนี้

๑. ปะการัง ผิ่งอ่าวไทย

ในอ่าวไทยมีพื้นที่ปะการังทั้งหมด ๔๗,๓๓๖ ไร่ ประกอบด้วย

- พื้นที่อ่าวไทยฝั่งตะวันออกตอนบน ตั้งแต่จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ถึงตราด
- พื้นที่อ่าวไทยตอนกลาง ตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ถึงสุราษฎร์ธานี
- พื้นที่อ่าวไทยตอนล่าง ตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ถึงนราธิวาส

สถานภาพ	สมบูรณ์ดีมาก	ร้อยละ	๙.๓
	สมบูรณ์ดี	ร้อยละ	๑๕.๔
	สมบูรณ์ปานกลาง	ร้อยละ	๒๗.๖
	สภาพเสียหาย	ร้อยละ	๒๕.๑
	สภาพเสียหายมาก	ร้อยละ	๒๒.๖

๒. ปะการัง ผิ่งอันดามัน

จังหวัดในฝั่งทะเลอันดามันมี ๖ จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๔๙,๑๓๑ ไร่

สถานภาพ	สมบูรณ์ดีมาก	ร้อยละ	๒๔.๙
	สมบูรณ์ดี	ร้อยละ	๑๘.๑
	สมบูรณ์ปานกลาง	ร้อยละ	๒๘.๖
	สภาพเสียหาย	ร้อยละ	๑๓.๐
	สภาพเสียหายมาก	ร้อยละ	๑๕.๓

สาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแนวปะการังของประเทศไทย ได้แก่

๑. การเพิ่มขึ้นของตะกอนจากการพัฒนาชายฝั่ง (บริเวณชายฝั่งเกาะภูเก็ตและ เกาะสมุย)
๒. การเพิ่มขึ้นของตะกอนจากป่าชายเลนที่เสื่อมโทรม (เกาะในเขตอ่าวพังงา จังหวัดพังงาและภูเก็ต และเกาะตะลิบงจังหวัดตรัง)
๓. ตะกอนจากการทำเหมืองแร่ในทะเล (บริเวณแหลมกรังใหญ่ กรังน้อย จังหวัดพังงา)
๔. ผลกระทบจากการท่องเที่ยว (บริเวณหมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี)
๕. ผลกระทบจากการเกิดปะการังฟอกขาว (โดยเฉพาะในปี ๒๕๓๔, ๒๕๓๘, ๒๕๕๓)
๖. ผลกระทบจากคลื่นสึนามิ (ปี ๒๕๔๗)
๗. ผลกระทบจากการระบาดของปลาดาวหนาม

รายละเอียดขนาดพื้นที่แนวปะการังและสถานภาพรายจังหวัดปรากฏในตารางที่ ๑

LIART

ตารางที่ ๑ สรุปขนาดพื้นที่แนวปะการังและสถานภาพแนวปะการังในจังหวัดต่างๆ

จังหวัด	ขนาดพื้นที่แนวปะการัง (ไร่)	สัดส่วนของแนวปะการัง (%) ในสภาพต่างๆ				
		สมบูรณ์ดีมาก	สมบูรณ์ดี	สมบูรณ์ปานกลาง	เสียหาย	เสียหายมาก
ฝั่งทะเลอันดามัน						
ระนอง	๑,๖๐๖	๒๕.๖	๑๖.๐	๑๙.๒	๑๕.๒	๒๔.๐
พังงา	๑๖,๐๐๐	๒๑.๐	๑๔.๔	๒๘.๐	๑๕.๖	๒๑.๐
ภูเก็ต	๑๐,๓๙๔	๑๒.๖	๑๕.๕	๓๓.๔	๑๗.๒	๒๑.๓
กระบี่	๘,๔๕๖	๒๔.๑	๒๔.๕	๒๙.๘	๑๑.๖	๑๐.๐
ตรัง	๒,๘๐๖	๑๔.๘	๒๓.๓	๔๒.๖	๑๔.๘	๔.๕
สตูล	๙,๘๖๙	๔๗.๘	๒๐.๔	๒๐.๙	๔.๙	๖.๐
รวมฝั่งทะเลอันดามัน	๔๙,๑๓๑	๒๔.๙	๑๘.๑	๒๘.๖	๑๓.๐	๑๕.๓
ฝั่งอ่าวไทย						
ตราด	๙,๙๓๑	๑๙.๔	๒๒.๘	๒๕.๔	๙.๖	๒๒.๘
จันทบุรี	๔๕๐	๑.๖	๑๒.๓	๕๕.๔	๒๑.๕	๙.๒
ระยอง	๒,๑๘๘	๒.๑	๑๙.๙	๔๗.๗	๑๗.๘	๑๒.๕
ชลบุรี	๔,๗๔๔	๖.๒	๕.๙	๒๙.๘	๒๘.๑	๓๐.๐
ประจวบคีรีขันธ์	๑,๒๗๕	๔.๖	๑๘.๘	๒๘.๙	๒๐.๒	๒๗.๕
ชุมพร	๔,๐๖๓	๑๕.๐	๑๙.๖	๒๖.๓	๑๘.๙	๒๐.๒
สุราษฎร์ธานี	๒๔,๑๖๙	๕.๑	๑๒.๙	๒๖.๒	๓๓.๓	๒๒.๕
นครศรีธรรมราช	๔๑๒	๔๗	๑๙	๙	๖	๑๙
สงขลา	๒๖	๑๘.๑	๔๒.๘	๓๑.๙	๐	๗.๒
ปัตตานี	๕๓	๓๑.๓	๓๗.๓	๓๑.๔	๐	๐
นราธิวาส	๒๕	๐	๕๐	๐	๕๐	๐
รวมฝั่งอ่าวไทย	๔๗,๓๓๖	๙.๓	๑๕.๔	๒๗.๖	๒๕.๑	๒๒.๖
รวมทั้งประเทศ	๙๖,๔๖๗	๑๗.๓	๑๖.๘	๒๘.๑	๑๙.๐	๑๘.๙

หมายเหตุ ๑) สถานภาพแนวปะการังที่แบ่งออกเป็นระดับต่างๆ ดังในตาราง ถือหลักเกณฑ์จากอัตราส่วนของปริมาณครอบคลุมพื้นที่ (%cover) ของปะการังที่มีชีวิตต่อปะการังตาย ดังนี้

สถานภาพสมบูรณ์ดีมาก เมื่อ ปะการังที่มีชีวิต : ปะการังตาย = ๓ (หรือมากกว่า ๓) : ๑

สถานภาพสมบูรณ์ดี เมื่อ ปะการังที่มีชีวิต : ปะการังตาย = ๒ : ๑

สถานภาพสมบูรณ์ปานกลาง เมื่อ ปะการังที่มีชีวิต : ปะการังตาย = ๑ : ๑

สถานภาพเสียหาย เมื่อ ปะการังที่มีชีวิต : ปะการังตาย = ๑ : ๒

สถานภาพเสียหายมาก เมื่อ ปะการังที่มีชีวิต : ปะการังตาย = ๑ : ๓ (หรือมากกว่า ๓)

๒) ข้อมูลนี้ เป็นผลจากการสำรวจทั่วประเทศในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓

สถานการณ์ปะการังฟอกขาว

ในปี ๒๕๕๓ น้ำทะเลมีอุณหภูมิสูงถึง 31°C เมื่อต้นเดือนเมษายนและค่อยๆเพิ่มขึ้นถึง 33°C (อุณหภูมิที่อาจถือว่าเป็นจุดกระตุ้นให้เกิดการฟอกขาวคือ 30.1°C) ปะการังฟอกขาวในทะเลไทยเกิดขึ้นทั้งในทะเลฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน ดังนี้

๑. ฝั่งอ่าวไทย พบการฟอกขาวประมาณร้อยละ ๗๐ - ๘๐ ยกเว้นเกาะตอนบนของจังหวัดชลบุรี (เกาะสีชัง เกาะนก เกาะสาก เกาะครก เกาะจุ่น) พบการฟอกขาวเพียงร้อยละ ๕ - ๑๐ และหลายแห่งที่มีการฟอกขาว พบว่ามีปะการังตายแล้วร้อยละ ๑๐

๒. ฝั่งอันดามัน พบการฟอกขาวประมาณร้อยละ ๗๐ - ๘๐ เกิดขึ้นทุกระดับความลึกของแนวปะการัง พบว่ามีปะการังตายแล้วเช่นที่หมู่เกาะสิมิลัน มีปะการังฟอกขาวที่ตายแล้วประมาณร้อยละ ๒๐ และทางฝั่งตะวันออกของเกาะภูเก็ตพบปะการังตายแล้วประมาณร้อยละ ๒๐ - ๓๐

๒.๒ แหล่งหญ้าทะเล

แหล่งหญ้าทะเลเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งหากินของสัตว์ทะเลนานาชนิด รวมถึงสัตว์ทะเลที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ เช่น พะยูน และเต่าทะเลบางชนิด หญ้าทะเลที่พบในประเทศไทยมี ๑๒ ชนิด ๗ สกุล ในพื้นที่ ๑๖ จังหวัด ตามชายฝั่งทะเลทั้งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ได้แก่ จังหวัด ตรัง จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล แหล่งหญ้าทะเลที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศไทยอยู่บริเวณอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เกาะลิบงและเกาะมุก จังหวัดตรัง ส่วนแหล่งอื่นๆได้แก่ อ่าวพังงา จังหวัดพังงา และท่านุ่น จังหวัดภูเก็ต

แหล่งหญ้าทะเลในประเทศไทยมีพื้นที่รวม ๑๐๔,๖๘๖ ไร่ อยู่ในอ่าวไทย ๓๘,๗๓๖ ไร่ และฝั่งทะเลอันดามัน ๖๕,๙๕๐ ไร่ สถานภาพหญ้าทะเลตามการสำรวจของสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน สามารถแยกได้ตามพื้นที่ ๒ พื้นที่ ดังนี้

๑. บริเวณฝั่งอ่าวไทย

สถานภาพ	สมบูรณ์ดี	ร้อยละ	๓๔.๖
	สมบูรณ์ปานกลาง	ร้อยละ	๔๐.๑
	สมบูรณ์น้อย	ร้อยละ	๒๕.๓

๒. บริเวณฝั่งอันดามัน

สถานภาพ	สมบูรณ์ดี	ร้อยละ	๗๑.๗
	สมบูรณ์ปานกลาง	ร้อยละ	๒๐.๐
	สมบูรณ์น้อย	ร้อยละ	๘.๓

แหล่งหญ้าทะเลที่สมบูรณ์และมีพื้นที่ใหญ่ที่สุดของประเทศอยู่ที่บริเวณอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เกาะตะลิบง และเกาะมุก จังหวัดตรัง

ความเสื่อมโทรมของหญ้าทะเลมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่

๑. การทำประมงบางประเภท เช่น อวนรุนที่ทำให้แหล่งหญ้าทะเลเสียหาย ตะกอนในน้ำทะเลเลามากขึ้น
๒. การปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ชุมชนขนาดใหญ่ใกล้ชายฝั่ง และจากนากุ้งทำให้คุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรม
๓. กระบวนการทางธรรมชาติ เช่น จากคลื่นลมมรสุมที่รุนแรง

ตารางที่ ๒ สรุปขนาดพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลและสถานภาพความสมบูรณ์ตามจังหวัดต่างๆ

จังหวัด	สัดส่วนของแหล่งหญ้าทะเล (%) ในสภาพต่างๆ			
	พื้นที่(ไร่)	สมบูรณ์ดี	สมบูรณ์ปานกลาง	สมบูรณ์น้อย
ระนอง	๙๔๕	๗๗.๔	๑.๓	๒๑.๔
พังงา	๑๔,๗๙๔	๔๓.๔	๕๖.๑	๐.๕
ภูเก็ต	๔,๐๙๕	๔๓.๐	๓๗.๙	๑๙.๑
กระบี่	๒๒,๙๒๔	๘๓.๘	๑๐.๐	๖.๒
ตรัง	๒๑,๐๔๖	๘๙.๘	๔.๗	๕.๖
สตูล	๒,๑๔๖	๑๔.๐	๑.๖	๘๔.๔
% รวมของฝั่งทะเลอันดามัน	๖๕,๙๕๐	๗๑.๗	๒๐.๐	๘.๓
ตราด	๕,๓๗๘	๕๖.๗	๑๘.๐	๒๕.๓
จันทบุรี	๑,๕๒๑	๑๐๐	๐	๐
ระยอง	๘,๔๐๖	๐.๐	๔๐.๕	๕๙.๕
ชลบุรี	๓,๐๑๔	๐.๐	๗๙.๖	๒๐.๔
ชุมพร	๘,๕๓๔	๗๗.๙	๒๑.๑	๑.๐
สุราษฎร์ธานี	๑๐,๙๒๕	๑๙.๐	๕๖.๕	๒๔.๕
นครศรีธรรมราช	๗๕	๑๐๐	๐	๐
สงขลา	๕๙	๐	๐	๑๐๐
ปัตตานี	๗๐๗	๐	๑๐๐	๐
นราธิวาส	๑๑๗	๓๖.๘	๖๓.๒	๐
% รวมของฝั่งอ่าวไทย	๓๘,๗๓๖	๓๔.๖	๔๐.๑	๒๕.๓
รวมทั้งประเทศ	๑๐๔,๖๘๖	๕๘.๐	๒๗.๔	๑๔.๖

หมายเหตุ ข้อมูลในตาราง เป็นผลจากการสำรวจในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓ ซึ่งมีพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลรวม ๑๐๔,๖๘๖ ไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลเดิมที่สำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งรายงานว่ามีพื้นที่แหล่งหญ้าทะเล ๙๗,๕๒๙ ไร่ การที่ตัวเลขขนาดพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลเพิ่มขึ้นนี้ เกิดจากการสำรวจพบแหล่งหญ้าทะเลเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่แถบเกาะศรีบอยา และบ้านท่าเลน จ. กระบี่

๒.๓ สัตว์ทะเลหายาก

สัตว์ทะเลหายากเป็นสัตว์ที่ได้รับการคุกคามจนมีแนวโน้มการลดลงของประชากรและเป็นสัตว์ที่ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ สัตว์ทะเลหายากที่มีการศึกษาได้แก่ เต่าทะเล พะยูน โลมาและปลาวาฬ ประเทศไทยพบเต่าทะเล ๕ ชนิด พะยูน ๑ ชนิด โลมาและปลาวาฬ ๒๓ ชนิด (ตารางที่ ๓) เนื่องจากเต่าทะเล โลมาและปลาวาฬบางชนิดมีแหล่งที่อยู่อาศัยกว้างไกลมาก การศึกษา

สถานภาพและการเปลี่ยนแปลงจึงจำกัดในกลุ่มที่มีแหล่งที่อยู่อาศัยใกล้ฝั่งหรือมีแหล่งวางไข่ในประเทศเป็นหลัก ได้แก่ เต่าทะเล ๔ ชนิด ได้แก่ เต่ากระ (Hawksbill turtle, *Eretmochelys imbricata*), เต่าหญ้า (Olive ridley turtle, *Lepidochelys olivacea*), เต่ามะเฟือง (Leatherback turtle, *Dermochelys coriacea*) และเต่าตนุ (Green turtle, *Chelonia mydas*) พะยูนมีเพียงชนิดเดียวคือ พะยูน (*Dugong dugong dugon*) กลุ่มโลมาและวาฬ ๖ ชนิด ได้แก่ โลมาปากขวด (Indo-Pacific Bottlenose dolphin, *Tursiops aduncus*), โลมาหัวบาตรหลังเรียบ (Finless porpoise, *Neophocaena phocaenoides*), โลมาหลังโหนก (Indo-Pacific Humpback dolphin, *Sousa chinensis*), โลมาอิรวดี (Irrwaddy dolphin, *Orcaella brevirostris*), โลมากลุ่มสตีเนลลา (*Stenella* spp.) และวาฬบรูด้า (Bryde's whale, *Balaenoptera edeni*)

ตารางที่ ๓ รายชื่อสัตว์ทะเลหายากที่พบในประเทศไทยแยกพื้นที่อ่าวไทยและทะเลอันดามัน

ลำดับ	ชื่อสามัญ	อันดามัน	อ่าวไทย
เต่าทะเล			
๑	เต่ากระ (Hawksbill turtle, <i>Eretmochelys imbricata</i>)	พบ	พบ
๒	เต่าหญ้า (Olive ridley turtle, <i>Lepidochelys olivacea</i>)	พบ	ไม่พบ
๓	เต่าตนุ (Green turtle, <i>Chelonia mydas</i>)	พบ	พบ
๔	เต่ามะเฟือง (Leatherback turtle, <i>Dermochelys coriacea</i>)	พบ	พบ
๕	เต่าหัวมอ (Loggerhead, <i>Caretta caretta</i>)	พบ	พบ
พะยูน			
๑	พะยูน (<i>Dugong dugong dugon</i>)	พบ	พบ
โลมาและวาฬ			
๑	Bottlenose dolphin	พบ	พบ
๒	Bryde's whale	พบ	พบ
๓	Cuvier's beaked whale	พบ	ไม่พบ
๔	Dwarf sperm whale	พบ	ไม่พบ
๕	False killer whale	พบ	พบ
๖	Fin whale	ไม่พบ	พบ
๗	Finless porpoise	พบ	พบ
๘	Fraser's dolphin	พบ	ไม่พบ
๙	Ginkgo-toothed beaked whale	พบ	ไม่พบ
๑๐	Hump-backed dolphin	พบ	พบ
๑๑	Irrawaddy dolphin	พบ	พบ
๑๒	Long-beaked common dolphin	พบ	พบ

ลำดับ	ชื่อสามัญ	อันดามัน	อ่าวไทย
๑๓	Melon-headed whale	ไม่พบ	พบ
๑๔	Pygmy killer whale	พบ	พบ
๑๕	Pygmy sperm whale	พบ	พบ
๑๖	Risso's dolphin	พบ	ไม่พบ
๑๗	Rough-toothed dolphin	พบ	พบ
๑๘	Short-finned pilot whale	พบ	พบ
๑๙	Sperm whale	พบ	ไม่พบ
๒๐	Spinner dolphin	พบ	พบ
๒๑	Spotted dolphin	พบ	พบ
๒๒	Striped dolphin	พบ	ไม่พบ
๒๓	Killer whale	พบ	ไม่พบ

๒.๔ พื้นที่ชุ่มน้ำและป่าชายเลน

ประเทศไทยมีพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งจำนวน ๑,๒๕๖ แห่ง มีพื้นที่จำนวน ๒๐,๑๘๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๒,๖๑๕,๐๐๐ ไร่ เป็นพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำ พื้นที่น้ำกร่อย พื้นที่เลนชายฝั่ง ป่าพรุ ป่าชายหาด ชายหาด และพื้นที่ป่าชายเลน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างมาก มนุษย์ได้ใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนในหลายด้าน เช่น ใช้ประโยชน์จากไม้ในป่าชายเลนโดยการนำมาทำฟืนและถ่าน ทำไม้เสาเข็มและไม้ค้ำยัน เปลือกไม้หลายชนิดสามารถสกัดแทนนินเอามาทำหมึก สี กาว และ ฟอกหนัง ในด้านประมง ป่าชายเลนเป็นแหล่งอาหาร ที่อยู่อาศัยและอนุบาลสัตว์น้ำและสัตว์อื่นๆ นอกจากนี้ยังช่วยในการป้องกันการพังทลายชายฝั่งทะเล ลดความรุนแรงของคลื่น ชะลอความเร็วของลมพายุ ช่วยเพิ่มพื้นที่ตามชายฝั่ง ช่วยกรองของเสียที่เกิดจากแหล่งกำเนิดบริเวณชายฝั่งมิให้ไหลลงสู่ทะเล และสร้างความเสียหายให้กับระบบนิเวศบริเวณชายฝั่ง

พื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมด	จำนวน ๑,๔๖๐,๖๒๐	ไร่
อ่าวไทยชายฝั่งตะวันออก	จำนวน ๑๕๒,๓๐๙	ไร่
อ่าวไทยตอนบน และตอนกลาง	จำนวน ๔๑,๔๒๖	ไร่
อ่าวไทยตอนล่าง	จำนวน ๑๗๗,๒๙๓	ไร่
ฝั่งทะเลอันดามัน	จำนวน ๑,๐๘๙,๕๙๒	ไร่

พื้นที่ป่าชายเลนที่ยังคงความสมบูรณ์พบมากที่ชายฝั่งอันดามัน ในจังหวัด ระนอง พังงา ภูเก็ต ตรัง สตูล และจังหวัดภูเก็ต พื้นที่ป่าชายเลนบางแห่งมีราษฎรบุกรุกครอบครอง และเข้าใช้ประโยชน์เพื่อการเลี้ยงกุ้ง เช่นบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช นอกจากนี้บางแห่งเอกชนมีสิทธิ์เข้าไปครอบครองตามกฎหมายและมีอาชีพปลูกป่าชายเลน แต่ประสบปัญหาไม่คุ้มทุนจึงเปลี่ยนไปทำนากุ้งแทน

แนวโน้ม พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากการอนุรักษ์ฟื้นฟูและการคุ้มครองดูแล โดยเพิ่มขึ้นจากเดิม ๑.๔๖ ล้านไร่ เป็น ๑.๕๒ ล้านไร่ อย่างไรก็ตามการบุกรุกทำลายป่าชายเลน เพื่อใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ เช่น

ทำรีสอร์ทเพื่อการท่องเที่ยว และก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่การขยายท่าเรือ การก่อสร้างถนน สะพาน เนื่องจากที่ดินป่าชายเลนอยู่ติดทะเลพื้นที่ดินราคาสูงขึ้น จึงเป็นที่ต้องการของนักลงทุนมากขึ้น

๓. แนวโน้มสถานการณ์ในอนาคต

๑. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเกินกำลังการผลิตทางธรรมชาติ ทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรม

เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ และกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งได้กลายเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศ ที่เน้นการเจริญเติบโตของผลผลิตมวลรวมประชาชาติ หรือจีดีพี เป็นหลัก โดยขาดการคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดการเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว

๒. เกิดการแย่งชิงในการใช้ทรัพยากร ทำให้ขาดความเสมอภาคและเป็นธรรม

เมื่อทรัพยากรถูกใช้มากจนเหลือน้อยอยู่ในภาวะวิกฤต ผลกระทบก็กลับยิ่งเพิ่มมากขึ้น โดยเกิดการแย่งชิงในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในลักษณะมือใครยาวสาวได้สาวเอา เช่นการอ้างสิทธิเหนือทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มอิทธิพลบางกลุ่ม ทำให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ หรือการลักลอบแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยผิดกฎหมาย เช่นการทำประมงผิดกฎหมาย การลักลอบจับปลาสวยงาม การค้าปะการังและซาก นอกจากนี้ผลกระทบจากการแย่งชิงทรัพยากรจะทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งการใช้ทรัพยากรของฝ่ายหนึ่ง ทำให้เกิดผลกระทบทางลบกับอีกฝ่ายหนึ่ง เช่นการทำประมงโดยเรือขนาดเล็กในเขตชายฝั่ง กับการทำประมงโดยเรือขนาดใหญ่ในเขตน่านน้ำลึก ซึ่งบางครั้งมีพื้นที่ทำการประมงซ้อนทับกัน การใช้ประโยชน์ทะเลจากการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบกับทรัพยากรชายฝั่ง และการบุกรุกป่าชายเลนบริเวณชายฝั่งที่ที่ดินมีราคาแพงขึ้น เป็นผลมาจากการกว้านซื้อที่ดินเพื่อแสวงหาผลกำไรจากการพัฒนาที่ดินเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้ผลกระทบโดยรวมตกอยู่กับประชาชนผู้ด้อยโอกาส ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากร หรือใช้ทรัพยากรได้อย่างจำกัดในระดับหนึ่ง ไม่เท่าเทียมกับผู้มีโอกาสมากกว่าที่เข้าถึงทรัพยากรได้มากกว่า

๓. เกิดปัญหามลพิษในแหล่งทรัพยากร

การปล่อยของเสียหรือการก่อให้เกิดมลพิษทางทะเล ได้แก่การปล่อยน้ำเสียหรือการทิ้งขยะในทะเล การทำลายสภาพแวดล้อมจากเรือและสิ่งปลูกสร้างในทะเลเช่นฐานขุดเจาะน้ำมันกลางทะเล ตลอดจนคราบน้ำมันในทะเลซึ่งมีสาเหตุจากเรือล่ม เรือจม อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการเดินเรือ การสูบน้ำมัน หรือน้ำทิ้งจากเรือ หรือท่าเรือ การลักลอบปล่อยน้ำมันและของเสียลงทะเล รวมถึงมลพิษที่ปล่อยมาจากแหล่งต้นน้ำและไหลลงสู่ทะเล เหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

แนวชายฝั่งมีการพัฒนามากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีมลพิษเพิ่มมากขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างมากต้องเฝ้าระวังพื้นที่ชายฝั่งอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ สูง ซึ่งมักพบปัญหา ได้แก่ บริเวณปากน้ำระนอง ซึ่งมีชุมชนขนาดใหญ่ โรงงานอุตสาหกรรมด้านแปรรูปสัตว์น้ำ การขนส่งทางน้ำ เรือข้ามฟาก ซึ่งมักมีปัญหาด้านสาธารณสุข แบคทีเรีย รวมทั้งตะกอนเนื่องจากเป็นบริเวณปากแม่น้ำ บริเวณชายหาดท่องเที่ยว ได้แก่ หาดนพรัตน์ธารา จ.กระบี่ มักพบสารอาหารปริมาณสูง เช่นในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑ ได้พบการสะสมของสาหร่ายเป็นช่วง ๆ ตลอดแนวชายหาดนพรัตน์ธาราจังหวัด

กระบี่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมอีกแห่งหนึ่ง ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒ บริเวณฝั่งทะเลอันดามัน ตอนล่าง ซึ่งเป็นช่วงที่มีพายุ และมีฝนตกหนัก คลื่นลมแรง ได้พบการสะสมของแพลงก์ตอนชนิด *Noctiluca scintillant* ตลอดแนวชายฝั่งตั้งแต่จังหวัดกระบี่ ตรัง และสตูล สำหรับสาเหตุการเกิดอาจเนื่องมาจากการชะล้างของสารอาหารในช่วงฤดูฝนลงบริเวณชายฝั่ง ประกอบกับปัจจัยอื่น ๆ ที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชน้ำ จึงเกิดการสะสมจำนวนมาก

๔. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ทำให้เกิดผลกระทบกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหลายอย่าง เช่น

- การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิน้ำทะเลเกินกว่า ๓๑ °C เป็นเวลานาน ทำให้ปะการังเกิดการเปลี่ยนสีเป็นสีขาว ที่เรียกว่าปะการังฟอกขาว (Coral bleaching) และตายในที่สุด

- การเปลี่ยนแปลงความเป็นกรด - ด่างของน้ำทะเลเนื่องมาจากอุณหภูมิที่สูงขึ้น ทำให้แคลเซียมละลายในน้ำทะเลได้มากขึ้น (Calcification) เป็นผลให้เปลือกของสัตว์ทะเลที่มีส่วนประกอบของแคลเซียมช่วยทำให้เปลือกแข็งกลับไม่แข็งตัว

- การเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล ประกอบกับการทรุดตัวของพื้นที่ชายฝั่งทำให้เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่รุนแรง และการแก้ปัญหาหากไม่ใช้หลักวิชาการหรือมีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบแล้ว จะทำให้เกิดผลกระทบกับชายฝั่งด้านอื่น ๆ ต่อเนื่อง ทำให้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งขยายพื้นที่รุนแรงยิ่งขึ้น

๕. ขาดการบูรณาการในการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในทะเลเพื่อควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์จากทะเลหลายหน่วย เช่น กองทัพเรือ กองบังคับการตำรวจน้ำ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมเจ้าท่า กรมศุลกากร กรมประมง กรมศิลปากร กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และอีกหลายหน่วยงานที่จะมีบทบาททางทะเลในอนาคต หน่วยงานเหล่านี้รวมถึงหน่วยงานในท้องถิ่น ขาดการประสานงานหรือการบูรณาการในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน และมีการขัดแย้งในบางโอกาส นอกจากนั้นการปฏิบัติงานของหน่วยงานยังขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานขาดการพิจารณาความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงาน เป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้ง และส่งผลถึงการบริหารจัดการทรัพยากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความสูญเสียทรัพยากรในที่สุด

๖. ขาดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังขาดองค์ความรู้ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติ และชุมชนท้องถิ่น ขาดข้อมูลทางวิชาการรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์เพียงพอหรือที่เป็นประโยชน์ สำหรับการตัดสินใจ ขาดข้อมูลเทคโนโลยี ที่ใช้ในการบริหารจัดการรวมทั้งบุคลากร

LIART

ความหลากหลายของเกาะในประเทศไทย*

๑). การจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะในประเทศไทย แม้ว่าการจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพเกาะในน่านน้ำไทยให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามระบบมาตรฐานต้องใช้ระยะเวลาอีกหลายปี แต่ถึงอย่างไรก็ตามข้อมูลเกาะที่นำเสนอในรายงานฉบับนี้ จะเป็นเฉพาะข้อมูลรายชื่อ ขนาดพื้นที่และการแพร่กระจายของเกาะในน่านน้ำไทยเป็นเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นฐานต่อยอดในการดำเนินการขั้นต่อไป โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาวิจัยทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (www.onep.go.th) ระบุว่า มีเกาะเพียงไม่กี่แห่งที่มีข้อมูลพื้นฐานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเห็นได้จากการรวบรวมงานวิจัยทางชีวภาพและนิเวศวิทยาที่พบว่า มีจำนวน ๑๓๔ งานวิจัยใน ๒๑๗ เกาะ งานศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพมักเน้นการวิจัย

เฉพาะสิ่งมีชีวิตกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่นการวิจัยความหลากหลายของชนิดปลิงทะเล บริเวณเกาะลันตาใหญ่ จ. กระบี่ (จรรยา และคณะ, ๒๕๔๙), ความหลากหลายชนิดของปู บริเวณเกาะช้าง จังหวัดตราด (ณัฐธิดา และคณะ, ๒๕๔๙), และไลเคนบนเกาะครามและเกาะแสมสาร (กวินนาถ, ๒๕๔๘) เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังมีการศึกษาวิจัยในภาพรวมของเกาะ ทั้งในรูปของโครงการเฉพาะทาง เช่น โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ดำเนินการในหลายเกาะ อาทิ เกาะแสมสาร เกาะพระทอง เกาะยาว ซึ่งสนองพระราชดำริโดยกองทัพเรือ หรือโครงการที่ดำเนินการศึกษาวิจัยสิ่งสมในองค์รวมทั้งเกาะ ซึ่งข้อมูลสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พื้นที่อุทยาน พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติและนานาชาติ เป็นต้น เช่น เกาะแตน จ.สุราษฎร์ธานี (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, ๒๕๔๓) เกาะพระทอง จ. พังงา (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, ๒๕๔๗; สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๔๗; มูลนิธิสืบนาคะเสถียร, ๒๕๔๘; สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน, ๒๕๕๑) และเกาะกระ จ. นครศรีธรรมราช (ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง, ๒๕๕๑)

ดังนั้นมาตรการเร่งด่วนที่ควรจัดทำ คือ ฐานข้อมูลการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะทั้งหมดในประเทศไทยให้เป็นหมวดหมู่และเป็นระบบมาตรฐานในการใช้อ้างอิง รวมทั้งการมีพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บตัวอย่างอ้างอิงถาวร แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับโปรแกรมงานว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะ

*ที่มา : ความหลากหลายของเกาะในประเทศไทย. (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

<http://km.dmcr.go.th/island/home/info.html> สืบค้น ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

๒). ฐานข้อมูลความหลากหลายของเกาะในประเทศไทย

สำหรับเกาะในน่านน้ำทะเลไทยนั้น สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม (๒๕๔๗) รายงานว่า เกาะในทะเลที่มีบันทึกไว้ในแผนที่เดินเรือของกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ มีจำนวนกว่า ๗๐๐ เกาะ ในรายงานฉบับนี้ได้รวบรวมรายชื่อเกาะโดยใช้ชื่อยามและขอบเขตที่ให้ไว้ตอนต้น และเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดทำฐานข้อมูลนานาชาติ ในตารางรายชื่อเกาะจึงแบ่งเกาะออกเป็น ๔ ขนาด ดังนี้

๑. เกาะที่มีขนาดพื้นที่น้อยกว่า ๑ ตารางกิโลเมตร (< ๑ sq. km.)
๒. เกาะที่มีขนาดระหว่าง ๑-๙.๙ ตารางกิโลเมตร (> ๑ sq. km.)
๓. เกาะที่มีขนาดระหว่าง ๑๐ - ๙๙.๙ ตารางกิโลเมตร (> ๑๐ sq. km.)
๔. เกาะที่มีขนาดตั้งแต่ ๑๐๐ ตารางกิโลเมตรขึ้นไป (> ๑๐๐ sq. km.)

ดังนั้นรายชื่อเกาะทั้งหมดในประเทศไทยในรายงานฉบับนี้ แสดงจำนวนเกาะทั้งหมดในภาพรวมของประเทศ จำแนกตามขนาดพื้นที่ในแต่ละจังหวัด จำแนกตามองค์กรที่รับผิดชอบ(ตารางที่ ๓) และจำแนกตามรายจังหวัด

น่านน้ำทะเลของประเทศไทย มีจำนวนเกาะทั้งสิ้น ๙๓๖ เกาะ แพร่กระจายอยู่ใน ๑๙ จังหวัด ในอ่าวไทยมีจำนวน ๓๗๔ เกาะและฝั่งทะเลอันดามันมีจำนวน ๕๖ เกาะ มีความยาวรอบเกาะรวมกันทั้งหมด ๓,๗๒๔.๓๒๒ กิโลเมตร และพื้นที่ทั้งหมดรวมกันทั้งสิ้น ๒,๖๘๖.๘๔๒ ตร.กม. จังหวัดที่มีจำนวนเกาะมากที่สุดคือ จังหวัดพังงา (๑๕๕เกาะ) รองลงมาจังหวัดกระบี่ (๑๕๔ เกาะ) และจังหวัดสุราษฎร์ธานี (๑๐๘ เกาะ)

เกาะที่มีขนาดพื้นที่เกินกว่า ๑๐๐ ตร.กม. มีจำนวน ๖ เกาะ เกาะที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดคือ เกาะภูเก็ต (๕๑๔.๖๗๕ ตร.กม.) รองลงมาตามลำดับเป็นเกาะสมุย (๒๓๖.๐๗๙ ตร.กม.) เกาะช้าง (๒๑๒.๔๐๔ ตร.กม.) เกาะตะรุเตา (๑๕๐.๘๔ ตร.กม.) เกาะพะงัน (๑๒๒.๐๑๗ ตร.กม.) และเกาะภูเก็ต (๑๑๑.๘๙๔ ตร.กม.)

เกาะมากกว่าครึ่งหนึ่ง (๔๙๑ เกาะ) อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล รองลงมาเป็นเกาะอยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีบางส่วนอยู่ภายใต้การดูแลของกองทัพเรือ เพื่อกิจการด้านความมั่นคงของประเทศ เกาะเหล่านี้ถูกใช้ประโยชน์ในทางทหาร เป็นที่พักและจุดเรือของกองทัพ เป็นที่ตั้งของประการหรือสัญญาณไฟในการเดินเรือ รวมทั้งบางเกาะใช้เป็นสถานีตรวจวัดทางอุทกศาสตร์และเฝ้าระวังเตือนอุบัติเหตุทางทะเล

๓). ข้อมูลเกาะของประเทศไทยจำแนกตามรายจังหวัด

๑.จังหวัดตราด

เกาะในจังหวัดตราดมีทั้งสิ้น จำนวน ๖๖ เกาะ ตั้งอยู่ใน ๑๑ ตำบล ๕ อำเภอ มีพื้นที่ทั้งหมด ๓๕๗.๒๙๘ ตารางกิโลเมตร เกาะส่วนมากอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ เกาะช้าง รองลงมาคือ เกาะกูด ทั้งสองเกาะมีขนาดพื้นที่มากกว่า ๑๐๐ ตารางกิโลเมตร ส่วนเกาะที่มีขนาดรองลงมา คือ เกาะหมาก เกาะรัง เกาะกระดาดและเกาะไม้ซี้ เกาะช้างเป็นเกาะที่นิยมเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญและเป็นพื้นที่ที่มีการศึกษา

ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งบนบกและในทะเลมานานนับร้อยปี โดยนักวิทยาศาสตร์ชาวเดนมาร์ก ชื่อ Johs. Schmidt และ Th. Mortensen ที่ทำการรวบรวมและศึกษาพืชโดยเฉพาะป่าไม้ชายเลน และสัตว์ทะเลบริเวณเกาะช้างตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๙๙ (พ.ศ. ๒๔๔๒ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) มีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่จำนวนมาก (Jensen & Knudsen, ๒๐๐๑) นอกจากเกาะช้างแล้ว หมู่เกาะในจังหวัดตราดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมกันมาก อาทิ เกาะกูด เกาะหมาก เกาะขาม เกาะเหลายา เกาะหวาย เกาะทรายขาว และเกาะง่าม

๒. จังหวัดจันทบุรี

เกาะในจังหวัดจันทบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๙ เกาะ ตั้งอยู่ใน ๑๐ ตำบล ๔ อำเภอ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๒.๙๙๓ ตารางกิโลเมตร เกาะส่วนมากเป็นเกาะขนาดเล็ก เกาะที่มีขนาดพื้นที่มากที่สุดคือ เกาะโชตชลู ตั้งอยู่ในตำบลหนองบัว อำเภอเมืองจันทบุรีมีขนาดเพียง ๕.๗ ตารางกิโลเมตร

๓. จังหวัดระยอง

เกาะในจังหวัดระยองมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๖ เกาะตั้งอยู่ใน ๓ ตำบล ๒ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๖.๒๓๘ ตารางกิโลเมตร เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดคือ เกาะเสม็ด รองลงมาคือ เกาะมันใน เกาะส่วนมากอยู่ในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าหมู่เกาะเสม็ด เกาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดระยอง ประกอบด้วย เกาะเสม็ด เกาะกูด เกาะทะลุและเกาะมันนอก เกาะที่มีความสำคัญในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยเฉพาะเต่าทะเล คือ เกาะมันใน ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลในสมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ

๔. จังหวัดชลบุรี

เกาะในจังหวัดชลบุรีมีจำนวนทั้งสิ้น ๔๗ เกาะตั้งอยู่ใน ๗ ตำบล ๔ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๔๑.๖๖๗ ตารางกิโลเมตร ขนาดพื้นที่เกาะเรียงตามขนาดใหญ่สุดสามเกาะคือ เกาะคราม เกาะสีชังและเกาะล้าน เกาะเกือบครึ่งหนึ่งของชลบุรีอยู่ภายใต้การดูแลของกองทัพเรือ อ่าวสัตหีบเป็นที่ตั้งของฐานทัพเรือซึ่งมีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย เกาะที่อยู่ภายใต้การดูแลของกองทัพเรือได้รับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นอย่างดี เช่น เกาะครามเป็นแหล่งวางไข่เต่าทะเลหนึ่งในสองแหล่งที่เหลืออยู่ในอ่าวไทย ในแต่ละปีมีเต่าทะเลมาวางไข่จำนวนมาก เกาะขามเป็นที่ตั้งของอุทยานใต้ทะเลเกาะขามอยู่ในการดูแลของกองเรือป้องกันฝั่ง เกาะในจังหวัดชลบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง ได้แก่ เกาะล้าน เกาะสีชัง เกาะขามใหญ่ เกาะค้างคาวและเกาะขาม

๕. จังหวัดฉะเชิงเทรา

เกาะในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีเพียงเกาะเดียวคือ เกาะกลาง บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง เป็นเกาะที่เกิดจากสันดอนปากแม่น้ำ เกาะประกอบด้วยป่าชายเลนทั้งเกาะ จึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกน้ำจำนวนมาก ความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวณปากแม่น้ำบางปะกงได้มีการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี (ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน, ๒๕๔๘)

๖. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เกาะในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๓ เกาะตั้งอยู่ใน ๘ ตำบล ๖ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๓.๒๓๒ ตารางกิโลเมตร เกาะเกือบทั้งหมดเป็นเกาะขนาดเล็กกว่า ๑ ตารางกิโลเมตร ยกเว้นเกาะทะลุในอำเภอบางสะพานน้อย ซึ่งจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญของจังหวัด

๗. จังหวัดชุมพร

เกาะในจังหวัดชุมพรมีจำนวนทั้งสิ้น ๕๔ เกาะตั้งอยู่ใน ๘ ตำบล ๕ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๗.๒๖๙ ตารางกิโลเมตร เกาะส่วนมากอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพรและเป็นเกาะขนาดเล็ก เกาะที่มีขนาดใหญ่กว่า ๑ ตารางกิโลเมตรมีเพียง ๒ เกาะ คือ เกาะเอียงและเกาะเสม็ด เกาะในจังหวัดชุมพรเป็นเกาะที่มีความสวยงามกระจายอยู่จำนวนมาก เกาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ เกาะไข่ เกาะมัตรา (มีปูไก่ซึ่งเป็นปูที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะชอบปีนป่ายต้นไม้อยู่มากมาย) เกาะมะพร้าว เกาะทองหลาง เกาะลังกาจิวและเกาะพิทักษ์ มีเกาะหลายเกาะที่ได้รับสัมปทานเก็บรังนกอีแอ่น เช่น เกาะมะพร้าวและเกาะลังกาจิว ทั้งนี้ผู้ได้รับสัมปทานต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอการรังนกอีแอ่น พ.ศ. ๒๕๔๐

๘. จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เกาะในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๘ เกาะตั้งอยู่ใน ๑๗ ตำบล ๗ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๔๑๙.๒๘๕ ตารางกิโลเมตร จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีเกาะมากที่สุดในอ่าวไทย พื้นที่เกาะ สมุยมีขนาดใหญ่ที่สุดและใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศรองจากเกาะภูเก็ต ส่วนเกาะที่มีขนาดใหญ่รองลงมา คือเกาะพะงัน มีพื้นที่เกินกว่า ๑๐๐ ตารางกิโลเมตร หมู่เกาะอ่างทองเป็นแหล่งวางไข่ปลาที่สำคัญในอ่าวไทย มีการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศหมู่เกาะอ่างทองอยู่จำนวนมาก เช่น สุนันท์ (๒๕๔๙) และพันธุทิพย์และคณะ (๒๕๕๑) เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวเกาะที่สำคัญ คือ เกาะแตน เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะวัวตาหลับ เกาะแม่เกาะ เกาะเต่า และเกาะนางยวน

๙. จังหวัดนครศรีธรรมราช

เกาะในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนทั้งสิ้น ๙ เกาะตั้งอยู่ใน ๓ ตำบล ๓ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๑.๑๖๘ ตารางกิโลเมตร เกาะทั้งหมดมีขนาดเล็กมีขนาดไม่เกิน ๑ ตารางกิโลเมตร เกาะที่ใหญ่ที่สุดคือเกาะท่าไร่ รองลงมาคือเกาะกระซึ่งเป็นเกาะที่ค่อนข้างห่างจากชายฝั่งมาก เกาะกระเป็นแหล่งวางไข่เต่าทะเลที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในอ่าวไทยเช่นเดียวกับเกาะคราม มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสูง (ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง, ๒๕๕๑) ขณะนี้กำลังอยู่ในกระบวนการพิจารณาเพื่อนำเสนอเกาะกระขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ (Ramsar site) แห่งใหม่ของประเทศไทย

LIART

๑๐. จังหวัดพัทลุง

เกาะในจังหวัดพัทลุงมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๘ เกาะตั้งอยู่ใน ๓ ตำบล ๑ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๙๕.๙๓๑ ตารางกิโลเมตร ทั้งหมดเป็นเกาะที่อยู่ในทะเลสาบสงขลา และอยู่ในอำเภอปากพะยูนทั้งสิ้น มีเกาะที่นับว่ามีขนาดใหญ่พอสมควรอยู่ ๒ เกาะ คือ เกาะนางคำและเกาะหมาก แต่ละเกาะมีขนาดมากกว่า ๓๕ ตารางกิโลเมตร และเกาะที่มีขนาดรองลงมามีพื้นที่ระหว่าง ๑-๔ ตารางกิโลเมตร มี ๓ เกาะ คือ เกาะแกง เกาะโคบและเกาะสี่เกาะห้า ในจำนวนนี้มีหลายเกาะที่ได้รับการสัมปทาน รังนกอีแอ่น

๑๑. จังหวัดสงขลา

เกาะในจังหวัดสงขลามีจำนวนทั้งสิ้น ๖ เกาะตั้งอยู่ใน ๕ ตำบล ๓ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๖.๓๖๗ ตารางกิโลเมตร เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเป็นเกาะที่ตั้งอยู่ในทะเลสาบสงขลา คือ เกาะยอ

๑๒. จังหวัดปัตตานี

เกาะในจังหวัดปัตตานีมีจำนวนทั้งสิ้น ๔ เกาะตั้งอยู่ใน ๓ ตำบล ๓ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๔.๒๙๗ ตารางกิโลเมตร เกาะตูและเกาะบาละในอำเภอยะหริ่งเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัด

๑๓. จังหวัดนราธิวาส

เกาะในจังหวัดนราธิวาสมีจำนวนทั้งสิ้น ๓ เกาะตั้งอยู่ใน ๒ ตำบล ๑ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๐.๖๔๒ ตารางกิโลเมตร ทั้งหมดเป็นเกาะขนาดเล็ก

๑๔. จังหวัดระนอง

เกาะในจังหวัดระนองมีจำนวนทั้งสิ้น ๕๖ เกาะตั้งอยู่ใน ๑๐ ตำบล ๓ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๙๔.๒๗๑ ตารางกิโลเมตร เกาะที่มีขนาดใหญ่พื้นที่มากกว่า ๑๐ ตารางกิโลเมตร คือเกาะทรายดำ เกาะช้างและเกาะพยาม มีเกาะที่อยู่ประชิดชายแดนประเทศพม่าและมีปัญหาเรื่องการกำหนดเขตแดนอยู่ ๓ เกาะ ได้แก่ เกาะหลาม เกาะคันและเกาะซันก เกาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ เกาะเหลา เกาะช้าง เกาะพยามและหมู่เกาะกำ

๑๕. จังหวัดพังงา

เกาะในจังหวัดพังงามีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕๕ เกาะตั้งอยู่ใน ๑๖ ตำบล ๖ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๔๔๐.๑๙๗ ตารางกิโลเมตร เกาะที่มีพื้นที่มากที่สุดสามลำดับแรก คือ เกาะพระทอง เกาะยาวใหญ่และเกาะคอเขา เกาะในจังหวัดพังงาสวนมากตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล อาทิ อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน อุทยานเหล่านี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก เกาะที่นักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยว ได้แก่ เกาะพระทอง เกาะสุรินทร์เหนือ เกาะสุรินทร์ใต้ เกาะตอริลลา เกาะปาจุมบา เกาะสตอร์ค เกาะสิมิลัน เกาะสี่ เกาะปันหยี เกาะเขาพิงกัน-เขาตาปู เกาะยาวใหญ่ เกาะยาวน้อย เกาะไขนอและเกาะไขนอก

๑๖. จังหวัดภูเก็ต

เกาะในจังหวัดภูเก็ตมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๗ เกาะตั้งอยู่ใน ๑๗ ตำบล ๓ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๕๔๖.๕๘๕ ตารางกิโลเมตร เกาะภูเก็ตเป็นที่ตั้งจังหวัดและเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เกาะที่มีขนาดรองลงมา คือ เกาะสิเหร่และเกาะราชาใหญ่ เกาะภูเก็ตเป็นเกาะที่มีการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในทะเลและชายฝั่งเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นสถานที่ตั้งของสถาบันวิจัยทรัพยากรทะเล ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สถาบันวิจัยฯมีทั้งเรือสำรวจวิจัยทางทะเลขนาดใหญ่ รวมทั้งพิพิธภัณฑ์ความหลากหลายทางชีวภาพที่รวบรวมตัวอย่างและข้อมูลสัตว์และพืชทะเลจำนวนมาก นับเป็นสถาบันวิจัยฯที่มีชื่อเสียงระดับโลกที่ได้ดำเนินการมานานกว่า ๔๐ ปี ในจังหวัดภูเก็ตนอกจากตัวเกาะภูเก็ตที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกแล้วยังมีเกาะอื่นๆที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ เกาะราชาใหญ่ เกาะเฮ เกาะแก้ว เกาะบอน เกาะมะพร้าว เกาะรังใหญ่ เกาะรังน้อยและเกาะไม้ท่อน

๑๗. จังหวัดกระบี่

เกาะในจังหวัดกระบี่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕๔ เกาะตั้งอยู่ใน ๑๘ ตำบล ๕ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๒๖๒.๐๔๗ ตารางกิโลเมตร นับเป็นจังหวัดที่มีจำนวนเกาะมากเป็นที่สองรองจากจังหวัดพังงา สามเกาะแรกที่มีพื้นที่มากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ เกาะลันตาใหญ่ เกาะลันตาน้อยและเกาะปู เช่นเดียวกับเกาะในจังหวัดพังงา เกาะของจังหวัดกระบี่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญระดับโลกและมีจำนวนมาก อาทิ เกาะไก่ เกาะทับ เกาะหม้อ เกาะปอดะ เกาะห้อง เกาะไผ่ เกาะพีพีเล เกาะพีพีดอน เกาะลันตาน้อย เกาะลันตาใหญ่ เกาะศรีบอยา เกาะจำ เกาะตะละเบ็ง เกาะรอก และเกาะโหล่ง

๑๘. จังหวัดตรัง

เกาะในจังหวัดตรังมีจำนวนทั้งสิ้น ๕๔ เกาะตั้งอยู่ใน ๑๔ ตำบล ๕ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๗๕.๓๑๒ ตารางกิโลเมตร เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ เกาะตะลิ่ง ร่องลงมาเป็นเกาะสุกรและเกาะมุก เกาะท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ เกาะกระดาน เกาะมุก เกาะเชือก เกาะลิ่ง เกาะสุกรและเกาะหลาวเหลียง

๑๙. จังหวัดสตูล

เกาะในจังหวัดสตูลมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๖ เกาะตั้งอยู่ใน ๑๐ ตำบล ๓ อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๓๑๑.๘๓๙ ตารางกิโลเมตร นับเป็นจังหวัดที่มีเกาะอยู่มากเป็นอันดับสี่ของประเทศ รองจากจังหวัดพังงา กระบี่และสุราษฎร์ธานี เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ เกาะตะรุเตา รองลงมาเป็นเกาะด้ามะลิ้งและเกาะตะเบ็ง เกาะท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ เกาะตะรุเตา เกาะไข่ เกาะหลิเบ๊ะ เกาะอาดัง เกาะราวี เกาะหินงาม เกาะยาง เกาะดง เกาะบุโหลนเล เกาะบุโหลนดอน เกาะบุโหลนไม้ไผ่ เกาะตะเกียง เกาะสาหร่ายและเกาะลิดี

LIART

เกาะทั้งหมดในทะเลของประเทศไทย (ฝั่งอ่าวไทย)

จังหวัด	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน เกาะ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ความยาวรอบเกาะ (กม.)
อ่าวไทย					
๑. ตรัง	๕	๑๑	๖๖	๓๕๗.๒๙๘	๓๓๓.๕๙๕
๒. จันทบุรี	๔	๑๐	๑๙	๑๒.๙๙๓	๕๓.๘๙๙
๓. ระยอง	๒	๓	๑๖	๖.๒๓๘	๓๖.๕๙๓
๔. ชลบุรี	๔	๗	๔๗	๔๑.๖๖๗	๑๔๐.๕๙๗
๕. ฉะเชิงเทรา	๑	๑	๑	๐.๒๐๔	๑.๙๖๗
๖. ประจวบคีรีขันธ์	๖	๘	๒๓	๓.๒๓๒	๓๑.๘๕๑
๗. ชุมพร	๕	๘	๕๔	๗.๒๖๙	๗๐.๑๙๔
๘. สุราษฎร์ธานี	๗	๑๗	๑๐๘	๔๑๙.๒๘๕	๓๗๑.๙๔๔
๙. นครศรีธรรมราช	๓	๓	๙	๑.๑๖๘	๑๐.๔๒๘
๑๐. พัทลุง	๑	๓	๑๘	๙๕.๙๓๑	๑๓๗.๘๘๔
๑๑. สงขลา	๓	๕	๖	๖.๓๖๗	๒๐.๓๙๖
๑๒. ปัตตานี	๓	๓	๔	๔.๒๙๗	๑๔.๙๘๖
๑๓. นราธิวาส	๑	๒	๓	๐.๖๔๓๒	๖.๗๘๘
รวมในอ่าวไทย	๔๕	๘๑	๓๗๔	๙๕๖.๕๙๑	๑,๒๓๑.๑๒๒

เกาะทั้งหมดในทะเลของประเทศไทย (ฝั่งอันดามัน)

จังหวัด	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน เกาะ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ความยาวรอบเกาะ (กม.)
ทะเลอันดามัน					
๑. ระนอง	๓	๑๐	๕๖	๙๔.๒๗๖	๒๔๒.๐๗๓
๒. พังงา	๖	๑๖	๑๕๕	๔๔๐.๑๙๗	๘๐๖.๙๒๒
๓. ภูเก็ต	๓	๑๗	๓๗	๕๔๖.๕๘๕	๓๒๘.๖๙๓
๔. กระบี่	๕	๑๘	๑๕๔	๒๖๒.๐๔๗	๔๘๖.๐๙๒
๕. ตรัง	๕	๑๔	๕๔	๗๕.๓๒๑	๑๙๓.๖๕๖
๖. สตูล	๓	๑๐	๑๐๖	๓๑๑.๘๓๙	๔๓๕.๗๖๓
รวมในทะเลอันดามัน	๒๕	๘๕	๕๖๒	๑,๗๓๐.๒๕๑	๒,๔๙๓.๑๙๙

การจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ*

การจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ (Integrated Coastal Zone Management : ICZM) คือ “ กระบวนการจัดการที่ทำให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่งของกลุ่มผู้ใช้ที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับความจำเป็นในการเลี้ยงชีพและความคุ้มทุนในการประกอบกิจการ (เพื่อการค้า) โดยมีการแบ่งปันและจัดสรรการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่ง (Coastal resources) อย่างเป็นธรรมและร่วมรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น ภายใต้ความสามารถในการรองรับได้ของระบบนิเวศชายฝั่ง (Carrying Capacity of Coastal Ecology) รวมทั้งเป็นกระบวนการจัดการที่รวมถึงการสงวน (Reservation) คุ้มครอง (Protection) และฟื้นฟู (Rehabilitation / Restoration) ระบบนิเวศชายฝั่ง ให้สามารถรักษาศักยภาพในการผลิตทรัพยากรชายฝั่งได้ดั้งเดิมหรือพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น ด้วยการนำองค์ความรู้ทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมาวางแผนการจัดการและดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมจากกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ ผู้มีหน้าที่จัดการชายฝั่งตามกฎหมาย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ด้วยความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับ โดยเป็นการมีส่วนร่วมในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพและบทบาทของแต่ละฝ่ายในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับเงื่อนไขที่ดีทางสังคม วัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างการปกครอง และนโยบายทางการเมือง ”

การกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทย

ชายฝั่งทะเลของประเทศไทย มีความยาวรวมประมาณ ๒,๖๑๔ กิโลเมตร แบ่งเป็นชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยมีความยาว ๑,๖๖๐ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเลรวม ๑๗ จังหวัด (รวมกรุงเทพมหานคร) ชายฝั่งทะเลด้านอันดามันมีความยาว ๙๕๔ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเลรวม ๖ จังหวัด พื้นที่ชายฝั่งทะเลนับเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากเป็นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่ทรงคุณค่ามากมาย เช่น ป่าชายเลน หาดทรายทะเล แนวปะการัง เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง ดังนั้นพื้นที่จึงได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์เป็นอย่างมากมีการบุกรุก เปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ด้วยปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งชุมชน การประกอบอาชีพ การนันทนาการและการท่องเที่ยว ผลที่ตามมาก็คือการพัฒนาโครงสร้างและพื้นที่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การถมทะเล การขุดลอกร่องน้ำ การสร้างท่าเทียบเรือ นิคมอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท เชื้อเพลิง

การพัฒนาโครงสร้างและพื้นที่ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดการกัดเซาะบริเวณชายฝั่ง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรและระบบนิเวศชายฝั่ง กล่าวคือ เมื่อคลื่นเคลื่อนตัวเข้ากระทบชายฝั่งทะเล จะพัดพาทรายและตะกอนอื่นๆ ออกสู่ทะเล ทำให้ชายฝั่งบริเวณนั้นเปลี่ยนสภาพ เสียสมดุล ส่วนในบริเวณที่ราบน้ำขึ้นถึง รวมถึงพื้นที่ป่าชายเลน ผิวหน้าดินประกอบด้วยตะกอนเม็ดละเอียดจำพวกดินเหนียวและทราย

*ที่มา : นางสุภาภรณ์ มณีรัตน์ ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แบ่ง เมื่อคลื่นเคลื่อนตัวเข้ากระทบชายฝั่งทะเล ก็จะทำให้ตะกอนเหล่านี้เคลื่อนตัวออกไป ในขณะที่เดียวกันคลื่นก็นำทรายและเปลือกหอยมาสะสมอยู่ส่วนบนของป่าชายเลน ทำให้หาดเลนเปลี่ยนสภาพ ต้นไม้ในป่าชายเลนล้มตาย การกัดเซาะชายฝั่งยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งปลูกสร้าง การสูญเสียที่ดินและทรัพย์สินทั้งของรัฐและเอกชน นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและวิถีชุมชน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความสวยงามของชายฝั่งทะเล

ตารางที่ ๑ จังหวัดชายฝั่งทะเลของประเทศไทย		
ฝั่งทะเล	ความยาวชายฝั่งทะเล	จังหวัดชายฝั่งทะเล
ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย	๑,๖๖๐ กิโลเมตร	ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส
ชายฝั่งทะเลด้านอันดามัน	๙๕๔ กิโลเมตร	ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล

สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเล

ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย

การกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย ทั้งทางด้านตะวันออกและตะวันตกเกิดขึ้นในพื้นที่ราบน้ำขึ้นถึงบริเวณป่าชายเลน สำหรับบริเวณหาดทรายส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เขตอุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัย จากการสำรวจพบว่าการกัดเซาะชายฝั่งทะเลเกิดขึ้นในทุกจังหวัดรอบอ่าวไทยโดยมีอัตราการกัดเซาะรุนแรงเฉลี่ยมากกว่า ๕.๐ เมตรต่อปี (ซึ่งจัดเป็นพื้นที่วิกฤติหรือพื้นที่เร่งด่วน) เกิดขึ้นในพื้นที่ชายฝั่ง ๑๒ จังหวัด คือ จันทบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส ระยะทางรวม ๑๘๐.๙ กิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ ๑๐.๙ ของแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย นอกจากนี้ยังพบว่ามีกรกัดเซาะระดับปานกลางอัตราเฉลี่ย ๑.๐-๕.๐ เมตรต่อปี (ถือเป็นพื้นที่เสี่ยง) ใน ๑๔ จังหวัด คือ ตราด จันทบุรี ชลบุรี ระยอง สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส ระยะทางรวม ๓๐๕.๑ กิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ ๑๘.๔ ของแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ทั้งนี้ชายฝั่งทะเลบริเวณอ่าวไทยตอนบนตั้งแต่ปากแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จนถึงปากแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวและมีการกัดเซาะขั้นรุนแรงมากที่สุด บางพื้นที่มีอัตราการกัดเซาะชายฝั่งมากกว่า ๒๕ เมตรต่อปี

LIRT

ชายฝั่งทะเลด้านอันดามัน

การกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านอันดามัน เกิดขึ้นน้อยกว่าชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยโดยมีการกัดเซาะรุนแรงในอัตราเฉลี่ยมากกว่า ๕.๐ เมตรต่อปี (พื้นที่วิกฤติหรือพื้นที่เร่งด่วน) ใน ๕ จังหวัด คือ ระนอง ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ระยะทางรวม ๒๓.๐ กิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ ๒.๔ ของในทุกจังหวัด ระยะทางรวม ๙๐.๕ กิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ ๙.๕ ของแนวชายฝั่งทะเลอันดามันโดยทั่วไปพบว่าการกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านอันดามันเกิดขึ้นในพื้นที่หาดทรายมากกว่าที่ราบน้ำขึ้นถึงต่อเนื่องกับป่าชายเลน กระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่แนวชายฝั่งทะเล ทั้งที่มีสาเหตุจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ นอกจากจะส่งผลให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลบางส่วนถูกกัดเซาะแล้วยังอาจทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลบางแห่งเกิดการทับถมของตะกอนได้ด้วยโดยพบว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยเกิดการทับถมของตะกอนรวม ๑๒๗.๓ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๙ ของความยาวชายฝั่งทั้งหมด และพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอันดามันเกิดการทับถมของตะกอนรวม ๓๕ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๓.๗ ของความยาวชายฝั่งทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ดังกล่าวทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลงอกออกไปและเกิดการตื้นเขินขึ้นเป็นอันตรายต่อการเดินเรือทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขุดลอกร่องน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ยุทธศาสตร์การจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยวัตถุประสงค์การจัดทำยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมายหลักของยุทธศาสตร์ฯ ประกอบด้วย

๑. พื้นที่ชายฝั่งทะเลของประเทศไทยทั้งหมด มีระบบป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้ถูกกัดเซาะภายในปีพุทธศักราช ๒๕๗๐
๒. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สามารถพัฒนาระบบฐานข้อมูลระดับชาติด้านการจัดการปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเชิงบูรณาการโดยเน้นความสำคัญของความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทำการสำรวจและรวบรวมชุดข้อมูลในลักษณะข้อเท็จจริง สถิติ ตัวเลข และแผนที่ GIS พร้อมทั้งกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความถูกต้องและทันสมัยสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการ จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ และเผยแพร่สู่สาธารณชน
๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ และผู้เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทั่วประเทศ แผนแม่บทหรือแผนการจัดการและจัดสรร

งบประมาณในระดับพื้นที่ เพื่อแก้ไขและฟื้นฟูพื้นที่วิกฤติและพื้นที่เร่งด่วนรวมถึงแผนปฏิบัติการติดตามและประเมินผลการจัดการปัญหาภัยแล้งทั่วประเทศ โดยกำหนดกรอบของการจัดทำและปฏิบัติตามแผนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ตลอดจนมีขั้นตอนการดำเนินงานเชิงบูรณาการที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีการปรับปรุงรายละเอียดของแผนดังกล่าวเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ทันสมัย และเหมาะสมกับสถานการณ์

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมกัน กำหนดพื้นที่เป้าหมาย เพื่อทุกฝ่ายยึดถือในการวางแผนและจัดทำโครงการแบบบูรณาการเพื่อป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูพื้นที่ที่ประสบปัญหาหรือมีแนวโน้มจะเกิดปัญหาภัยแล้ง พร้อมทั้งกำหนดกลไกในการติดตาม และประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้เกิดข้อสรุปที่ตรงกันเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการดำเนินงานในขั้นต่อไป

๕. เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ชุมชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ลักษณะของความเสียหายหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในการช่วยแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

ยุทธศาสตร์การจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ประกอบด้วย ๕ แนวทาง ๑๓ มาตรการ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ การพัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลพื้นที่ชายฝั่ง เพื่อใช้ในกระบวนการตัดสินใจ วางแผน และดำเนินงาน มี ๓ มาตรการ คือ

๑) ศึกษา สำรวจ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ชายฝั่งทั่วประเทศตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของแนวชายฝั่งทะเลที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน

๒) รวบรวมและจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ของชุมชนในพื้นที่ชายฝั่ง โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่วิกฤติหรือพื้นที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะชายฝั่ง

๓) จัดทำระบบฐานข้อมูลที่มีมาตรฐานและทันสมัยสามารถแสดงผลการประมวลข้อมูลสถานการณ์พื้นที่ชายฝั่งทะเลของประเทศ เพื่อใช้ในการจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่วิกฤติหรือพื้นที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะชายฝั่ง

แนวทางที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง มี ๒ มาตรการ คือ

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการป้องกันแก้ไข ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๒) เสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงาน สถาบัน และกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

แนวทางที่ ๓ การจัดทำแผนแม่บท และ/หรือ แผนยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาภัยแล้งเชิงบูรณาการในระดับพื้นที่ มี ๒ มาตรการ คือ

LIRT

๑) สร้างโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการและขั้นตอนการตัดสินใจวางแผน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทุกประเด็นปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อเนื่อง และร่วมมือกันปฏิบัติให้บรรลุตาม เป้าหมายที่ต้องการ

๒) จัดทำแผนบูรณาการจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั่วประเทศ และแผนยุทธศาสตร์การจัดการพื้นที่ วิกฤติและพื้นที่เร่งด่วน ซึ่งประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับชาติ

แนวทางที่ ๔ การป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูสภาพพื้นที่ชายฝั่ง มี ๔ มาตรการ คือ

๑) กำหนดและจำแนกเขตพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาขึ้นใน อนาคต และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกมาตรการจัดการป้องกัน แก้ไข หรือฟื้นฟูพื้นที่แต่ละประเภท/ แห่งตามความเหมาะสม

๒) จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการและแผนปฏิบัติการระดับพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานระดับท้องถิ่น และผู้ ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณชายฝั่ง

๓) แก้ไขและฟื้นฟูสภาพพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ประสบปัญหาการกัดเซาะให้กลับคืนสู่สมดุลธรรมชาติ หรือสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ตามศักยภาพ

๔) ป้องกันพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกกัดเซาะชายฝั่งทะเลโดยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รักษาาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล และพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคมในพื้นที่อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถใช้ ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างยั่งยืน

แนวทางที่ ๕ การพัฒนาระบบกำกับ ตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงาน ด้านการจัดการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง กำหนดกลไกในการติดตามและประเมินผล มี ๒ มาตรการ คือ

๑) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่และเกี่ยวข้องให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤติหรือพื้นที่เร่งด่วน

๒) กำหนดมาตรการเชิงรุกในการติดตามและตรวจสอบสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงชายฝั่งทะเล ตลอดจนจัดทำระบบประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในระดับพื้นที่

กรอบแผนบูรณาการงบประมาณการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๒๓ จังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙*

คณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ทั้ง ๓ ข้อ ดังนี้

๑. กรอบแผนบูรณาการงบประมาณการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙ รวมระยะเวลา ๖ ปี เป็นวงเงิน ๑๙,๕๘๐.๘ ล้านบาท จำนวน ๙๓๓ โครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นวงเงิน ๔,๔๓๖.๙ ล้านบาท จำนวน ๒๐๒ โครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ รวมระยะเวลา ๕ ปี เป็นวงเงิน ๑๕,๑๔๓.๙ ล้านบาท จำนวน ๗๓๑ โครงการ โดยเป็นโครงการที่มีความสำคัญต้องดำเนินการเร่งด่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นวงเงิน ๒,๔๙๐.๕ ล้านบาท จำนวน ๓๑ โครงการ

๒. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบประสานการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบแผนบูรณาการงบประมาณการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙

๓. ให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบแผนบูรณาการงบประมาณการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙

สาระสำคัญของเรื่อง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รายงานว่า

๑. ประเทศไทยซึ่งมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๒,๘๑๕ กิโลเมตร แบ่งออกเป็นชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย ความยาว ๑,๘๐๑ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๑๗ จังหวัดและชายฝั่งทะเลด้านอันดามัน ความยาว ๑,๐๑๔ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๖ จังหวัดมีชุมชนเมืองหนาแน่นเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรกว่า ๑๒ ล้านบาท และเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อาทิ การเกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การประมงชายฝั่ง การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมรวมทั้งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง

*ที่มา : มติคณะรัฐมนตรีที่ประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓ (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaigov.go.th> และ <http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab-2553-04-20.html#7>

สืบค้น ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๒. จากข้อมูลพบว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเลถูกกัดเซาะ ๑๕๕ แห่ง ระยะทาง ๖๐๐ กิโลเมตร โดยอยู่ในฝั่งอ่าวไทย ๑๑๒ แห่ง ระยะทาง ๔๙๐ กิโลเมตร และอยู่ในฝั่งอันดามัน ๔๓ แห่ง ระยะทาง ๑๑๐ กิโลเมตร ซึ่งบริเวณที่มีอัตราการกัดเซาะรุนแรง (เฉลี่ยมากกว่า ๕ เมตรต่อปี) อยู่ใน ๑๒ จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี

นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส (ระยะทางประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร) และบริเวณที่มีอัตราการกัดเซาะปานกลาง (เฉลี่ย ๑-๕ เมตรต่อปี) อยู่ใน ๑๔ จังหวัด คือจังหวัดตราด จันทบุรี ชลบุรี ระยอง สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส (ระยะทางประมาณ ๓๐๕ กิโลเมตร) ทั้งนี้ พื้นที่ที่วิกฤตอยู่ในชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน ๕ จังหวัด คือ จังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และฉะเชิงเทรา

การกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านอันดามันโดยทั่วไปเกิดขึ้นน้อยกว่าชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย โดยมีอัตราการกัดเซาะรุนแรงในพื้นที่ ๕ จังหวัด คือ จังหวัดระนอง ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล (ระยะทางประมาณ ๒๓ กิโลเมตร)

๓. แนวโน้มสถานการณ์ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่ ๒๓ จังหวัด ทั้งทะเลโคลน หาดโคลน หาดเลน และหาดทราย มีอัตราความรุนแรงเพิ่มขึ้น ทั้งจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงสภาพคลื่นลมที่รุนแรงขึ้นอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินริมชายฝั่งทะเลที่ไม่เหมาะสมกับศักยภาพตามธรรมชาติทั้งทางกายภาพและชีวภาพ ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลนอกจากจะส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและการดำรงชีวิตของชุมชนทำให้เกิดความสูญเสียวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมของชุมชนชายฝั่งและยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและในระดับประเทศ รวมทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญต่อระบบ นิเวศ การถล่มดิน ดินลูกรัง ทราย การสร้างกำแพงป้องกันคลื่น การจัดวางแนวปะการังเทียมโดยวัสดุประเภทต่าง ๆ ในลักษณะเป็นจุด หรือเป็นแนวภายในเขต ๓,๐๐๐ เมตร จากชายฝั่งทะเลล้นก่อให้เกิดความเสียหายของระบบนิเวศธรรมชาติทั้งสิ้น และยังทำให้เกิดตะกอนที่เกิดการกัดเซาะเคลื่อนย้ายไปทับถมในพื้นที่ชายฝั่งใกล้เคียง ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการขุดลอกเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

๔. การแก้ไขการกัดเซาะชายฝั่งปัจจุบันยังขาดการบูรณาการในเรื่องของพื้นที่ งบประมาณ และหลักวิชาการส่งผลให้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในหลายพื้นที่อยู่ในระดับวิกฤติ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๕. การจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลของประเทศเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานปฏิบัติที่กำกับดูแลการอนุญาต ควบคุม และใช้ประโยชน์พื้นที่

ชายฝั่งทะเลตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณและหน่วยงานติดตามตรวจสอบการใช้
จ่ายงบประมาณเพื่อให้การดำเนินการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า
การลงทุน

๖. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “สู่วิถีการกักตุนชายฝั่ง
ทะเลและเตรียมรับมือภัยคุกคามจากภาวะโลกร้อน” เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โดยมีผู้แทนจากจังหวัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล
ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง
ร่วมกันระดมสมอง และความเห็นจัดทำ “ร่างกรอบแผนบูรณาการงบประมาณการจัดการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการกักตุนชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙” ต่อมาได้นำ “ร่างกรอบแผน
บูรณาการงบประมาณการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกักตุนชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด ปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙” ไปบูรณาการกับแผนงาน/โครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาการกักตุนชายฝั่งทะเลภายใต้แผนปฏิบัติการจัดการและป้องกันและแก้ไขปัญหาการ
กักตุนชายฝั่งทะเลเชิงบูรณาการและแผนการดำเนินการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙) รวมทั้งแผนหลัก
และแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหการกักตุนชายฝั่งทะเลในระดับพื้นที่ (ภาคตะวันออก อ่าวไทยตอนบน และ
อ่าวไทยตอนล่าง)

๗. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับทราบปัญหาว่ามีการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งโดย
การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่จนอาจก่อผลกระทบต่อชุมชนและระบบนิเวศ ตลอดจนปัญหาการกักตุนชายฝั่ง
ทะเลที่ทวีความรุนแรงขึ้น และมีความเห็นว่าปัญหาดังกล่าวเป็นกลุ่มปัญหาร่วมที่มีสาเหตุมาจากการใช้
ประโยชน์และการดำเนินการแก้ไขปัญหพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ไม่ยั่งยืนขอให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข

๘. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้รายงานผลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมการป้องกันและแก้ไขปัญหการ
กักตุนชายฝั่งทะเล ทส. โดยเร่งรัดให้หน่วยงานในสังกัด ทส. ที่รับผิดชอบดำเนินการแปลงแผนยุทธศาสตร์
การจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหการกักตุนชายฝั่งโดยแสดงให้เห็นถึงแผนการดำเนินการในระยะยาวตาม
ยุทธศาสตร์ฯ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่มีระยะเวลา ๒๐ ปี และดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี
โดยระบุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงานให้ชัดเจน เพื่อให้ทราบถึงทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินงานภายใต้
ยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวและการจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

LIRT

การสำรวจระยะไกล*

สำหรับประเทศไทยความตื่นตัวในการใช้งานดาวเทียมสำหรับการรับรู้จากระยะไกลได้เริ่มต้นขึ้นพร้อมกับภารกิจสำรวจโลกของสหรัฐอเมริกา โดยการติดตั้งสถานีภาคพื้นดินแห่งแรกในประเทศที่เขตลาดกระบังในปี พ.ศ.๒๕๒๔ และเริ่มรับสัญญาณจากดาวเทียมชุด Landsat เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อใช้ประโยชน์ภาพถ่ายจากดาวเทียมในหลายด้าน จนกระทั่งวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๑ ดาวเทียมขนาดเล็กสัญชาติไทยดวงแรกชื่อ ดาวเทียม TMSat ซึ่งต่อมาได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทาน ชื่อว่า ดาวเทียมไทยพัฒน์ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๑ ใช้ประโยชน์ในการศึกษาด้านการรับรู้จากระยะไกลและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครเข้าสู่วงโคจร และส่งภาพถ่ายกลับมายังโลก และในปี พ.ศ.๒๕๔๗ โครงการพัฒนาดาวเทียมสำรวจทรัพยากรของรัฐบาลไทยภายใต้ชื่อ ดาวเทียม THEOS (Thailand Earth observation satellite) ได้เริ่มต้นขึ้นและพัฒนาจนดาวเทียมเสร็จสมบูรณ์ แต่ติดขัดเรื่องข้อตกลงในการยิงเข้าสู่วงโคจรจนทำให้ต้องเลื่อนกำหนดการยิงหลายครั้ง จนกระทั่งในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ดาวเทียม THEOS ได้ทะยานขึ้นสู่ท้องฟ้าเป็นผลสำเร็จ โดยส่งภาพถ่ายจังหวัดภูเก็ตในวันที่ ๓ ตุลาคม ปีเดียวกันเป็นภาพแรกกลับมายังสถานีภาคพื้นดิน และเข้าสู่วงโคจรที่เหมาะสมในอีกหลายสัปดาห์ถัดมา

การรับรู้จากระยะไกลด้วยดาวเทียม

Lillesand et al. ๒๐๐๔ ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้จากระยะไกล (Remote Sensing) เป็นปฏิบัติการในการได้มาซึ่งสารสนเทศของวัตถุ พื้นผิว หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครื่องมือที่ไม่ได้สัมผัสกับวัตถุ พื้นผิว หรือปรากฏการณ์ที่อยู่ในความสนใจ ในขณะที่คุณกำลังอ่านข้อความนี้ อยู่ คุณก็กำลังใช้การรับรู้จากระยะไกล ดวงตาของคุณก็เปรียบเป็นอุปกรณ์รับรู้ที่ตอบสนองต่อแสงที่สะท้อนจากหน้ากระดาษนี้ ข้อมูลที่ดวงตาได้รับนั้นมาจากการตอบสนองต่อแสงที่ถูกสะท้อนจากพื้นที่สว่างและมีดจากหน้ากระดาษ ข้อมูลเหล่านี้ถูกวิเคราะห์และแปลความหมายด้วยสมอง โดยคุณสามารถอธิบายพื้นที่มืดหรือสีดำบนหน้ากระดาษเป็นชุดของตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำ จนทำให้คุณจำได้ว่าคำเหล่านั้นอยู่ในรูปแบบที่เป็นประโยค และคุณแปลความหมายหรือ สารสนเทศที่ประโยคเหล่านั้นสื่อถึงได้ในที่สุด

การรับรู้จากระยะไกลอาจเปรียบได้กับขั้นตอนของการอ่านหนังสืออย่างที่กล่าวมา ด้วยอุปกรณ์รับรู้ที่เหมาะสม เราสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากระยะไกล แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับวัตถุ

*ที่มา : สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

พื้นที่ และปรากฏการณ์ที่อยู่ในความสนใจ ข้อมูลที่รวบรวมได้จากระยะไกลอาจอยู่ในรูปแบบต่างๆ อาทิเช่น การเปลี่ยนแปลงกระจายตัวของแรงที่กระทำต่อวัตถุ การแพร่กระจายของคลื่นเสียง หรือการแผ่รังสีของพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า ได้แก่ เครื่องวัดความโน้มถ่วง ที่รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการเปลี่ยนแปลงของแรง เนื่องจากสนามโน้มถ่วงที่กระทำกับวัตถุ เครื่องโซนาร์ (Sound navigation and ranging, sonar) ที่มีหลักการคล้ายคลึงกับการนำทางของค้างคาว อาศัยข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของการแพร่กระจายของคลื่นเสียง และดวงตามนุษย์ ที่แปลข้อมูลการแปรเปลี่ยนการแผ่รังสีของพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า ตามลำดับ

ในบทความนี้จะได้กล่าวถึงอุปกรณ์รับรู้การแผ่รังสีของพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้าที่ถูกนำมาใช้และติดตั้งกับดาวเทียมในระบบการรับรู้จากระยะไกล เพื่อช่วยให้เราสามารถนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ อาทิเช่น การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน การทำแผนที่ การตรวจติดตามทรัพยากรธรรมชาติ และการเฝ้าสังเกตการเปลี่ยนแปลงของโลก อุปกรณ์รับรู้จากระยะไกลเก็บรวบรวมข้อมูลแตกต่างตามลักษณะการปลดปล่อยและสะท้อนพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้าของพื้นผิว และข้อมูลถูกนำไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรที่กำลังเป็นที่สนใจ โดยจะเริ่มจากอธิบายเรื่องของแหล่งพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า ปฏิสัมพันธ์ของพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้ากับชั้นบรรยากาศ หน้าต่างบรรยากาศ วงโคจรของดาวเทียมสำรวจ แล้วจึงนำเสนอการรับรู้พลังงานแม่เหล็กไฟฟ้าจากระยะไกลโดยใช้อุปกรณ์ในช่วงคลื่นต่างๆ กล่าวคืออุปกรณ์รับรู้พลังงานแม่เหล็กไฟฟ้าในช่วงคลื่นแสง ช่วงคลื่นความร้อน และช่วงคลื่นไมโครเวฟ ตามลำดับ

ดาวเทียมสื่อสาร (Communication Satellite)

ดาวเทียมในยุคแรกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์ในการสื่อสาร เช่น วงจรโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศและการถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ข้ามทวีป เป็นต้น ดาวเทียมประเภทนี้มักมีวงโคจรแบบค้างฟ้า ทำให้สะดวกและสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารได้รอบโลกจะต้องใช้ดาวเทียมทั้งสิ้น ๓ ดวง คือ

๑. ดาวเทียมเหนือมหาสมุทรอินเดีย เพื่อติดต่อระหว่างทวีปยุโรปและทวีปเอเชีย
๒. ดาวเทียมเหนือมหาสมุทรแปซิฟิก เพื่อติดต่อระหว่างทวีปเอเชียและทวีปอเมริกา
๓. ดาวเทียมเหนือมหาสมุทรแอตแลนติก เพื่อติดต่อระหว่างทวีปอเมริกาและทวีปยุโรป

โดยมีองค์การอินเทลแซท (Intelsat - International Telecommunication Satellite Consortium) ซึ่งจัดตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นผู้ให้บริการโดยได้จัดสร้างดาวเทียมอินเทลแซทและมีการสร้างดาวเทียมใหม่ทดแทนเมื่อดวงเก่าหมดอายุการใช้งาน ปัจจุบันคือ ดาวเทียมอินเทลแซท ๘ สถานีดาวเทียมภาคพื้นดินในระยะแรกจะต้องใช้จานสายอากาศขนาดใหญ่และอุปกรณ์ราคาแพงจำนวนมาก สถานีดาวเทียมภาคพื้นดินแห่งแรกของประเทศไทยอยู่ที่ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ซึ่งยังคงใช้งานมาจนถึงปัจจุบันนี้ เพื่อให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศปัจจุบันมีดาวเทียมสื่อสารจำนวนมากที่มีวงโคจรค้างฟ้า เช่น ดาวเทียมไทยคม

ดาวเทียมปาลาปา ดาวเทียมเอเชียแซท เป็นต้น ซึ่งดาวเทียมเหล่านี้สามารถส่งสัญญาณโทรทัศน์ไปยังบ้านผู้ชมได้โดยตรงโดยใช้อุปกรณ์หรือจานสายอากาศขนาดเล็กในการรับสัญญาณโทรทัศน์โดยอาศัยสถานีดาวเทียมขนาดใหญ่ในการส่งสัญญาณโทรทัศน์ขึ้นไปยังดาวเทียมเพียงสถานีเดียวนอกจากนี้ยังมีดาวเทียมที่ให้ บริการสื่อสารประเภทอื่น เช่น บริการโทรศัพท์ในเรือเดินทะเล บริการโทรศัพท์บนเครื่องบินโดยสาร บริการโทรศัพท์ผ่านดาวเทียมสำหรับพื้นที่ห่างไกลบริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม เป็นต้น

ดาวเทียมอุตุนิยมวิทยา (Meteorological Satellite)

ดาวเทียมประเภทนี้จะถ่ายภาพก่อนเมฆที่ปกคลุมโลก วัตถุประสงค์ของชั้นบรรยากาศ ติดตามการก่อตัวและเคลื่อนที่ของพายุซึ่งนักพยากรณ์อากาศจะนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ เพื่อรายงานสภาพอากาศและพยากรณ์อากาศให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ ดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาแบ่งตามลักษณะการโคจรได้ ๒ ประเภทคือ

๑. ดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาประเภทวงโคจรค้างฟ้า (Geostationary Meteorological Satellite)

ได้แก่ ดาวเทียม GOES-W ดาวเทียม GOES-E ดาวเทียม METEOSAT ดาวเทียม GMS-๕ ดาวเทียม INSAT ดาวเทียม FY-๒ เป็นต้น

๒. ดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาประเภทวงโคจรวงกลม (Near Polar Orbit Meteorological Satellite)

ได้แก่ ดาวเทียม NOAA ดาวเทียม FY-๑ ดาวเทียม METEOR-๒ เป็นต้นดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาที่มีวงโคจรค้างฟ้าจะถ่ายภาพลักษณะก่อนเมฆและส่งภาพกลับมาเป็นระยะ ซึ่งเมื่อนำภาพเหล่านี้มาทำ Animation จะทำให้เห็นลักษณะและทิศทางการเคลื่อนที่ของพายุได้อย่างชัดเจน ดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาที่มีวงโคจรแบบวงกลมจะเคลื่อนที่ผ่านจุดเดิมบนพื้นโลกวันละ ๒ ครั้งๆ ละไม่เกิน ๑๕ นาที โดยจะถ่ายภาพและส่งสัญญาณข้อมูล ณ ช่วงเวลาที่โคจรผ่าน (Real Time) ถ้าดาวเทียมโคจรผ่านเหนือประเทศไทยเราจะได้ภาพถ่ายจากมหาสมุทรอินเดียไปจนถึงอ่าวตังเกี๋ยประเทศเวียดนามเริ่มต้นจากตอนล่างของประเทศจีนไปจนถึงประเทศสิงคโปร์ ดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาจะถ่ายภาพของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่สะท้อนกลับจากผิวโลกโดยจะถ่ายภาพในช่วงคลื่นที่สามารถมองเห็นด้วยตาและคลื่นพลังงานความร้อนในช่วงอินฟราเรดเพื่อใช้ในการตรวจวัดไอน้ำในบรรยากาศ ดาวเทียม NOAA จะส่งสัญญาณภาพแบบ APT ซึ่งเป็นภาพขาวดำ ๒ ภาพ คือ ภาพที่มองเห็นด้วยตาและภาพรังสีอินฟราเรด มีขนาดความละเอียดของภาพเท่ากับ ๔ กิโลเมตร โดยใช้ความถี่ ๑๓๗ MHz และจะส่งสัญญาณภาพแบบ HRPT มีขนาดความละเอียดของภาพเท่ากับ ๑.๑ กิโลเมตร โดยใช้ความถี่ ๑,๖๙๑ MHz และแยกช่องสัญญาณของภาพสำหรับแต่ละช่วงคลื่นของแถบสี การรับสัญญาณแบบ APT สามารถตัดแปลงได้จากเครื่องวิทยุสื่อสารและมีต้นทุนไม่สูงมากในการรับสัญญาณ แต่การรับสัญญาณแบบ HRPT จะต้องใช้ อุปกรณ์เฉพาะที่มีราคาแพง

ดาวเทียมสำรวจทรัพยากร (Remote Sensing Satellite)

ดาวเทียมในกลุ่มนี้ใช้สำหรับหาข้อมูลหรือข่าวสารเกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ หรือพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งอยู่ไกลจากเครื่องมือที่ใช่ว่า โดยที่เครื่องมือเหล่านั้นไม่ได้สัมผัสกับวัตถุหรือสิ่งของเป้าหมายดังกล่าวเลย

ระบบการสำรวจระยะไกล แบ่งออกเป็น ๒ แบบคือ

๑. Passive Remote Sensing เป็นระบบบันทึกข้อมูลคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานภายนอกหรือจากธรรมชาติซึ่งได้แก่ ดวงอาทิตย์

๒. Active Remote Sensing เป็นระบบที่ผลิตพลังงานเองแล้วส่งไปยังเป้าหมายและรับพลังงานที่สะท้อนกลับจากเป้าหมายนั้น ได้แก่ ระบบเรดาร์

ตัวอย่างดาวเทียมสำรวจทรัพยากร ได้แก่ ดาวเทียม IKONOS, ดาวเทียม QUICKBIRD, ดาวเทียม RADARSAT-๑, ดาวเทียม LANDSAT-๕, ดาวเทียม SPOT-๕, ดาวเทียม LANDSAT-๗, ดาวเทียม IRS-๑C เป็นต้น

การใช้ประโยชน์จากดาวเทียมสำรวจทรัพยากร ได้แก่ การทำแผนที่ การวางแผนด้านการเกษตร การสำรวจ ทรัพยากรน้ำ การสำรวจการใช้ที่ดิน การสำรวจทางธรณีวิทยา การสำรวจพื้นที่ป่าไม้ ติดตามไฟไหม้ป่า การสำรวจด้านสมุทรศาสตร์ เป็นต้น

ดาวเทียมกำหนดตำแหน่ง (Global Position System Satellite)

เป็นโครงการของกระทรวงกลาโหม ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้ประโยชน์ทางการทหาร แต่อนุญาตให้พลเรือนสามารถใช้งานได้ภายใต้ข้อจำกัด เช่น มีความผิดพลาดของตำแหน่งที่วัดได้มากกว่าอุปกรณ์ทางการทหาร และไม่สามารถใช้ในขณะเคลื่อนที่ด้วยความเร็วสูงมากได้ (เช่น ขีปนาวุธข้ามทวีป) ระบบ GPS หรือ Global Position System ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วนคือ

๑. ส่วนอวกาศ (Space Segment) ประกอบด้วย ดาวเทียม ๒๔ ดวง แบ่งวงโคจรออกเป็น ๖ ระนาบ ๆ ละ ๔ดวง โคจรสูงจากพื้นโลก ๒๐,๒๐๐ กิโลเมตร มี inclination = ๕๕ องศา (มุมเอียงกับเส้นศูนย์สูตร ๕๕ องศา)

๒. สถานีควบคุมภาคพื้นดิน (Control Station Segment) ประกอบด้วยสถานีย่อย ๕ แห่งกระจายอยู่ทั่วโลกและสถานีควบคุมหลักหนึ่งสถานี ตั้งอยู่เมืองโคโรลาโดสปริง รัฐโคโรลาโด ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อทำหน้าที่ปรับแก้ไขข้อมูลวงโคจร และข้อมูลเวลาของดาวเทียม

๓. ส่วนผู้ใช้ (User Segment) แบ่งออกเป็นเครื่องรับ GPS ทางการทหาร และเครื่องรับ GPS สำหรับพลเรือนในการคำนวณหาตำแหน่งที่ถูกต้องนั้นเครื่องรับจะต้องรับสัญญาณได้จากดาวเทียมอย่างน้อย ๔ ดวง พร้อม ๆ กัน เครื่องรับ GPS ที่มีขายในท้องตลาดสามารถรับสัญญาณจากดาวเทียมได้พร้อมกันถึง ๑๒ ดวง ซึ่งจะสามารถบอกตำแหน่งได้ โดยมีความผิดพลาดไม่เกิน ๖ เมตรในแนวราบ

ปัจจุบัน เครื่องรับ GPS มีราคาถูกลง (เริ่มต้นที่ ๓,๐๐๐ บาท) และมีขนาดเล็ก (เท่ากับเมาท์ของเครื่องคอมพิวเตอร์) ทำให้ เครื่องรับ GPS ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง เช่น ช่วยนำทางในการเดินป่า ช่วยนำทางในการขับรถยนต์ ช่วยนำร่องอากาศยาน ช่วยนำร่องการเดินทางเรือ ใช้ในการติดตามยานพาหนะ หรือแม้กระทั่งการ

บอกตำแหน่งของเครื่องโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผนที่โดยละเอียดเพื่อใช้ร่วมกับเครื่องรับ GPS ซึ่งช่วยให้ใช้งานได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ดาวเทียมในกิจการวิทยุสมัครเล่น (Radio Amateur Satellite)

ดาวเทียมในกิจการวิทยุสมัครเล่น มีชื่อเรียกว่า OSCAR – Orbiting Satellite Carrying Amateur Radio โดยส่งดาวเทียมดวงแรกคือ OSCAR I ขึ้นสู่อวกาศเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ และปัจจุบันได้ปล่อยดาวเทียมขึ้นสู่อวกาศมากกว่า ๕๐ ดวง โดยมีดาวเทียมที่สามารถใช้งานได้ในปัจจุบันประมาณ ๑๐ ดวง ดาวเทียมในกิจการวิทยุสมัครเล่นมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการทดลองในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร และการพัฒนาดาวเทียมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยได้นำเสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์อย่างมากมาย เช่น โครงการ Microsat ซึ่งได้จัดสร้างดาวเทียมที่มีขนาดเล็ก คือ ๑ ลูกบาศก์ฟุตซึ่งสามารถส่งขึ้นอวกาศได้โดยใช้จรวดขนาดเล็ก เช่น ซีปนาวุธข้ามทวีปที่เล็กใช้งานแล้ว หรือฝากส่งไปกับจรวดขนาดใหญ่ที่สามารถส่งดาวเทียมขนาดเล็กได้หลายดวงพร้อมกัน หรือเป็นดาวเทียมที่ฝากส่งร่วมกับดาวเทียมอื่น หรือโครงการทดสอบกล้องถ่ายภาพบนดาวเทียมขนาดเล็ก ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นดาวเทียมสำรวจทรัพยากรที่มีขนาดเล็ก เป็นต้น

ผู้ที่สนใจจะใช้งานดาวเทียมในกิจการวิทยุสมัครเล่นสามารถทำได้โดยการเข้าสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตเป็นพนักงานวิทยุสมัครเล่นในประเทศที่อาศัยอยู่ และจะสามารถใช้ดาวเทียมวิทยุสมัครเล่นได้ทุกดวงที่เปิดให้บริการอยู่

ดาวเทียมสำรวจ มหาสมุทร OSTM/Jason ๒ (Ocean Surface Topography)

ด้วยความร่วมมือของ ๔ องค์กร คือ นาซ่า , NOAA National Oceanic and Atmospheric Administration, ฝรั่งเศส French Space Agency Centre National d'Etudes Spatiales (CNES) และยุโรป European Organisation for the Exploitation of Meteorological Satellites (EUMETSAT) เป็นดาวเทียมที่ติดตามความเคลื่อนไหวของมหาสมุทร เพื่อการศึกษา ระดับความสูงของน้ำทะเลที่เป็นตัวบ่งชี้สำคัญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก การหมุนเวียนของน้ำในมหาสมุทร และ ช่วยในการพยากรณ์อากาศ จะมีกำหนด ส่งขึ้นสู่อวกาศ จากฐานทัพอากาศ วาเดนเบิร์ก แคลิฟลอเนีย สหรัฐอเมริกา ในวันที่ ๒๐ มิถุนายนนี้ ด้วยจรวด Delta II ที่ระดับความสูง ๘๓๐ ไมล์ high Orbit จะแยกตัวจากจรวดขนส่งหลังยิงขึ้น ๕๕ นาที

ดาวเทียม OSTM/Jason ๒ จะมีความสามารถวัดระดับน้ำทะเลได้ละเอียดถึง ๓.๓ ซม. ทำให้นักวิทยาศาสตร์ สามารถนำข้อมูลมาศึกษาถึงความเร็ว และทิศทางของกระแสน้ำซึ่งมีความสัมพันธ์กับอุณหภูมิของน้ำทะเล ทำให้สามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของน้ำทะเลที่เปลี่ยนไปตามฤดูกาลได้

LIART

ดาวเทียมที่ใช้ในประเทศไทย*

ดาวเทียมสำรวจทรัพยากร

ประเทศไทยได้เข้าร่วมโครงการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียม ขององค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (NASA) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๔ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย การประสานงานการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียมและหอบปฏิบัติการลอยฟ้า ซึ่งประกอบด้วยกรรมการจากหน่วยงานราชการต่างที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายวางแผน ประสานงาน เกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียมของประเทศไทยตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์ และการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างบุคลากร ในด้านการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ โดยได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการต่าง ๆ อาทิ คณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามผล คณะอนุกรรมการการเกษตร ป่าไม้ และ การใช้ที่ดิน คณะอนุกรรมการธรณีวิทยา อุทกวิทยา สมุทรศาสตร์และสิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการประสานงานการจัดตั้งสถานีรับสัญญาณจากดาวเทียมสำรวจทรัพยากร และคณะอนุกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อปฏิบัติงานและประสานงานการนำข้อมูลจากดาว เทียมสำรวจทรัพยากรไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาประเทศอย่างกว้างขวาง และเป็นผลดียิ่ง เช่น ป่าไม้ การใช้ที่ดิน การเกษตร ธรณีวิทยา อุทกวิทยา สมุทรศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม

ปลายปี ๒๕๒๔ ประเทศไทยได้จัดตั้ง สถานีรับสัญญาณดาวเทียมภาคพื้นดินเป็นแห่งแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่ในเขตลาดกระบัง มีรัศมีขอบข่ายการรับสัญญาณประมาณ ๒ ๘๐๐ กม. ซึ่งครอบคลุม ๑๗ ประเทศ ดังนี้ ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย พม่า กัมพูชา เวียดนาม ลาว บังกลาเทศ ภูฏาน เนปาล อินเดีย บรูไน ศรีลังกา ใต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน และ ฮองกง สถานีรับฯ นี้สามารถรับสัญญาณจากดาวเทียม LANDSAT ๓ และดาวเทียมอุตุนิยมวิทยา GMS และ NOAA

ในปลายปี ๒๕๓๐ สถานีรับสัญญาณดาวเทียมภาคพื้นดินได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้สามารถรับสัญญาณจากดาวเทียมรายละเอียดสูง คือ ระบบ Thematic Mapper ของดาวเทียม LANDSAT - ๕ ซึ่งมีรายละเอียด ๓๐ ม. และระบบ HRV ของดาวเทียม SPOT มีรายละเอียดภาพ ๒๐ ม. ในภาพสี และ ๑๐ ม. ในภาพขาวดำ นอกจากนี้ สถานีรับฯ ยังรับสัญญาณดาวเทียม MOS๑ ของญี่ปุ่นที่มีรายละเอียด ๕๐ ม.

การประยุกต์ข้อมูลรีโมทเซนซิงในประเทศไทย การสำรวจระยะไกล (Remote Sensing) มีประโยชน์ในการนำมาใช้เพื่อแปลตีความและวิเคราะห์หาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร ธรรมชาติต่างๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้

*ที่มา: ธนพล อนุสุนัย บทความเรื่อง "ดาวเทียมที่ใช้ในประเทศไทย"

(ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://thanapon7005.blogspot.com/2007/12/blog-post.html>

สืบค้น ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

LIRT

รวมตลอดถึงสามารถใช้ในการสำรวจสภาพความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาด้วย โดยจะได้ผลการสำรวจในรูปของแผนที่ (Cartography) ซึ่งสามารถนำมาศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ และ ประเมินผล เพื่อหาข้อมูลสำหรับใช้ในการพิจารณากำหนดนโยบาย หรือวางแผนการดำเนินงานให้ได้รับ ผลสำเร็จตรงตามสภาพความเป็นจริงในภูมิประเทศต่อไปได้ ในปัจจุบันวิทยาการสาขาต่างๆ ที่ได้มีการนำ ข้อมูลการสำรวจระยะไกลมาใช้ประโยชน์ในการสำรวจทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ป่าไม้

ศึกษาพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศพบว่า ในปี ๒๕๑๖ มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๔๓.๒๐ ของพื้นที่ประเทศ ปี ๒๕๓๒ เหลือเพียงร้อยละ ๒๗.๕๕ ศึกษาติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะป่าต้นน้ำลำธาร การ จำแนกชนิดของป่า (Forest Types) เช่น ป่าชายเลน (Mangrove Forest) สำรวจหาพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์และ ป่าเสื่อมโทรมทั่วประเทศ ศึกษาไฟป่า หาพื้นที่เหมาะสำหรับการปลูกสร้างสวนป่าทดแทนบริเวณที่ถูกบุกรุก

การเกษตร

ส่วนใหญ่ศึกษาหาพื้นที่เพาะปลูกของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง สวนยางพารา สับปะรด อ้อย และ ข้าวโพด การสำรวจตรวจสอบสภาพของพืชที่ปลูก การเปลี่ยนแปลงบริเวณเพาะปลูกพืช เศรษฐกิจตลอดจนการกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรการใช้ที่ดิน ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ ประโยชน์ที่ดินว่าเป็นไปในรูปใด เช่น การทำเกษตรกรรม เหมือนแร่ การก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัย สำรวจและ วางแผนการใช้ที่ดิน การจำแนกความเหมาะสมดิน (Land Suitability) ตลอดจนการจัดทำแผนที่แสดงขอบเขต การใช้ที่ดินแต่ละประเภทซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตาม ฤดูกาลและสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ธรณีวิทยาและธรณีสารสนเทศ

การจัดทำแผนที่ภูมิประเทศ แผนที่ธรณีวิทยา ตรวจสอบภาวะธรรมชาติของดิน หินและบริเวณเกิด แผ่นดินไหว ธรณีโครงสร้างของประเทศไทยซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสนับสนุนในการพัฒนาประเทศด้านอื่น เช่น การหาแหล่งแร่ แหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติ แหล่งน้ำบาดาล การสร้างเขื่อน เป็นต้น

อุทกวิทยา

ศึกษาแหล่งน้ำทั้งบนบก ในทะเล น้ำบนดินและน้ำใต้ผิวดิน ซึ่งรวมไปถึงแหล่ง ปริมาณ คุณภาพการ ไหลการหมุนเวียน ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับน้ำ การติดตามประเมินผลการบำรุง รักษา ระบบ และการจัดสรรน้ำของโครงการชลประทานต่าง ๆ สำรวจบริเวณที่ราบที่จะเกิดน้ำท่วมและสภาวะน้ำท่วม

สมุทรศาสตร์

ศึกษาเกี่ยวกับการไหลเวียนของน้ำทะเล ตะกอนในทะเลและคุณภาพของน้ำบริเวณชายฝั่ง เช่น การ แพร่กระจายของตะกอนแขวนลอยที่เกิดจากกิจกรรมเหมืองแร่ในทะเล นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาการ แพร่กระจายของตะกอนบริเวณปากแม่น้ำต่าง ๆ ของอ่าวไทย ตลอดจนการพังทลายของชายฝั่งทะเล

ภัยพิบัติธรรมชาติ

ประเทศไทยมักประสบปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุ เช่น อุทกภัยและวาตภัยเสมอ ๆ ภาพจากดาวเทียมช่วยในการติดตามและประเมินผลเสียหายเบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุทกภัยที่ จ.นครศรีธรรมราช เมื่อปี ๒๕๓๑ และ วาตภัยที่ จ.ชุมพร เมื่อปี ๒๕๓๒ ทำให้ทราบขอบเขตบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสามารถใช้ในการวางแผนการช่วยเหลือและฟื้นฟูต่อไป

วางผังเมือง

ใช้ในการวางผังเมืองของชุมชนที่อยู่ในเมืองใหญ่ และหมู่บ้านที่อยู่ใกล้พื้นที่ป่าไม้ การวางแผนสร้างสะพาน แหล่งชุมชนแออัด การพัฒนาเมืองเก่า การก่อสร้างเมืองใหม่ และการเคลื่อนย้ายเมืองที่มีความแออัดไปอยู่ในที่แห่งใหม่ ตลอดจนการออกแบบถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา และระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ให้เหมาะสม

การประมง

ใช้ในการสำรวจหาพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ รวมถึงหาแหล่งปะการังได้ทะเลด้วย

สิ่งแวดล้อม

ใช้ในการตรวจสอบน้ำเสียที่ไหลลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง ตรวจสอบบริเวณที่ครอบคลุมด้วยควันทoxic ตรวจสอบผลเสียที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

การทำแผนที่

ภาพจากดาวเทียมเป็นภาพที่ทันสมัยที่สุดสามารถนำไปแก้ไขแผนที่ภูมิประเทศ ได้อย่างรวดเร็วมีความถูกต้องเป็นที่ยอมรับ ทำให้ทราบลักษณะภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนเส้นทางคมนาคม หรือสิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่ ทำให้ได้แผนที่ที่ทันสมัยเพื่อการวางแผนที่รวดเร็วและถูกต้องยิ่งขึ้น ประเทศไทยได้นำข้อมูลจากดาวเทียมสำรวจทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นเวลานาน แล้ว และได้สร้างองค์การและบุคลากรมากพอสมควรในการนำเทคโนโลยีนี้ มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีสถานีรับสัญญาณภาคพื้นดินจากดาวเทียมย่อมเป็นข้อได้เปรียบอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และในการใช้ประโยชน์จากดาวเทียมสำรวจทรัพยากรแต่ละดวง ล้วนมีสมรรถนะการถ่ายภาพที่มีรายละเอียดสูงเทียบเท่ารูปถ่ายทางอากาศ ย่อมเป็นตัวสำคัญที่ก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการวางแผนการใช้ที่ดิน การจัดการป่าไม้ การประเมินพื้นที่ เพาะปลูก และการพยากรณ์ผลผลิตทางเกษตร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากดาวเทียมสามารถนำมาผสมผสานกับข้อมูลอื่น เช่น รูปถ่ายทางอากาศ แผนที่ภูมิประเทศ ข้อมูลจากการสำรวจภาคพื้นดิน ฯลฯ ในลักษณะระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อให้ได้ประโยชน์เต็มที่ ซึ่งขณะนี้ได้มีการพัฒนาระบบดังกล่าวขึ้นใช้ในประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่การพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ประเทศไทยจึงควรมีการวิจัย และพัฒนาระบบนี้ให้เหมาะสมกับประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การสนับสนุน รวมทั้งการร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเต็มที่แล้ว ประเทศไทยก็พร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้า ด้วยความมั่นคง ใน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การสื่อสารดาวเทียมในประเทศไทย

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๑ กรมไปรษณีย์โทรเลขเดิม หรือการสื่อสารแห่งประเทศไทย ในปัจจุบัน ได้สร้าง สถานีดาวเทียม ภาคพื้นดินที่ศรีราชา จังหวัดชลบุรี ติดต่อกับสถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน ในประเทศอื่น กว่า ๓๐ สถานีผ่าน ดาวเทียม Intelsat โดยใช้จานสายอากาศ ๑ จาน หันไปทางทิศตะวันออก เพื่อใช้ ดาวเทียม ซึ่งอยู่เหนือมหาสมุทรแปซิฟิก และอีก ๑ จาน หันไปทาง ทิศตะวันตก เพื่อใช้ดาวเทียม เหนือ มหาสมุทรอินเดียในปี พ.ศ.๒๕๑๙ รัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ปล่อยดาวเทียมสื่อสาร ภายในประเทศชุดแรก ชื่อ PALAPA เข้าสู่วงโคจร geostationary orbit โดยเสียค่าใช้จ่ายประมาณ ๑๖๗ ล้านดอลลาร์ ดาวเทียมชุด นี้มี ๒ ดวงคือ PALAPA A๑ อยู่ที่เส้นแวง ๘๓ ตะวันออก และ PALAPA A๒ อยู่ที่เส้นแวง ๗๗ ตะวันออก เป็นดาวเทียมสำรอง ดาวเทียมแต่ละดวง มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๙๑ เมตร สูง ๓.๕๔ เมตร น้ำหนัก ๕๗๓.๘ กิโลกรัม ใช้ความถี่ส่งขึ้น ๖ GHz และความถี่ส่งลง ๔ GHz มีวงจรมีเสียง ๒ ทาง จำนวน ๗,๐๐๐ วงจร หรือวงจรโทรศัพท์ ๑๒ วงจร ใช้ทรานสปอนเดอร์ ๑๒ ชุด เนื่องจาก สายอากาศของดาวเทียม PALAPA มีลำคลื่นครอบคลุมประเทศอื่น ในกลุ่มอาเซียน คือประเทศไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย บรูไน และ สิงคโปร์ด้วย ดังนั้น ประเทศอินโดนีเซีย จึงได้เสนอให้ประเทศสมาชิก กลุ่มอาเซียนใช้ประโยชน์ จากดาวเทียม PALAPA A๒ เพื่อการสื่อสารภายในประเทศนั้น ๆ ได้โดยคิดอัตราค่าเช่าถูกกว่า Intelsat ใน ปี พ.ศ.๒๕๒๒ กรมไปรษณีย์โทรเลข ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้ลงนามในบันทึกความเข้าใจกับ ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อเช่าดาวเทียม PALAPA ใช้ในกิจการสื่อสารภายในประเทศเช่นเดียวกับประเทศฟิลิปปินส์และมาเลเซียนอก จากการเช่าดาวเทียม PALAPA เพื่อการติดต่อภายในประเทศแล้ว การสื่อสารแห่งประเทศไทยยังได้รับ อนุมัติ จากคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๓ ให้จัดตั้งสถานีดาวเทียม ภาคพื้นดินเป็นลูกข่ายในต่างจังหวัด ๑๔ แห่ง โดยใช้ดาวเทียม Intelsatเพื่อบริการโทรคมนาคมภายในประเทศ เนื่องจากความต้องการใช้บริการสื่อสาร ดาวเทียมภายในประเทศของส่วนราชการ ต่างๆมีมากและส่วนราชการหลายหน่วยเริ่มจัดตั้งสถานีดาวเทียม ภาคพื้นดิน ขนาดเล็กของตนขึ้น ในส่วนกลางและภูมิภาค และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นเพื่อเป็นการ ประหยัดและป้องกันปัญหาทางเทคนิค ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตคณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติเมื่อปีพ.ศ.๒๕๒๔ให้ จัด ตั้งสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินกลางขึ้นในกรุงเทพมหานครเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน และพร้อมกันนั้น กระทรวงมหาดไทย ก็ได้รับอนุมัติจัดตั้ง โครงข่ายโทรคมนาคม ในประเทศด้วยดาวเทียมสำหรับ ภาคเอกชน นั้น บริษัทกรุงเทพโทรศัพท์ และวิทยุ จำกัด หรือสถานีโทรศัพท์ สีกองทัพบกช่อง ๕ ได้จัดตั้ง สถานีดาวเทียม ภาคพื้นดิน ทำการถ่ายทอดรายการโทรทัศน์จากกรุงเทพฯไปเชียงใหม่เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๒ปัจจุบันนี้ บริษัทดังกล่าวมีสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินเพื่อถ่ายทอดรายการโทรทัศน์ ติดตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค รวม ๒๐ สถานี สำหรับสถานีโทรศัพท์สีกองทัพบก ช่อง ๕ นั้น ได้เริ่มตั้งสถานีถ่ายทอดโทรทัศน์ ด้วยดาวเทียม ที่จังหวัด เชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๕

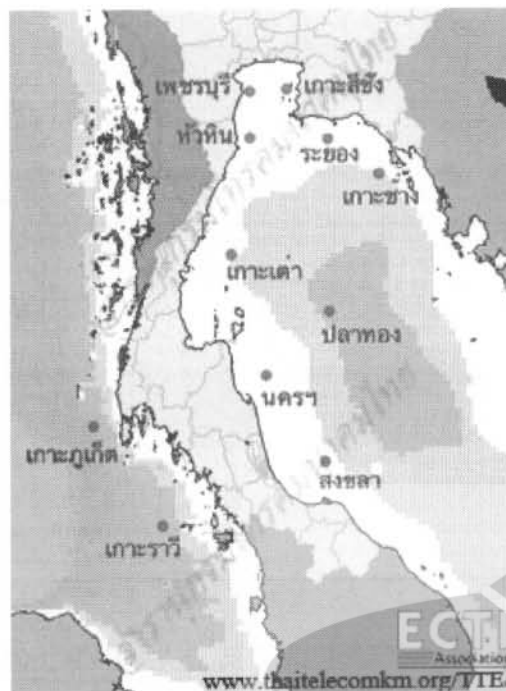
LIART

ระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศทางทะเล*

ระบบสำรวจข้อมูลทางสมุทรศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางทะเลโดยใช้เทคโนโลยีหุ่นลอยสื่อสารผ่านดาวเทียมก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ภายใต้ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและบริษัท โอเซียนนอร์ ประเทศนอร์เวย์ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ การดำเนินโครงการแบ่งออกเป็นสองระยะ คือ ระยะแรก ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓๐ เดือน ระหว่างวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ ระยะที่สอง มีเวลาดำเนินโครงการ ๓๖ เดือน ระหว่างวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ถึง ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ และระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๔๙ ดำเนินการเป็นลักษณะงานประจำภายใต้ฝ่ายสารสนเทศทางทะเล สำนักภูมิสารสนเทศ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

การตรวจวัดและส่งสัญญาณข้อมูลผ่านดาวเทียม

การเก็บข้อมูลสมุทรศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางทะเล ใช้หุ่นลอยแบบโยงยึดอยู่กับที่ทั้งหมด ๑๑ ตำแหน่ง ดังรูป ที่ ๔.๑

*ที่มา : รายงานข้อมูลหุ่นสำรวจสมุทรศาสตร์

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

LIERT

Legislative Institutional Repository of Thailand

การทำงานของอุปกรณ์การตรวจวัดที่ติดตั้งบนทุ่นลอยสมุทรศาสตร์ ดังรูปที่ ๔.๒ จะทำการตรวจวัดข้อมูลทุกๆ ชั่วโมง โดยข้อมูลที่วัดได้จะเป็นข้อมูลแอนะล็อก (Analogue data) ซึ่งข้อมูลนี้จะถูกแปลงให้เป็นข้อมูลดิจิทัล (Digital data) โดยผ่านอุปกรณ์แปลงสัญญาณข้อมูล (Sensor scanning unit) มีความละเอียดที่ ๑๐ บิต หลังจากนั้นข้อมูลดิจิทัล ทั้งหมดจะถูกเก็บอยู่ในระบบจัดเก็บ และประมวลผลภายในทุ่น (GENI) เพื่อรอที่จะส่งผ่านขึ้นดาวเทียมในแต่ละเวลาที่กำหนดไว้

การประมวลผลและเผยแพร่ข้อมูล

ข้อมูลสมุทรศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางทะเลที่ตรวจวัดได้จากทุ่นลอยสมุทรศาสตร์ จะถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้ชุดโปรแกรมต่างๆ ซึ่ง ประกอบด้วย

- ก) โปรแกรมเก็บรวบรวม วิเคราะห์และแสดงผลข้อมูลสมุทรศาสตร์ (ORKAN)
- ข) โปรแกรมพยากรณ์ทิศทางการเคลื่อนที่ของคราบน้ำมันในทะเล (OILSPILL)
- ค) โปรแกรมคำนวณสถิติการเคลื่อนตัวของคราบน้ำมัน จากจุดต่างๆ (OILSTAT)
- ง) โปรแกรมคำนวณและแสดงทิศทาง และกำลังแรงของกระแสน้ำในลักษณะ ๓ มิติ (HYBOS)
- จ) โปรแกรมคำนวณ การถ่ายเทสาร (Advection) และ การแพร่ของสาร (Diffusion) ในมหาสมุทรในลักษณะ ๓ มิติ (NOMAD)

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประมวลผลจะเก็บอยู่ในฐานข้อมูลสารสนเทศทางทะเล ซึ่งในช่วงแรกได้ทำการเผยแพร่และแจกจ่ายข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา และผู้ใช้ข้อมูลทั่วไป โดยได้ติดตั้งเครือข่ายข้อมูลสมุทรศาสตร์ (THAINET) เพื่อการบริการข้อมูลแก่ผู้ใช้ลักษณะออนไลน์ (online) ทั้งนี้ได้ติดตั้งเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ พร้อมโปรแกรมใช้งาน ให้แก่หน่วยงานผู้ใช้ต่างๆ เช่น กรมประมง กรมอุทกวิทยา

กรมอุทกศาสตร์ สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (หาดใหญ่) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี) เป็นต้น และได้พัฒนามาเป็นการเผยแพร่ข้อมูลที่ใช้ระบบการให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้สามารถติดต่อขอรับบริการข้อมูลได้โดยตรงหรือเข้าสู่เว็บไซต์ <http://ocean.gistda.or.th/>

LIART

เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

๑. ดาวเทียม (Satellite) ดาวเทียมมีความเกี่ยวข้องในการรับและส่งสัญญาณข้อมูลที่ตรวจวัดได้จากทุ่นลอยสมุทรศาสตร์ โดยใช้การถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียม Inmarsat-C ที่ความถี่ ๑๖๒๖.๕-๑๖๔๖.๕ MHz และ ดาวเทียม NOAA (ระบบARGOS) ที่ความถี่ ๔๐๑-๖๐๕ MHz

๒. เสาอากาศ (Antenna) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการรับ-ส่งสัญญาณข้อมูลระหว่างทุ่นกับดาวเทียมและดาวเทียมกับฐานข้อมูล

๓. โมเด็ม (Modem) เป็นอุปกรณ์แปลงสัญญาณข้อมูลจากแอนะล็อกเป็นดิจิทัลเพื่อส่งข้อมูลขึ้นดาวเทียมและแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นแอนะล็อกในการรับข้อมูลจากดาวเทียมสู่ฐานข้อมูล

๔. อุปกรณ์แสดงพิกัดตำแหน่ง (GPS) เป็นอุปกรณ์ที่แสดงพิกัดตำแหน่งทุ่นลอยสมุทรศาสตร์เพื่อติดตามตำแหน่งทุ่น ณ ที่ติดตั้งและกรณีเกิดการหลุดลอยออกจากตำแหน่งที่กำหนดไว้

๕. ระบบจัดเก็บและประมวลผลภายในทุ่น (GENI) เป็นหน่วยประมวลผล เก็บข้อมูล และแปลงสัญญาณข้อมูลในทุ่นลอยสมุทรศาสตร์ก่อนที่จะส่งข้อมูลขึ้นดาวเทียม

๖. แหล่งพลังงาน(Power supply) ใช้ลิเทียมแบตเตอรี่เป็นพลังงานหลัก และใช้แผงรับพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar panel) เป็นแหล่งพลังงานสำรองสำหรับการทำงานของทุ่นลอยสมุทรศาสตร์

๗. ทุ่นลอยสมุทรศาสตร์และอุปกรณ์ตรวจวัด ทางสมุทรศาสตร์ที่ติดตั้งบนทุ่นลอย เป็นอุปกรณ์เฉพาะทางที่ทำการเก็บข้อมูล ตามเวลาที่กำหนดโดยจะแตกต่างกันในแต่ละพารามิเตอร์ที่ตรวจวัด

การประยุกต์ใช้ประโยชน์

ข้อมูลจากทุ่นลอยสมุทรศาสตร์ ได้เผยแพร่สู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และเอกชน และถูกนำไปใช้ประโยชน์ในงานและโครงการต่างๆ เช่น การพยากรณ์สภาพอากาศ การวางแผนจัดการ และติดตามผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม การเพาะเลี้ยงชายฝั่งและน้ำทิ้งจากที่อยู่อาศัย ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการก่อสร้างชายฝั่ง การติดตามผลกระทบของสภาวะโลกร้อนต่อการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิน้ำทะเล ตลอดจน เป็นข้อมูลสภาพแวดล้อมทางทะเลเพื่อสนับสนุนด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์

LIART

จดหมายเหตุ

ทุนลอยสมุทรศาสตร์ เริ่มดำเนินการตรวจวัดข้อมูล ทางสมุทรศาสตร์ และสภาพแวดล้อมทางทะเล ของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ อนุสนธิจากการที่คณะผู้แทนไทยเดินทางไปเยือนประเทศนอร์เวย์ เพื่อทำการเจรจาความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๒ และต่อมาได้มอบหมายให้ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (ในสมัยนั้น) ภายใต้การประสานงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินโครงการนี้ โดยใช้ชื่อว่า “โครงการระบบสำรวจและพยากรณ์ทางสมุทรศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางทะเล”

ตารางที่ ๗.๑ การดำเนินงานตรวจวัดข้อมูลทางสมุทรศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางทะเลด้วยทุนลอยในประเทศไทย

ปี พ.ศ. (ค.ศ.)	ลำดับเหตุการณ์สำคัญ
๒๕๓๔-๒๕๓๕ (1991-1992)	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๔ ตำแหน่งของอ่าวไทย คือ เกาะสีชัง ระยอง เกาะช้าง และแท่นปลาทอง โดยใช้ทุนลอยรุ่นโทบิส ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
๒๕๓๖-๒๕๓๘ (1993-1995)	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๗ ตำแหน่งของอ่าวไทยคือ เกาะสีชัง ระยอง เกาะช้าง แท่นปลาทอง เกาะเต่า สงขลา หัวหิน โดยใช้ทุนลอยรุ่นโทบิส ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
๒๕๓๙-๒๕๔๑ (1996-1998)	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๑๐ ตำแหน่งของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน คือ เกาะสีชัง ระยอง เกาะช้าง เกาะเต่า สงขลา หัวหิน เพชรบุรี นครศรีธรรมราช ราชวิ และภูเก็ต โดยใช้ทุนลอยรุ่นซีวอทซ์ ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
๒๕๔๒ (1999)	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๙ ตำแหน่งของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน คือ เกาะสีชัง ระยอง เกาะช้าง เกาะเต่า สงขลา หัวหิน เพชรบุรี ราชวิ และภูเก็ต โดยใช้ทุนลอยรุ่นซีวอทซ์และรุ่นบลู ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
๒๕๔๓	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๘ ตำแหน่งของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน คือ เกาะสีชัง ระยอง เกาะ

(2000)	ช้าง เกาะเต่า หัวหิน เพชรบุรี ราวี และภูเก็ต โดยใช้ทุนลอยรุ้นชีวิตและรุ้นบลู ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
๒๕๔๔ (2001)	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๗ ตำแหน่งของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน คือ เกาะสีซัง ระยอง เกาะช้าง หัวหิน เพชรบุรี ราวี และภูเก็ต โดยใช้ทุนลอยรุ้นชีวิตและรุ้นบลู ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ)
๒๕๔๕ (2002)	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๔ ตำแหน่งของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน คือ ชะอำ ระยอง หัวหินและภูเก็ต โดยใช้ทุนลอยรุ้นชีวิตและรุ้นบลู ภายใต้การดำเนินงานของ สทอภ.
๒๕๔๖-๒๕๔๗ (2003-2004)	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๓ ตำแหน่งของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน คือ ชะอำ ระยอง และภูเก็ต โดยใช้ทุนลอยรุ้นชีวิต รุ้นบลู และรุ้นกรีน ภายใต้การดำเนินงานของ สทอภ.
๒๕๔๘-๒๕๔๙ (2005-2006)	ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลใน ๓ ตำแหน่งของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน คือ หัวหิน ระยอง และภูเก็ต โดยใช้ทุนลอยรุ้นชีวิต รุ้นบลู และรุ้นกรีนภายใต้การดำเนินงานของ สทอภ.

การประมงระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

การประมงน่านน้ำไทย*

การพัฒนาประมงทะเล เริ่มขึ้นภายหลังจากประเทศไทยได้พัฒนาเครื่องมือการประมงอวนลากขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๓ จากนั้น ผลผลิตสัตว์น้ำมากขึ้นตามลำดับ การทำการประมงขยายออกไปทำการประมงไกลฝั่งมากยิ่งขึ้น กองเรือประมงไทยทำการประมงอย่างเสรีในทะเลสากลในช่วงระยะเวลาดังกล่าว และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ พบว่ามีการแพร่กระจายของกองเรือประมงไทยในน่านน้ำของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย เป็นต้น และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ กองเรือประมงไทยทำการประมงครอบคลุมพื้นที่ทะเลของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บางส่วนขยายออกไปทำการประมงแถบประเทศในตะวันออกกลาง

ภายหลังจากการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ๒๐๐ ไมล์ทะเล ซึ่งรัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยในการสำรวจ แสวงประโยชน์ อนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรประมงภายในเขตพื้นที่ ๒๐๐ ไมล์ทะเล นับจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต กองเรือประมงไทยได้รับผลกระทบอย่างเต็มที่ โดยแหล่งทำการประมงเดิมลดลง ส่งผลให้ผลผลิตลดลงตามไปด้วย การทำประมงต่อไปในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศอื่นถือว่าการลักลอบทำการประมง กองเรือส่วนหนึ่งต้องเดินทางกลับเข้ามาทำการประมงในน่านน้ำไทยและเกิดปัญหาพิพาทกับกองเรือที่ทำประมงอยู่เดิมซึ่งมีขนาดเล็กและประสิทธิภาพในการทำประมงด้อยกว่า เนื่องจากทรัพยากรประมงในเขตน่านน้ำไทยเสื่อมโทรม มีการทำประมงมากเกินไปและไม่เหมาะสมกับจำนวนเรือที่มีปริมาณมากขึ้น

การค้าด้านประมงระหว่างไทยกับจีน**

ปริมาณการค้าด้านประมงระหว่างจีนกับอาเซียน ช่วงครึ่งปีแรก เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๕ คิดเป็นมูลค่าเกือบ ๑๓๖.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ปริมาณการค้าระหว่างจีนกับอาเซียนเพิ่มขึ้นเร็วกว่าปริมาณการค้ากับต่างประเทศทั้งหมดของจีนคิดเป็นร้อยละ ๑๑ ในช่วงเดียวกัน จีนนำเข้าจากประเทศอาเซียน ๗๑.๙ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๕๓ ซึ่งทั้งปีจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๔ ขณะที่จีนส่งออกไปประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๕ คิดเป็นมูลค่า ๖๔.๖ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วงเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม ๒๕๕๓ ประเทศอาเซียนส่งออกสินค้าประมงไปจีนเพิ่มขึ้นสำหรับสินค้าประมงสด/แช่แข็งคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗ และสินค้าประมงแปรรูปร้อยละ ๔๘.๘

* กองประมงต่างประเทศ กรมประมง ความร่วมมือด้านประมงในระดับทวิภาคี (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.fisheries.go.th/foreign/> วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

** กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ, สถานการณ์การค้าประมงระหว่างประเทศ, ฉบับที่ ๑๕/๕๓ ส.ค. ๕๓, กองประมงต่างประเทศ กรมประมง.

สาธารณประชาชนจีน นับเป็นลำดับที่ ๖ ที่ประเทศไทยส่งออกสินค้าประมง ซึ่งมีสัดส่วนที่ร้อยละ ๘ จากจุลสารการค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ ได้รายงานถึงสถานการณ์การค้าสินค้าประมงระหว่างไทยจีน ซึ่งไทยส่งออกสินค้าประมงไปยังประเทศจีนมากกว่านำเข้าสินค้าประมง โดยตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมิถุนายน ๒๕๕๓ ไทยส่งออกสินค้าประมงเป็นจำนวน ๘๕,๒๗๓ ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันในปี ๒๕๕๒ ที่มีปริมาณ ๔๖,๓๓๖ ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๔ และมีมูลค่าการส่งออกจำนวน ๔,๒๔๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันในปี ๒๕๕๒ ที่มีมูลค่า ๑,๘๖๑ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒๘ สำหรับข้อมูลการนำเข้าสินค้าประมงจากจีนนั้น ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมิถุนายน ๒๕๕๓ ไทยนำเข้าสินค้าประมงเป็นจำนวน ๒๑,๓๐๔ ตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันในปี ๒๕๕๒ ที่มีปริมาณ ๔๔,๘๔๙ ตัน หรือลดลงร้อยละ ๕๒.๕ และมีมูลค่าการนำเข้าจำนวน ๑,๔๓๑ ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันในปี ๒๕๕๒ ที่มีมูลค่า ๒,๒๕๕ ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ ๓๖.๕๔

ปริมาณ: ตัน , มูลค่า: ล้านบาท

	2552(มก-มิย)	2553(มก-มิย)	อัตราการเปลี่ยนแปลง			
การส่งออกสินค้าประมง						
CHINA	46,336.02	1,861.61	85,273.46	4,245.23	84.03	128.04
การนำเข้าสินค้าประมง						
CHINA	44,849.99	2,255.12	21,304.24	1,431.03	-52.50	-36.54

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองประมงต่างประเทศ กรมประมง ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร

ความร่วมมือทางวิชาการเกษตรไทยและจีน ***

กองประมงต่างประเทศ เป็นหน่วยงานหลักของกรมประมงในการดำเนินงานด้านการให้และรับความร่วมมือด้านการประมงของประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ ทั้งในระดับทวิภาค พหุภาค และกับองค์กรระหว่างประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นหน่วยงาน ดำเนินการเพื่อการอำนวยความสะดวกในทุกภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการต่างประเทศของกรมประมง ทั้งนี้ รวมถึงกิจกรรม การต้อนรับ รับรองแขกต่างประเทศ การอำนวยความสะดวกให้กับข้าราชการที่จะเดินทางไปศึกษา ดูงาน ปฏิบัติราชการในต่างประเทศ และการช่วยอำนวยความสะดวกเพื่ออำนวยความสะดวกในภารกิจขององค์การระหว่างประเทศด้านการประมงที่มีพันธะสัญญาการจัดตั้งกับประเทศไทย การเป็นเจ้าภาพจัดประชุมระหว่างประเทศ ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการประสานงาน การติดตามและประเมินผลการให้และรับความร่วมมือด้านการประมง ของกรมประมงในทุกโครงการ/กิจกรรม

*** กองประมงต่างประเทศ กรมประมง ความร่วมมือด้านประมงในระดับทวิภาค (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.fisheries.go.th/foreign/> วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

ความร่วมมือทางวิชาการเกษตรไทยและจีน เป็นความร่วมมือด้านประมงในระดับทวิภาคี หรือความร่วมมือด้านประมงที่ประกอบด้วย ๒ ฝ่าย คือฝ่ายกรมประมง หรือประเทศไทย กับฝ่ายสาธารณประชาชนจีน ซึ่งความร่วมมือทางวิชาการเกษตรไทยและจีน มี ๒ โครงการ คือ

๑. โครงการความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทยและจีน (ครร.)
๒. โครงการความร่วมมือทางวิชาการไทยและจีน

โครงการความร่วมมือทางวิชาการไทย-จีน****

(Sino – Thai Agricultural Cooperation Committee)

โครงการความร่วมมือทางวิชาการไทย-จีน เป็นโครงการความร่วมมือทางวิชาการภายใต้ MOU ด้านการเกษตร ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับกระทรวงเกษตรจีน ลงนามเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๐ โดยมีแนวทางการร่วมมือในปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๑ ให้แต่ละฝ่ายเสนอโครงการแลกเปลี่ยนการดำเนินงานได้ฝ่ายละ ๕ โครงการ และกำหนดให้มีการประชุมทุก ๑๘ เดือน ซึ่งที่ผ่านมาจัดประชุมไปแล้ว ๗ ครั้ง

กรมประมงได้เสนอโครงการศึกษาดูงานด้านการใช้เทคโนโลยีอวกาศ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการวางแผนและบริหารจัดการการทำประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ศูนย์สารสนเทศ) จำนวน ๖ คน (กรมปศุสัตว์ ๑ คน และกรมประมง ๕ คน) ระยะเวลา ๑๐ วัน เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึง กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบัน กรมประมงยังไม่ได้ไปดูงานข้างต้น เนื่องจากฝ่ายจีนขอเลื่อนออกไปก่อน เพราะติดจัดกีฬาโอลิมปิกในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑

**** กองประมงต่างประเทศ กรมประมง ความร่วมมือด้านประมงในระดับทวิภาคี (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.fisheries.go.th/foreign/> วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

ข้อตกลง/อนุสัญญาความร่วมมือระหว่างประเทศทางด้านทะเล*

๑. อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) งานความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่ง มีเป้าหมายโดยรวมในการหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่ง ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาคและระดับโลก และรักษาความสามารถในการให้ผลผลิตและการบริการจากระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และได้ให้สัตยาบันเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ มีผลให้ได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยประสานงานหลัก (National Focal Point)

สำหรับการประสานกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการในอนุสัญญาฯ ด้านความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเล รวมถึงการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง เป็นภารกิจรับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และเพื่อให้การดำเนินการตามอนุสัญญาฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายในการสงวน อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน กรมฯ จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพระดับกรม และคณะอนุกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการจัดการพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งแบบผสมผสาน ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน ด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง และด้านชนิดพันธุ์ต่างถิ่น โดยคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพให้หน่วยงานที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพดำเนินงานตามโปรแกรมงานของอนุสัญญาฯ การดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ และการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ๒๐๑๐ “การลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีนัยสำคัญ” และให้รายงานผลการดำเนินงานตามพันธกรณี นโยบาย มาตรการต่อคณะอนุกรรมการฯ เป็นประจำทุกปี

เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ปี ๒๕๕๓ เป็นปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ ปี ค.ศ. ๒๐๑๐ หรือ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อกระตุ้นให้ประชากรทุกกลุ่มและทุกสาขาอาชีพตระหนักในคุณค่าความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนทุกด้าน ตลอดจนเป็นจุดนำที่สนับสนุนการสร้างความรู้รักสามัคคีปรองดองให้แก่คนในชาติ โดยใช้กิจกรรมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นตัวเชื่อม และเห็นชอบให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานในสังกัดสามารถดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ

*ที่มา : กลุ่มการต่างประเทศ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES) วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ หรือมีการคุกคามจนอาจเป็นเหตุให้สูญพันธุ์ โดยประเทศสมาชิกมีการออกกฎหมายในประเทศให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ และควบคุมการค้าสัตว์ป่า พืชป่า และผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศโดยระบบใบอนุญาต ตามหลักการในอนุสัญญาฯ และระบบกฎหมายระหว่างประเทศ ไทยมีกฎหมาย ๒ ฉบับ ที่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ คือ พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๔ และ พ.ร.บ. พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. พันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ และมาตรา ๙ ทวิ โดยมีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นหน่วยงานประสานกลาง กรมวิชาการเกษตรดูแลด้านพืช กรมประมงดูแลด้านสัตว์น้ำ แต่เนื่องจากมีสัตว์น้ำทะเลจำนวนมากเข้ามาเกี่ยวข้อง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จึงเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการอนุรักษ์สัตว์ทะเล

จากสถานการณ์ของโลมาอิรวดีในธรรมชาติที่มีแนวโน้มของปัญหาเพิ่มเติมในเรื่องของการลักลอบค้าขาย และเปลี่ยนชนิดพันธุ์ ประเทศไทยโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้เสนอเปลี่ยนแปลงบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา CITES สำหรับปลาโลมาอิรวดี จากบัญชี ๒ เป็นบัญชี ๑ (ห้ามค้าโดยเด็ดขาด ยกเว้นเพื่อการศึกษา วิจัยและเพาะพันธุ์ แต่ต้องได้รับความยินยอมจากประเทศที่จะนำเข้าเสียก่อน ประเทศส่งออกจึงจะออกใบอนุญาตส่งออกให้ได้) เพื่อให้โลมาอิรวดีได้รับการคุ้มครองมากขึ้น และจากการประชุมไซเตส ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ เมื่อวันที่ ๒-๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมได้อนุมัติให้โลมาอิรวดีเปลี่ยนสถานภาพจากบัญชีที่ ๒ ขึ้นสู่บัญชีที่ ๑ ตามข้อเสนอของประเทศไทย

๓. อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Convention on Wetlands of International Importance as Waterfowl Habitat: RAMSAR) มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงานและสร้างความร่วมมือระดับสากลใน การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำและทรัพยากรต่างๆ ในพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน โดยเน้นเฉพาะพื้นที่ชุ่มน้ำที่หลายประเทศเป็นเจ้าของหรือใช้ประโยชน์ร่วมกัน แรกเริ่มนั้น อนุสัญญานี้มีแนวคิดมุ่งเน้น การคุ้มครองและอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำโดยเฉพาะที่มีการอพยพย้ายถิ่น แต่ปัจจุบันเน้นความสำคัญของการคุ้มครองป้องกัน การสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำสำคัญของโลก โดยไม่ละเมิดอำนาจอธิปไตยของเจ้าของพื้นที่ และการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ร่วมกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ด้วยการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ประสานงานหลัก

โดยบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ ในส่วนที่ว่าด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลพื้นที่ชุ่มน้ำ ครอบคลุมลงไปจนถึงในทะเลระดับน้ำลึก ๖ เมตร พื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติทางทะเล จึงได้แก่ ฝั่งทะเล ชายหาด ชายเกาะ เกาะแก่งต่างๆ แก่งหิน หาดเลน ปากแม่น้ำ ป่าชายเลน ป่าพรุ ซึ่งในบริเวณนี้จะมีทรัพยากรหลากหลายทั้งทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์ป่าและพืช ทรัพยากรประมง ทรัพยากรการเกษตร ทรัพยากรน้ำ รวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยว พื้นที่ชุ่มน้ำทางทะเลและชายฝั่งที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำทะเบียนรายชื่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับ

นานาชาติ (ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓) ไว้กว่า ๓๐ แห่ง เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำพรุควนขันเสียน พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม-เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำ กระบี่

การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำสมัยที่ ๑๐ ได้จัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๘ ตุลาคม - ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ณ ศูนย์การประชุมชาวอน เมืองชาวอน สาธารณรัฐเกาหลี ในหัวข้อ Healthy wetlands, healthy people ที่ประชุมได้ให้การรับรองข้อมติ ๓๓ เรื่อง ซึ่งผลการประชุมที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ การพิจารณาประเด็นของพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งการดำเนินงานต้องสร้างความสัมพันธ์กับแนวทางของ CBD การจัดทำข้อมูลจำเป็นในการอธิบายลักษณะทางนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำและการตรวจสอบการรายงานและการตอบสนองในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำ ประเด็นในส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำกับสุขอนามัยของมนุษย์ พื้นที่ชุ่มน้ำกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พื้นที่ชุ่มน้ำและเชื้อเพลิงชีวภาพโดยมีการพิจารณาพื้นที่ปลูกพืชทดแทนพลังงานเชื้อเพลิง พื้นที่ชุ่มน้ำกับการแปรสภาพเป็นชุมชนเมือง พื้นที่ชุ่มน้ำและการจัดความยากจน และที่ประชุมได้พิจารณาแนวทางรองรับการระบาดของไข้หวัดนก H๕N๑ และเส้นทางการอพยพของนก นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้ให้การรับรองงบประมาณสำหรับปี ๒๕๕๒-๒๕๕๖ และแผนกลยุทธ์ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๗ ของอนุสัญญาดังกล่าว

๔. อนุสัญญาว่าด้วยชนิดพันธุ์ที่มีการเคลื่อนย้ายถิ่น (Convention on Migratory Species: CMS) วัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ชนิดพันธุ์ทั้งสัตว์บก สัตว์ทะเล และนก ที่มีการเคลื่อนย้ายถิ่น โดยคำนึงถึงถิ่นที่อยู่อาศัยระดับโลกร่วมกัน ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างรัฐบาลทั้งหลาย ประเทศไทยยังไม่ได้ลงนามเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ การดำเนินงานภายใต้ UNEP ซึ่งมีทั้งข้อตกลง (Agreements) ที่มีผลทางกฎหมายจนถึงระดับที่เป็นเพียงบันทึกความตกลงในความร่วมมือ (MoU) โดยมีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นผู้ประสานงานหลัก และได้ลงนามใน MoU on the Conservation and Management of Marine Turtles and their Habitats of the Indian Ocean and South-East Asia, IOSEA Marine Turtle เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นบันทึกความตกลงภายใต้อนุสัญญา CMS และได้มีการบริจาคเงินสมทบเพื่อการดำเนินงานของสำนักเลขาธิการ IOSEA ปีละ ๓,๖๘๗ เหรียญสหรัฐ

สำหรับบันทึกความเข้าใจในความร่วมมือเพื่ออนุรักษ์พะยูน (Memorandum of Understanding on the Conservation and Management of Dugongs (*Dugong dugon*) and Their Habitats Throughout Their Range) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและมอบอำนาจให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าว แต่ทั้งนี้ให้กระทรวงฯ รับความเห็นของกระทรวงการคลังไปพิจารณาดำเนินการก่อน ซึ่งมีประเด็นคือ ความเกี่ยวพันหรือการกระทบกับกฎหมายที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่นและข้อจำกัดในการดำเนินงาน การกระทบสิทธิของบุคคลหรือชุมชนตามกฎหมาย การประเมินและตรวจสอบเป็นระยะถึงความต้องการหรือความเป็นไปได้ของการได้รับทรัพยากรทางการเงิน โดยให้พิจารณาข้อกำหนดและแผนให้ชัดเจนว่าหน่วยงาน บุคคลและชุมชนที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามได้ก่อนลงนาม MOU

๕. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS) วัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดระเบียบกฎหมายทางทะเลและมหาสมุทรนี้ โดย

คำนึงถึงอำนาจอธิปไตยของรัฐทั้งปวงตามควร ซึ่งการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้จะอำนวยความสะดวกต่อการสื่อสารระหว่างประเทศและจะส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทางทะเลและมหาสมุทรโดยสันติ โดยที่การใช้ประโยชน์ทรัพยากรแห่งทะเลและมหาสมุทรจะต้องเป็นไปอย่างเที่ยงธรรมและมีประสิทธิผล ตลอดจนจะต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตของทะเลและมหาสมุทร และการศึกษา การคุ้มครอง และรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลด้วย โดยมีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้ประสานงานหลัก

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว แต่เมื่อคราวการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ครั้งที่ ๑ (The First United Nations Conference on the Law of the Sea – UNCLOS I) ระหว่างวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ – ๒๗ เมษายน ๒๕๐๑ (ค.ศ. ๑๙๕๘) ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ยอมรับอนุสัญญา ๔ ฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง อนุสัญญาว่าด้วยการทำประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง และอนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป ซึ่งมักเรียกรวมอนุสัญญาทั้ง ๔ ฉบับว่า “อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล” อนุสัญญาฯ ทั้ง ๔ ฉบับนี้ ประเทศไทยได้ลงนามเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๐๑ (ค.ศ. ๑๙๕๘) และให้สัตยาบันเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๑๑ (ค.ศ. ๑๙๖๘) และได้มอบสัตยาบันสารต่อเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๑ อนุสัญญาฯ จึงมีผลบังคับใช้สำหรับประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๑ เป็นต้นมา (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๔๔ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒)

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เห็นชอบในหลักการการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากฎหมายทะเล ปัจจุบันกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำลังเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้สัตยาบันการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีการระดมความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการร่างกฎหมายกลางเพื่ออนุวัติตามอนุสัญญาฯ ซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าวได้เปลี่ยนชื่อจากพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตทางทะเลของไทย เป็นพระราชบัญญัติเพื่ออนุวัติการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล พ.ศ. ๒๕๒๕ และความตกลงเกี่ยวกับภาค ๑๑ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล พ.ศ. ๒๕๒๕ พ.ศ....

๖. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nation Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศต่างๆ ควบคุมปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่บรรยากาศ เพื่อป้องกันการเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก หรือภาวะโลกร้อน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระบบนิเวศต่างๆของโลก และส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ในที่สุด โดยในอนุสัญญามีการกำหนดปริมาณก๊าซที่เป็นระดับที่จะรักษาไว้เป็นตัวเลขแน่นอน ด้วยหลักการป้องกันไว้ก่อน หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่าง หลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร และหลักการให้การช่วยเหลือกลุ่มที่ด้อยกว่า จากหลักการทั้งหมดที่กล่าวมาก่อให้เกิดข้อตกลง หรือกฎข้อบังคับอื่นตามมา ได้แก่ พิธีสารเกียวโต อนุสัญญาฯ มีเป้าหมายหลัก คือ ทำให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกคงที่ เพื่อให้ระบบนิเวศสามารถปรับตัวได้ การผลิตอาหารมั่นคง และมีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญา ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๑๙๘๙ และให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๑๙๙๔ มีผลบังคับใช้วันที่ ๒๘ มีนาคม ๑๙๙๕ โดยไทยได้มีการจัดตั้ง

คณะกรรมการนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นผู้กำหนดท่าทีของประเทศไทย โดยโดยตรงต่อคณะรัฐมนตรี มีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ประสานงานหลัก ประเทศไทยได้ดำเนินการตามพันธกรณีที่มีต่ออนุสัญญา UNFCCC ในฐานะประเทศกำลังพัฒนา พันธกรณีที่สำคัญคือ การลดก๊าซเรือนกระจกและการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล (การจัดทำรายงานแห่งชาติ) โดยประเทศไทยได้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน การอนุรักษ์ป่าไม้ การปลูกป่า เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการเสริมสร้างจิตสำนึก และให้ความรู้แก่ประชาชนอีกด้วย

นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ดำเนินงานเพื่อรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้แก่ การปลูกป่าชายเลน เพื่ออนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและเพิ่มแหล่งเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ และเพื่อเป็นพื้นที่กั้นชนที่ลดความรุนแรงปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยมีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นหน่วยงานหลัก ซึ่งกรมฯ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะเพื่อบริหารจัดการแนวชายฝั่งทะเลทั่วประเทศโดยการจัดการพื้นที่เชิงบูรณาการ และได้จัดทำแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกรมฯ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๒ ตามแผนกรอบยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕

***๗. อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะจากเรือ (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships) มีหลักการและสาระสำคัญคือ** มลภาวะจากน้ำมันในทะเล เป็นปัญหาที่สำคัญในช่วงครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ และหลายประเทศได้นำข้อบังคับระดับชาติมาใช้เพื่อควบคุมการปล่อยน้ำมันที่เกิดภายในเขตน่านน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ อังกฤษได้จัดประชุมเรื่องมลพิษจากน้ำมันซึ่งที่ประชุมให้การยอมรับ International Convention for the Prevention of the Sea by Oil (OILPOL พ.ศ. ๒๔๙๗) และมีผลบังคับใช้เมื่อมีการจัดตั้งองค์การทางทะเลระหว่างประเทศตามอนุสัญญาว่าด้วยองค์การที่ปรึกษาทางทะเลระหว่างรัฐบาล (Convention on the InterGovernmental Maritime Consultative Organization: IMO) ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ OILPOL Convention ที่ได้มีข้อเพิ่มเติม

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ พ.ศ. ๒๕๑๑ และ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพิจารณาของคณะมนตรีทางเศรษฐกิจและสังคมสหประชาชาติในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งได้พิจารณาอุบัติเหตุจากเรือต่างๆ ที่เป็นสาเหตุของมลภาวะทางทะเลจากน้ำมันที่ได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ รัฐบาลอังกฤษได้ตกลงในการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมการร่างและการลงนามในอนุสัญญาฯ นี้โดยได้ประชุมกันเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ถึง ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยในเบื้องต้นกล่าวถึงปัญหาของมลภาวะที่เป็นผลมาจากการปฏิบัติการตามปกติของเรือบรรทุกน้ำมัน (Routine Tanker Operation) และจากการปล่อยของเสียที่ปนเปื้อนน้ำมันจากห้องเครื่องจักร (Machinery Spaces) ซึ่งถูกพิจารณาว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญของมลภาวะน้ำมันจากเรือ อนุสัญญาฯ นี้มีผลบังคับใช้เมื่อ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ โดยมีความพยายามที่จะต่อสู้กับปัญหาของมลภาวะในทะเลจากน้ำมันซึ่งได้แก่ น้ำมันดิบ

*ที่มา : ระบบเครือข่ายสารสนเทศด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย. อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะจากเรือ. (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://teenet.tei.or.th/Knowledge/marpol.html>
สืบค้น ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันดีเซลหนัก และน้ำมันหล่อลื่น โดย ๒ วิธีหลัก คือ การกำหนดเขตพิเศษ (Special Area) ซึ่งมีความอ่อนไหวต่อมลพิษเป็นพิเศษเป็นเขตต้องห้าม (Prohibited Zones) และบริเวณ ๕๐ ไมล์จากแผ่นดินที่ใกล้ที่สุดบริเวณที่อนุญาตให้มีการปล่อยทิ้งน้ำมันหรือส่วนผสมที่มีน้ำมันไม่เกิน ๑๐๐ ส่วนต่อล้านส่วน และประเทศภาคี (Contracting Parties) ดำเนินการ ตามขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อให้เรือได้รับการติดตั้งอุปกรณ์สำหรับป้องกันมลพิษที่เกิดขึ้นในเรือและให้เมืองท่าจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการรองรับน้ำมันและสารพิษอื่นจากเรือจนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ และพิธีสาร พ.ศ. ๒๕๒๑ (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973 as modified by the Protocol of 1978 : MARPOL 73/78) หรืออนุสัญญา MARPOL เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ครอบคลุมการป้องกันมลภาวะในทะเลที่เกิดจากเรือ ไม่ว่าจะตั้งใจหรือจากอุบัติเหตุ ได้เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ โดยครอบคลุมเรื่องการปล่อยน้ำมัน สารเคมี และวัสดุอันตรายในตู้สินค้า น้ำทิ้ง และขยะ และได้มีการรวมพิธีสาร ๒ ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับรายงานเหตุที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอันตรายและการตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ (Reports on Incidents involving Harmful Substance and Arbitration) ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ อนุสัญญาฯ และพิธีสาร MARPOL (1973/1978) มีผลบังคับใช้เมื่อมีประเทศภาคีมอบสัตยาบันสารครบ ๑๕ ประเทศและมีขนาดตันกรอสส์ของกองทัพเรือพาณิชย์รวมกันไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของกองเรือทั่วโลก เพื่อปกป้องรักษาสภาพแวดล้อมต่างๆ ไปของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อมในทะเลและชายฝั่งให้รอดพ้นจากมลภาวะ และกำจัดมลภาวะในทะเลเนื่องจากการทิ้งน้ำมันหรือสารที่เป็นอันตรายโดยเจตนาและที่เกิดจากการทิ้งสารต่างๆ เหล่านั้นให้เหลือน้อยที่สุดโดย การกำหนดมาตรการป้องกันมลพิษทางทะเลที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามปกติของเรือ ยานพาหนะทางน้ำ รวมทั้งแท่นที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสำรวจทรัพยากรใต้ทะเลและการผลิต นอกจากนี้ยังมีความมุ่งหวังให้ประเทศภาคีสร้างความร่วมมือในทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรการป้องกันสิ่งแวดล้อมทางทะเลให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกันอีกด้วย

พันธกรณีของภาคี

(๒.๑) กำหนดหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศในการควบคุมและป้องกันการทิ้งน้ำมัน และสารอันตรายต่างๆ จากเรือ ยานพาหนะทางน้ำ รวมทั้งแท่นที่มนุษย์สร้างขึ้นชนิดประจำหรือ ชนิดลอยน้ำที่ปฏิบัติการในทะเลอื่นๆ (เพื่อรักษาและคุ้มครองสภาวะแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลบนบก และในอากาศให้รอดพ้นจากมลภาวะ

(๒.๒) สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการกำหนดมาตรการ การป้องกันและแก้ไขการสร้างมลภาวะในทะเลจากเรือ ยานพาหนะทางน้ำ ติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อขจัดหรือลดปริมาณสารที่เป็นอันตรายก่อนการทิ้ง การตรวจสอบ การออกใบสำคัญรับรองสำหรับเรือและการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์รองรับของเสีย ณ ท่าเรือระหว่างประเทศเป็นต้น

(๒.๓) กำหนดให้ประเทศภาคีให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามกฎหมายของประเทศภาคีต่อผู้ละเมิดต่อบทบัญญัติของอนุสัญญาอย่างหนักและเท่าเทียมกัน เพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดต่ออนุสัญญานี้ รวมทั้งให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับอุบัติเหตุอันก่อให้เกิดมลภาวะในทะเลระหว่างประเทศภาคีโดยผ่านทาง IMO เพื่อให้ประเทศภาคีที่เกี่ยวข้องทราบและหามาตรการ แก้ไขและขจัดมลภาวะต่อไป

(๒.๔) กำหนดวิธีการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศภาคีโดยอนุญาโตตุลาการ กรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องการตีความหรือการบังคับใช้อนุสัญญาฯ

(๒.๕) สร้างความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างประเทศภาคีเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมการวิจัย การปรับปรุงและพัฒนามาตรการต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์ในการป้องกันและลดมลภาวะอันเกิดจากเรือยานพาหนะทางน้ำและแท่นชนิดประจำที่หรือชนิดลอยน้ำ

(๒.๖) กำหนดข้อบังคับทางเทคนิคในการทิ้งสารที่ก่อให้เกิดมลภาวะในทะเลอาทิ น้ำมัน สารเหลวมีพิษ สารอันตรายที่บรรจุหีบห่อในตู้สินค้าประเภทต่างๆ ขยะ และสิ่งปฏิกูลอื่นๆ จากเรือทุกประเภท

ภาคผนวก

คำแถลงนโยบาย
ของ
คณะรัฐมนตรี
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี
แถลงต่อรัฐสภา
วันจันทร์ที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑

.....

ฯลฯ

ฯลฯ

๕. นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๑ คุ่มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งฟื้นฟูอุทยานทางทะเลอย่างเป็นระบบ เร่งจัดทำแนวเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยจัดแบ่งประเภทที่ดินระหว่างที่ดินของรัฐและเอกชนให้ชัดเจน เร่งประกาศพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กำหนดเขตและส่งเสริมการปลูกป่า ป่าชุมชน เพิ่มฝายต้นน้ำลำธารและฝายชะลอน้ำตามแนวพระราชดำริ ส่งเสริมป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ที่เหมาะสม ป้องกันการเกิดไฟป่า ปราบปรามการบุกรุกทำลายป่าอย่างจริงจัง ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อลดการชะล้างพังทลายของดิน ลดการใช้สารเคมีและฟื้นฟูดินในบริเวณพื้นที่ที่ดินมีปัญหา รวมทั้งจัดให้มีระบบบริหารจัดการน้ำในระดับประเทศทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคเศรษฐกิจและการอุปโภคบริโภค

๕.๒ คุ่มครองและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสำรวจ จัดทำระบบฐานข้อมูล อนุรักษ์ พัฒนา และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน สุขภาพ และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ บนฐานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม รวมทั้งให้การคุ้มครองเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ

๕.๓ จัดให้มีระบบการป้องกัน รวมทั้งเตือนภัยและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติ โดยนำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศมาใช้กำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยหรือเตือนภัยพิบัติ พัฒนาระบบฐานข้อมูล และติดตั้งระบบเตือนภัย และจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานอันจำเป็นที่

*ที่มา : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑. เฉพาะนโยบายที่ดิน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

http://www.cabinet.thaigov.go.th/bb_main31.htm สืบค้น ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ที่มีความเปราะบางหรือเสี่ยงต่อภัยพิบัติอันเกิดจากภาวะโลกร้อน เช่น น้ำท่วม แผ่นดินหรือโคลนถล่ม น้ำแล้ง ตลอดจนธรณีพิบัติและการเกิดคลื่นยักษ์ในทะเล เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ทุกแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

๕.๔ ควบคุมและลดปริมาณของเสียที่กลายมาเป็นมลพิษทั้งในรูปขยะ ขยะอันตราย มลพิษทางอากาศ กลิ่น เสียง และน้ำเสีย โดยส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดการใช้ซ้ำหรือหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ ส่งเสริมการป้องกันมลพิษตั้งแต่ จุดกำเนิด เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะชุมชน และเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยเฉพาะการจัดให้มีศูนย์กำจัดขยะชุมชน กลางในทุกจังหวัด มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังสำหรับผู้ก่อมลพิษที่ฝ่าฝืนกฎหมาย เร่งแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ที่วิกฤตซ้ำซาก รวมทั้งสนับสนุนมาตรการจูงใจด้านภาษีและสิทธิต่าง ๆ กับผู้ประกอบการที่ร่วมโครงการแก้ไขปัญหาลอกร้อนและลดมลพิษ

๕.๕ พัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาที่ชุมชนและนักวิชาการในท้องถิ่นมีส่วนร่วม และที่ภาคเอกชนสามารถนำไปใช้ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างประหยัด และช่วยลดมลพิษ

๕.๖ ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ประชาชน และภาคีที่เกี่ยวข้อง ในรูปของสมัชชาสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วม บริหารจัดการ และจัดให้มีการใช้ระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นกลไกกำกับให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งสนองโครงการพระราชดำริด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกโครงการอย่างจริงจัง

๖. นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม

๖.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการวิจัยตามแนวพระราชดำริ การวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งงานวิจัยขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยประยุกต์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในอนาคต อาทิ เทคโนโลยีสำหรับผู้พิการ เทคโนโลยีอวกาศ เทคโนโลยีพลังงานทดแทน และเทคโนโลยีเพื่อความมั่นคง

LIRT

๖.๒ เร่งรัดผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและบุคลากรด้านการวิจัย ให้สามารถตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต โดยพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ และมีหน่วยงานวิจัยที่สามารถรองรับบุคลากรได้อย่างเพียงพอ เช่น ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ศูนย์แห่งความเป็นเลิศและอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

๖.๓ ปฏิรูประบบการวิจัยและพัฒนาของประเทศ โดยจัดให้มีกองทุนวิจัยร่วม ภาครัฐและเอกชนที่รัฐลงทุนร้อยละ ๕๐ และจัดหาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับภาคเอกชนที่เข้าร่วมงานวิจัย เพิ่มเติมงบประมาณด้านการวิจัยของประเทศ ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของงานวิจัยพื้นฐาน และการวิจัยและพัฒนาแบบครบวงจรที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ รายได้และการจ้างงาน และการเพิ่มมูลค่าสินค้า ทั้งนี้ให้มีโครงการวิจัยที่ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น ยา เคมีภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ และสินค้าเกษตร โดยเชื่อมโยงระหว่างภาคเอกชน สถาบันวิจัย และมหาวิทยาลัย ตลอดจนเครือข่ายวิสาหกิจ

๑๓๑

๑๓๑

.....

พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๒) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๒๑

LIRT

(๓) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนสิ่งแวดล้อม

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

“ของเสีย” หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลวหรือก๊าซ

“น้ำเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของเหลว รวมทั้งมลสารที่ปะปนหรือปนเปื้อนอยู่ในของเหลว

LIRT

“อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เหมม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้

“วัตถุอันตราย” หมายความว่า วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ และ วัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือ สิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

“เหตุรำคาญ” หมายความว่า เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“โรงงานอุตสาหกรรม” หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

“ยานพาหนะ” หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ เรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยและอากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

“ผู้ควบคุม” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการควบคุม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการควบคุม บำบัด หรือกำจัดมลพิษอื่นใด ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษจัดสร้างให้มีขึ้นเพื่อการบำบัดน้ำเสีย กำจัดของเสียหรือมลพิษอื่นใดด้วยการลงทุนและเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

“ผู้รับจ้างให้บริการ” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย หรือตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อสงวนและรักษาสภาพธรรมชาติตามที่มีกฎหมายกำหนด

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (๒) ประธานสภาภิบาล สำหรับในเขตสภาภิบาล
- (๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอย่างอื่น นอก

เนื่องจาก (๑) ถึง (๕) ข้างต้น ที่ได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย เฉพาะว่าด้วยการนั้น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕ ในกรณีที่บทบัญญัติใดในพระราชบัญญัตินี้อ้างถึงจังหวัดหรือกำหนดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครหรือให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีด้วย

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชาติ บุคคล อาจมีสิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) การได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการ รักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือเป็นความลับเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สิน หรือสิทธิ ในทางการค้า หรือกิจการของบุคคลใดที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

(๒) การได้รับชดเชยค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนจากรัฐ ในกรณีที่ได้รับความเสียหาย จากภัยอันตรายที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ อันมีสาเหตุมาจากกิจการหรือ โครงการใดที่ริเริ่ม สนับสนุนหรือดำเนินการโดยส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

(๓) การร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำผิดต่อเจ้าพนักงานในกรณีที่ได้พบเห็นการ กระทำใด ๆ อันเป็นการละเมิด หรือฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ หรือการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ

(๔) การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๕) การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติไว้

LIRT

มาตรา ๗ เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้องค์กรเอกชนซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย หรือกฎหมายต่างประเทศที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและมิได้มีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง หรือมุ่งค้าหากำไรจากการประกอบกิจกรรมดังกล่าว มีสิทธิของจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา ๗ แล้ว อาจได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนจากทางราชการในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๒) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลหรือข่าวสาร เพื่อสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- (๓) การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ริเริ่มโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่นั้น
- (๔) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และเสนอแนะความคิดเห็นต่อรัฐบาลหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- (๕) การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายจากภาวะมลพิษอันเกิดจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษ รวมทั้งเป็นผู้แทนในคดีที่มีการฟ้องร้องต่อศาล เพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหายนั้นด้วย

ในกรณีที่องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง และร้องขอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติช่วยเหลือให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม หรือสั่งให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกต่อไป

คณะกรรมการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจพิจารณาจัดสรรเงินทุนอุดหนุน หรือเงินกู้ให้แก่องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนแล้ว เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร

LIRT

องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนแล้วอาจเสนอชื่อผู้แทนภาคเอกชน เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้

ในกรณีที่องค์กรเอกชนใดที่ได้จดทะเบียนแล้วดำเนินกิจการโดยก่อความวุ่นวายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือไม่เหมาะสม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนขององค์กรเอกชนนั้นได้

มาตรา ๘ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวังหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ในกรณีที่ทราบว่าคุณคนใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภัยอันตรายดังกล่าวด้วย

อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

มาตรา ๑๐ เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไข ระวังหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษตามมาตรา ๘ ให้นายกรัฐมนตรีกำหนดมาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า

มาตรา ๑๑ ให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่เกินแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ ในจำนวนนี้จะต้องมีผู้แทนภาคเอกชนร่วมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๑๒

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๑๕

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗

(๕) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากรและการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี

(๖) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี

LIRT

(๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑)

(๘) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๕๕

(๙) กำกับดูแลและเร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ประกาศ ระเบียบและคำสั่งที่จำเป็น เพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความเป็นระบบโดยสมบูรณ์

(๑๐) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่น่าปรากฏว่าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๑๒) กำกับการจัดการและบริหารเงินกองทุน

(๑๓) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๑๔ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่เกินอีกหนึ่งวาระ

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

LIRT

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือมีส่วนได้เสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนแทน

มาตรา ๑๖ ในการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการทั้งสองคนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๗ การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ หรือคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจะมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการและคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ส่งเอกสารการสำรวจผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการและแผนงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลนั้นมาพิจารณา ในการนี้อาจเรียก

บุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วย หากเห็นว่าโครงการและแผนงานใดอาจจะทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ในกรณีที่เอกสารหรือข้อมูลที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเรียกให้ส่งตามวรรคหนึ่งเป็นเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับความลับอันมีลักษณะเป็นสิทธิบัตรซึ่งได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดวิธีการและมาตรการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้เอกสาร หรือข้อมูลเหล่านั้นถูกเผยแพร่สู่บุคคลอื่นใด นอกจากนี้จะต้องใช้เอกสารหรือข้อมูลนั้นเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ของมาตรานี้เท่านั้น

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการผู้ชำนาญการ หรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจมอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษหรือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

หมวด ๒

กองทุนสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนสิ่งแวดล้อม” ในกระทรวงการคลังประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรีกำหนด
- (๒) เงินที่โอนมาจากเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิต ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓) เงินค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

LIRT

(๖) เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุนนี้

(๗) เงินอื่น ๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้

ให้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนสิ่งแวดล้อม และดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๓ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับการลงทุนและดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม รวมทั้งการจัดหาจัดซื้อ ที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงาน และบำรุงรักษาระบบดังกล่าวด้วย

(๒) ให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจกู้ยืม เพื่อจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์อื่นใด สำหรับใช้เฉพาะในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจนั้น

(๓) ให้เอกชนกู้ยืมในกรณีที่บุคคลนั้น มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย หรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใด เพื่อการควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการของตนเองหรือบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการเป็นผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) เป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๕) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมโยธาธิการ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งเป็นกรรมการ และเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้นำความในมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามกิจการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ระเบียบและวิธีการขอจัดสรรหรือขอกู้ยืมเงิน

กองทุน

(๓) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และวิธีดำเนินงานของผู้จัดการกองทุน

ตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ตลอดจนวิธีการประสานงานระหว่างคณะกรรมการกองทุน กรมบัญชีกลางและผู้จัดการกองทุนตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

(๔) วางระเบียบการรับเงินและเบิกจ่ายเงินกองทุน

(๕) กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินที่กู้ยืมจากกองทุนตามมาตรา ๒๓ (๒) หรือ

(๓) รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยและหลักประกันตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๖) กำหนดอัตราส่วนและหลักเกณฑ์สำหรับการหักเงินค่าบริการและค่าปรับ

ส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๕๓

(๗) จัดทำรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

แห่งชาติ ตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดระเบียบตาม (๒) (๓) หรือ (๔) และการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) หรือ (๕) ของคณะกรรมการกองทุนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาและปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกองทุนจะมอบหมายก็ได้

มาตรา ๒๖ ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ในการพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนตามมาตรา ๒๓ (๑) ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาค่าขอจัดสรรในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๕ เพื่อทำการก่อสร้างหรือดำเนินการให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินตามมาตรา ๓๕ ให้แล้วส่วนหนึ่ง หรือราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดสรรเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นสมทบด้วยแล้วเป็นลำดับแรก

สัดส่วนระหว่างเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นกับเงินกองทุน

LI RT

ที่คณะกรรมการกองทุนจะพิจารณาอนุมัติจัดสรรให้ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๒๘ การจัดสรรเงินกองทุนให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ทำการกู้ยืมตามมาตรา ๒๓ (๒) หรือ (๓) ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจจัดสรรเงินกองทุนให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนรายหนึ่งรายใดกู้ยืมเงินกองทุนได้ โดยมีกำหนดระยะเวลาเป็นพิเศษ และจะกำหนดให้ลดอัตราดอกเบี้ยหรือยกเว้นดอกเบี้ยตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๒๙ ให้อธิบดีกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดการกองทุนในเงินกองทุนส่วนที่จัดสรรให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับการลงทุนและดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมตามมาตรา ๒๓ (๑) และ เงินกองทุนในส่วนอื่นที่คณะกรรมการกองทุนจัดสรรนอกเหนือจากมาตรา ๒๓ (๒) และ (๓)

มาตรา ๓๐ คณะกรรมการกองทุนอาจมอบหมายให้สถาบันการเงินของรัฐที่เห็นสมควรหรือบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นผู้จัดการกองทุนในเงินกองทุนส่วนที่จัดสรรให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนกู้ยืมตามมาตรา ๒๓ (๒) หรือ (๓) ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จัดการกองทุนมีหน้าที่วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในด้านการลงทุนและด้านวิชาการ และให้มีอำนาจทำสัญญาให้กู้ยืมแทนคณะกรรมการกองทุนในฐานะผู้ให้กู้ เก็บรักษาและจ่ายเงินกองทุนส่วนนี้ให้ผู้กู้ตามเงื่อนไขในสัญญากู้ยืม รวมทั้งติดตามทวงถามและรับเงินที่ผู้กู้ชำระคืนพร้อมทั้งดอกเบี้ยส่งเข้ากองทุนและให้มีอำนาจกำหนดระเบียบเพื่อปฏิบัติการในการให้กู้ยืมเงินได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน

สัญญากู้ยืมตามวรรคสองจะต้องมีเงื่อนไข ซึ่งเป็นสาระสำคัญของสัญญากำหนดให้ผู้กู้มีหน้าที่ต้องใช้จ่ายเงินที่กู้ยืมไป เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

มาตรา ๓๑ เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เก็บรักษาไว้ตามมาตรา ๒๒ ให้กรมบัญชีกลางนำไปหาดอกผลโดยการฝากออมทรัพย์หรือฝากประจำกับสถาบันการเงินที่เป็นของรัฐ

LIRT

เงินรายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๒ ให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในกิจการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

หมวด ๓

การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑

มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในพื้นแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่

(๒) มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ

(๓) มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล

(๔) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป

(๕) มาตรฐานระดับเสียงและความสั่นสะเทือนโดยทั่วไป

(๖) มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งจะต้องอาศัยหลักวิชาการ ภูมิเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่เห็นสมควร ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สูงกว่ามาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา ๓๒ เป็นพิเศษ สำหรับในเขตอนุรักษ์หรือเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๓ หรือเขตพื้นที่ตามมาตรา ๔๕ หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๕

LIRT

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดไว้แล้วให้เหมาะสมตามความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ส่วนที่ ๒

การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๓๕ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดทำแผนปฏิบัติการเรียกว่า “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งกำหนดขึ้นตามมาตรา ๑๓ (๑)

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น

มาตรา ๓๖ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๕ อาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม และควรจะต้องประกอบด้วยแผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการคุณภาพอากาศ น้ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ
- (๒) การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
- (๓) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม

ศิลปกรรม

(๔) การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

(๕) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและระหว่างส่วนราชการกับเอกชน รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

LIRT

(๖) การตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

(๗) การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๗ เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๓ หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๕ มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้แจ้งให้จังหวัดนั้นจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด แต่ถ้ามีเหตุอันสมควร คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้อีกตามความเหมาะสม

การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดทำขึ้นตามมาตรา ๖๐ มารวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดด้วย

ในกรณีที่จังหวัดใดไม่อยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๓ หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๕ แต่ประสงค์จะดำเนินการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตจังหวัดของตน ผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดนั้นอาจจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติก็ได้

มาตรา ๓๘ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดที่จะเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จะต้องเป็นแผนปฏิบัติการที่เสนอระบบการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความรุนแรงของปัญหาและเงื่อนไขต่าง ๆ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนั้น และควรจะต้องมีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) แผนการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
- (๒) แผนการจัดหาและให้ได้มาซึ่งที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้

ที่จำเป็นสำหรับการก่อสร้าง ติดตั้ง ปรับปรุง ดัดแปลง ซ่อมแซม บำรุงรักษาและดำเนินการระบบ บำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๓) แผนการจัดเก็บภาษีอากรและค่าบริการเพื่อการดำเนินการ และบำรุงรักษา ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบการกำจัดของเสียรวมตาม (๒)

(๔) แผนการตรวจสอบ ติดตาม และควบคุมการปล่อยทิ้งน้ำเสียและของเสีย อย่างอื่นจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

(๕) แผนการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการละเมิด และฝ่าฝืน กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม

มาตรา ๓๘ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดที่จะได้รับการ พิจารณาจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในลำดับแรก จะต้องเสนอประมาณการเงินงบประมาณ แผ่นดินและเงินกองทุน สำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบ กำจัดของเสียรวม ตามมาตรา ๓๘ (๒) ด้วย ในกรณีที่จังหวัดใดยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการเพื่อให้มี ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมอาจเสนอแผนการส่งเสริมให้เอกชนลงทุนก่อสร้าง และดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย เพื่อให้บริการในเขตจังหวัดนั้นแทน

การจัดทำแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งจะต้องมีแบบแปลนรายการละเอียดและประมาณ การราคาของโครงการก่อสร้าง ติดตั้ง ปรับปรุง ดัดแปลง ซ่อมแซม บำรุงรักษา รวมทั้งกระบวนการ และวิธีดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบการกำจัดของเสียรวมที่เสนอขอจัดสรรเงินงบประมาณและเงินกองทุนดังกล่าวประกอบคำขอด้วย

เพื่อประโยชน์ในการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมใน ระดับจังหวัดซึ่งจะต้องมีคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานนโยบาย และแผนสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ในการรวบรวมและวิเคราะห์แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เพื่อเสนอขอตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานนโยบาย และแผนสิ่งแวดล้อมไว้เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการใน พื้นที่ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างพื้นที่ของสองจังหวัดขึ้นไปเนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือระบบ นิเวศน์ตามธรรมชาติของพื้นที่นั้นหรือเพื่อประโยชน์ในการจัดการอย่างเป็นระบบตามหลักการจัดการ

คุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๓๗

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่จังหวัดใดซึ่งมีหน้าที่ต้องจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๓๗ ไม่จัดทำ หรือไม่สามารถจัดทำได้ หรือจัดทำเสนอแล้วแต่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของจังหวัด นั้นว่ามีความรุนแรงถึงขนาดที่จำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ หากเห็นว่าจำเป็น ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อออกคำสั่งให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้จัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับจังหวัดนั้นแทน

ส่วนที่ ๓

เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๒ การคุ้มครองและจัดการพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๕ และตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ดินน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรือ อาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่ายหรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทาง ธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์และพื้นที่นั้นยังมิได้ถูกประกาศกำหนดให้เป็นเขต อนุรักษ์ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๔ ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๓ ให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใด อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย

(๑) กำหนดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้กระทบ กระเทือนต่อระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(๒) ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผล กระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ของพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติหรือเกิดผลกระทบ ต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(๓) กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐ

วิสาหกิจ หรือเอกชนที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่นั้น ให้มีหน้าที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(๔) กำหนดวิธีจัดการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่นั้นรวมทั้งการกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่นั้น

(๕) กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น

มาตรา ๔๕ ในพื้นที่ใดที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ามีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขโดยทันทีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไขปัญหาได้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีขออนุมัติเข้าดำเนินการเพื่อใช้มาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามมาตรา ๔๔ ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้นได้

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่ รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองและกำหนดระยะเวลาที่จะใช้มาตรการคุ้มครองดังกล่าวในพื้นที่นั้น

การขยายระยะเวลาตามประกาศในวรรคสองให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๔

การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบตามมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙

ในการประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องเสนอพร้อมกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการแต่ละประเภทและแต่ละขนาดด้วย

ในกรณีที่โครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดใดหรือที่จะจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ใดมีการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้แล้ว และเป็นมาตรฐานที่สามารถใช้กับโครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดเดียวกันหรือในพื้นที่ลักษณะเดียวกันได้ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้โครงการหรือกิจการในทำนองเดียวกันได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็ได้ แต่ทั้งนี้ โครงการหรือกิจการนั้นจะต้องแสดงความยินยอมปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่โครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๖ เป็นโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือโครงการร่วมกับเอกชน ซึ่งต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการนั้น จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระยะทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสนอตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีอาจขอให้บุคคลหรือสถาบันใด ซึ่งเป็นผู้ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทำการศึกษาและเสนอรายงานหรือความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

สำหรับโครงการหรือกิจการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔๖ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการนั้นจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอขอความเห็นชอบก่อนที่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่โครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๖ เป็นโครงการหรือกิจการซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมาย

ก่อนเริ่มการก่อสร้างหรือดำเนินการให้บุคคลผู้ขออนุญาตเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายนั้น และต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมในการเสนอรายงานดังกล่าวอาจจัดทำเป็นรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง ก็ได้

ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายรอกการสั่งอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการตามวรรคหนึ่งไว้ก่อนจนกว่าจะทราบผลการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๕ จากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

ให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมตรวจสอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เสนอมานี้ หากเห็นว่ารายงานที่เสนอมานี้ได้จัดทำให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๖ วรรคสอง หรือมีเอกสารข้อมูลไม่ครบถ้วน ให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมแจ้งให้บุคคลผู้ขออนุญาตที่เสนอรายงานทราบภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานนั้น

ในกรณีที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมพิจารณาเห็นว่า รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เสนอมานี้ถูกต้องและมีข้อมูลครบถ้วน หรือได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนตามวรรคสามแล้ว ให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม พิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานนั้น เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาต่อไป

การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจะต้องมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น หรือผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย

มาตรา ๔๕ การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามมาตรา ๔๔ ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบแล้ว

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบ หรือในกรณีที่ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายสั่งอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาตได้

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบ ให้เจ้าหน้าที่รอกการส่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตไว้ก่อนจนกว่าบุคคลดังกล่าวจะเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการสั่งให้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำใหม่ทั้งฉบับ ตามแนวทางหรือรายละเอียดที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการกำหนด

เมื่อบุคคลดังกล่าวได้เสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำใหม่ทั้งฉบับแล้ว ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานดังกล่าว แต่ถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการเห็นชอบ และให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวส่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตได้

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร รัฐมนตรีจะประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้โครงการหรือกิจการตามประเภทและขนาดที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๔๖ ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในการขอต่ออายุใบอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น ตามวิธีการเช่นเดียวกับการขออนุญาตด้วยก็ได้

มาตรา ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ให้กรรมการผู้ชำนาญการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ มีอำนาจตรวจสอบสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการหรือกิจการที่เสนอขอรับความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ตามความเหมาะสม

เมื่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการได้ให้ความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๘ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาส่งอนุญาต หรือต่ออายุใบอนุญาต นำมาตรการตามที่เสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการส่งอนุญาต หรือต่ออายุใบอนุญาตโดยให้ถือว่าเป็นเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจกำหนดให้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๖ ต้องจัดทำหรือได้รับการรับรองจากบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ชำนาญการศึกษผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็ได้

การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการศึกษผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จะมีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักและการเพิกถอนการอนุญาต และการเสียค่าธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

การควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

มาตรา ๕๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมมลพิษ” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมการขนส่งทางบก อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมโยธาธิการ อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินห้าคนซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้นำความในมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการควบคุมมลพิษโดยอนุโลม

มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๒) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๓) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านภาษีอากรและการลงทุนของเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๔) เสนอแนะการกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

- (๕) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา ๕๕
- (๖) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๖๙
- (๗) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายตามมาตรา ๗๕
- (๘) ประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษ
- (๙) จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติปีละหนึ่งครั้ง
- (๑๐) พิจารณาวินิจฉัยการคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้
- (๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ
- (๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย
- คณะกรรมการควบคุมมลพิษอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษจะมอบหมายก็ได้
- มาตรา ๕๔ ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษแต่งตั้งโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

มาตรา ๕๕ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสียหรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อมโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และมาตรฐานดังกล่าวไม่ต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๕ ให้มาตรฐานดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น แต่ถ้ามาตรฐานดังกล่าวต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๕ ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายนั้นแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ในกรณีที่มีอุปสรรคไม่อาจดำเนินการเช่นนั้นได้ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ชี้ขาด เมื่อมีคำชี้ขาดเป็นประการใดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำชี้ขาดนั้น

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติให้อำนาจส่วนราชการใดกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องใดไว้ แต่ส่วนราชการนั้นไม่ใช้อำนาจตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานดังกล่าว ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องนั้นได้ และให้ถือว่าเป็นมาตรฐานตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่เห็นสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดสูงกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ หรือมาตรฐานซึ่งกำหนดตามกฎหมายอื่นและมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๕๖ เป็นพิเศษ สำหรับในเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๔

ส่วนที่ ๓

เขตควบคุมมลพิษ

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้

มาตรา ๖๐ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่ได้ประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุม

มลพิษตามมาตรา ๕๕ จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ทำการสำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษนั้น

(๒) จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลตาม (๑)

(๓) ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพมลพิษ รวมทั้งขอบเขตความรุนแรงของสภาพปัญหา และผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้น

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น

มาตรา ๖๑ แผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๖๐ จะต้องเสนอประมาณการและคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนสำหรับก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่จำเป็น สำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นด้วย

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่จะต้องจัดหาที่ดินสำหรับใช้เป็นที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมสำหรับเขตควบคุมมลพิษใด แต่ไม่สามารถจัดหาที่ดินของรัฐได้ ให้ดำเนินการจัดหาที่ดินของเอกชนเพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นที่ตั้ง ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายให้เสนอประมาณการและคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนในแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้กำหนดที่ดินที่เหมาะสมเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีให้ดำเนินการเวนคืนต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๖๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๖๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจดำเนินการแทนเมื่อได้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติทราบแล้ว

LIRT

ส่วนที่ ๔

มลพิษทางอากาศและเสียง

มาตรา ๖๔ ยานพาหนะที่จะนำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าได้มีการใช้ยานพาหนะโดยฝ่าฝืนตามมาตรา ๖๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้นโดยเด็ดขาดหรือจนกว่าจะได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕

มาตรา ๖๖ ในการออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะตามมาตรา ๖๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทำเครื่องหมายให้เห็นปรากฏเด่นชัดเป็นตัวอักษรที่มีข้อความว่า “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือ “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งเป็นที่รู้และเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปว่ามีความหมายอย่างเดียวกันไว้ ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะนั้นด้วย

การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ตามวรรคหนึ่ง หรือการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ยานพาหนะหยุดเพื่อตรวจสอบหรือเข้าไปในยานพาหนะหรือกระทำการใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์และอุปกรณ์ของยานพาหนะนั้นได้

มาตรา ๖๘ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม การปล่อยอากาศเสีย รังสี หรือมลพิษอื่นใดที่อยู่ในสภาพเป็นควัน ไอ ก๊าซ เขม่า ฝุ่น ละออง เถ้าถ่าน หรือมลพิษอากาศในรูปแบบใดออกสู่บรรยากาศไม่เกินมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนั้นยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ต้องติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดสำหรับการควบคุม กำจัด ลด หรือจัดมลพิษซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด เว้นแต่จะได้มีระบบ อุปกรณ์หรือเครื่องมือดังกล่าว ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ทำการตรวจสอบและทดลอง

แล้วเห็นว่ายังใช้การได้อยู่แล้ว เพื่อการนี้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะกำหนดให้มีผู้ควบคุมการดำเนินงานระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์ หรือเครื่องมือดังกล่าวด้วยก็ได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่ปล่อยหรือก่อให้เกิดเสียงหรือความสั่นสะเทือนเกินกว่าระดับมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนั้นยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘ ด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕ มลพิษทางน้ำ

มาตรา ๖๕ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษไม่เกินมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนั้นยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘

มาตรา ๖๖ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตามมาตรา ๖๕ มีหน้าที่ต้องก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด เพื่อการนี้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองมีผู้ควบคุมการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียที่กำหนดให้ทำการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีขึ้นนั้นด้วยก็ได้

ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษใดมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอยู่แล้วก่อนวันที่มีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๕ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเพื่อตรวจสอบ หากเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเห็นว่าระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียที่มีอยู่แล้วยังไม่สามารถทำการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดไว้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด

มาตรา ๗๑ ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งยังมีได้ทำการก่อสร้างติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด หรือไม่ประสงค์ที่จะทำการก่อสร้างหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนดดังกล่าว มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสีย หรือของเสียที่เกิดจากการดำเนินกิจการของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น และมีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๗๒ ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภท เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตามมาตรา ๗๐ มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสีย หรือของเสียที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น และมีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียของตนเองอยู่แล้ว และสามารถทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๓ ห้ามมิให้ผู้ใดรับจ้างเป็นผู้ควบคุมหรือรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักและการเพิกถอนการอนุญาตและการเสียค่าธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างให้บริการเป็นผู้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ควบคุมด้วย

ในการรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียของผู้รับจ้างให้บริการตามวรรคหนึ่งจะเรียกเก็บค่าบริการเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงมิได้

มาตรา ๗๔ ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือในเขตท้องที่ใดที่ทางราชการยังมีได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม แต่มีผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียอยู่ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้นให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

ตามมาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๒ จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียจากแหล่งกำเนิดของตนไปให้ผู้รับจ้างให้บริการทำการบำบัดหรือกำจัดตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

มาตรา ๙๕ ในเขตควบคุมมลพิษใด หรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการยังมีได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมและไม่มีผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียอยู่ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจกำหนดวิธีการชั่วคราว สำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียซึ่งเกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๒ ได้ตามที่จำเป็นจนกว่าจะได้มีการก่อสร้างติดตั้ง และเปิดดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น

วิธีการชั่วคราวสำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึง การเก็บรวบรวม การขนส่ง หรือการจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียด้วยวิธีการใดๆ ที่เหมาะสม ไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่อยู่ในเขตอื่น หรืออนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียซึ่งรับจ้างให้บริการอยู่ในเขตอื่นเข้ามาเปิดดำเนินการรับจ้างให้บริการในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้นเป็นการชั่วคราว หรืออนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการนั้นทำการเก็บรวบรวมน้ำเสียหรือของเสียเพื่อนำขนเคลื่อนย้ายไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของผู้รับจ้างซึ่งอยู่ในเขตท้องที่อื่นนอกเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น

มาตรา ๙๖ น้ำเสียที่ได้รับการบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมของทางราชการหรือระบบบำบัดน้ำเสียของผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย จะต้องมีคุณสมบัติตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนั้นยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘

มาตรา ๙๗ ให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น และเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่ส่วนราชการนั้นหรือราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจัดให้มีขึ้น ในกรณีเช่น

ว่านี้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นจะจ้างผู้ที่ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการจัดส่ง เก็บรวบรวมและขนส่งน้ำเสียหรือของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษมาสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ รวมทั้งข้อกำหนด ข้อห้าม ข้อจำกัด และเงื่อนไขต่าง ๆ สำหรับการปล่อยทิ้ง และการระบายน้ำเสีย หรือของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม และแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอื่นตามมาตรา ๓๒ ลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ ให้กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๖

มลพิษอื่นและของเสียอันตราย

มาตรา ๓๘ การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดการด้วยประการใด ๆ เพื่อบำบัดและขจัดขยะมูลฝอยและของเสียอื่นที่อยู่ในสภาพเป็นของแข็ง การป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจากการทำงานเหมืองแร่ทั้งบนบกและในทะเล การป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจาก การสำรวจ และขุดเจาะน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติและสารไฮโดรคาร์บอนทุกชนิดทั้งบนบกและในทะเล หรือการป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจาก การปล่อยทิ้งน้ำมันและการทิ้งเทของเสียและวัตถุอื่น ๆ จากเรือเดินทะเล เรือบรรทุกน้ำมัน และเรือประเภทอื่น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิต การใช้สารเคมี หรือวัตถุอันตรายในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุขและกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในความควบคุม ในการนี้ให้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และวิธีการเพื่อควบคุมการเก็บ รวบรวม การรักษาความปลอดภัย การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และการจัดการ บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าวด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนที่ ๗

การตรวจสอบและควบคุม

มาตรา ๘๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย ตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ เป็นของตนเองมีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์ และเครื่องมือดังกล่าวในแต่ละวัน และจัดทำบันทึกรายละเอียดเป็นหลักฐานไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น และจะต้องจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

การเก็บสถิติ ข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียดและรายงานให้ทำตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวในวรรคหนึ่ง จะต้องมีผู้ควบคุมตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด ให้ผู้ควบคุมมีหน้าที่ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียมีหน้าที่ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๘๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมรายงานที่ได้รับตามมาตรา ๘๐ ส่งไปให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องถิ่นนั้นเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งและจะทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเสนอไปพร้อมกับรายงานที่รวบรวมส่งไปนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๘๒ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่และเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหรือแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของบุคคลใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น รวมทั้งตรวจบันทึกรายละเอียด สถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับ

การทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม หรือผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น แต่ถ้าแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้

(๓) ออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีใช้โรงงานอุตสาหกรรมตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๒ ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้มีหนังสือแจ้งไปยังเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานให้ออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองโรงงานอุตสาหกรรมนั้นโดยให้ถือว่าเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการออกคำสั่งปรับภายในระยะเวลาอันสมควร ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจออกคำสั่งปรับเจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมนั้นได้

(๔) ออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียหยุดหรือปิดการดำเนินกิจการให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย นั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออก หรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ ในกรณีที่ผู้ควบคุมนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติราชการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะการสั่งปิดหรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือการสั่งให้หยุดใช้หรือทำประโยชน์ด้วยประการใด ๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๗๘ ที่ตั้งใจไม่ทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นและลักลอบปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตามกฎหมาย

(๒) เสนอแนะให้มีการดำเนินการทางกฎหมายเพื่อบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๗๒ จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำการบำบัดหรือกำจัดตามพระราชบัญญัตินี้ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๓) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการนั้น

มาตรา ๘๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๘๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๖๕ และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๒ (๑) ให้ทำต่อหน้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ ถ้าหากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ให้ทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน

มาตรา ๘๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย ผู้ควบคุม หรือบุคคลอื่นใดซึ่งไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๒ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) มีสิทธิร้องคัดค้านคำสั่งนั้นต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

ถ้าผู้ร้องคัดค้านไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมมลพิษให้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๘

ค่าบริการและค่าปรับ

มาตรา ๔๘ ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ใดซึ่งได้จัดให้มีการก่อสร้างและดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการโดยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น และเงินกองทุนซึ่งจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการที่จะประกาศใช้ในแต่ละเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ที่เป็นที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมดังกล่าว

การกำหนดอัตราค่าบริการตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๙ อัตราค่าบริการที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ สำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ อาจกำหนดให้มีอัตราแตกต่างกันได้ตามความเหมาะสม

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๓๒ ประเภทบ้านเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นผู้ใช้รายย่อย มีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าบริการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

มาตรา ๕๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดหลีกเลี่ยงไม่จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำกรบบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการตามมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ และลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียนั้นออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษที่ตนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำกรบบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ แต่ไม่ยอมชำระค่าบริการที่กำหนดโดยไม่มีสิทธิได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔๙ วรรคสอง จะต้องเสียค่าปรับสี่เท่าของอัตราค่าบริการที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ จนกว่าจะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามมาตรา ๓๐ ผู้ใดลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ จะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงิน

ค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตน ตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นนั้นและมีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายหากการปล่อยทิ้งน้ำเสีย หรือของเสียนั้นก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายหรือความบกพร่องแก่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๕๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ ผู้ใด ละเว้นไม่ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือของตนที่มีอยู่สำหรับการควบคุมมลพิษอากาศ เสียงและความสั่นสะเทือน หรือละเว้นไม่ทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียโดยใช้ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียของตนที่มีอยู่และลักลอบปล่อยทิ้งมลพิษน้ำเสียหรือของเสียดังกล่าวออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตแหล่งกำเนิดมลพิษของตนจะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานของอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตนตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นนั้น

มาตรา ๕๓ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บค่าบริการ ค่าปรับ และเรียกชดใช้ค่าเสียหายตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการนั้นจัดให้มีขึ้น

ค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่งให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลังเป็นงบประมาณแผ่นดิน โดยให้นำมาหักส่งเข้ากองทุนตามอัตราส่วนที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด สำหรับส่วนที่เหลือให้ใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของราชการส่วนท้องถิ่นหรือของส่วนราชการที่ได้จัดเก็บค่าบริการและค่าปรับนั้น

หมวด ๕

มาตรการส่งเสริม

มาตรา ๕๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอย่างอื่น รวมทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุที่จำเป็นสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น หรือผู้รับจ้างให้บริการซึ่งได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการได้ดังต่อไปนี้

LIRT

(๑) การขอรับความช่วยเหลือด้านอากรขาเข้าสำหรับการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือวัสดุที่จำเป็นซึ่งไม่สามารถจัดหาได้ภายในราชอาณาจักร

(๒) การขอรับอนุญาตนำผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศเข้ามา ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ติดตั้ง ควบคุม หรือดำเนินงานระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาและว่าจ้างบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตาม (๑) ได้ภายในราชอาณาจักร รวมทั้งขอยกเว้นภาษีเงินได้ของบุคคลนั้นที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมในราชอาณาจักรด้วย

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวในวรรคหนึ่ง แต่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบ อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ของตนเอง เพื่อทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นที่เกิดจากกิจการ หรือการดำเนินกิจการของตน มีสิทธิที่จะขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๕๕ คำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามมาตรา ๕๔ ให้ยื่นต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามวรรคหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความจำเป็นในทางเศรษฐกิจการเงินและการลงทุนของผู้ยื่นคำขอแต่ละราย และในกรณีที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแนะนำให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้นเพื่อให้การส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

หมวด ๖

ความรับผิดชอบทางแพ่ง

มาตรา ๕๖ แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าการรั่วไหลหรือแพร่

กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่ามลพิษเช่นนั้นเกิดจาก

- (๑) เหตุสุดวิสัยหรือการสงคราม
- (๒) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าพนักงานของรัฐ
- (๓) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหาย

เองหรือของบุคคลอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษนั้น

ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย

มาตรา ๕๗ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๕ หรือขัดขวางการกระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวหรือขัดขวางการกระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าว เป็นผู้ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย หรือความเสียหายจากภาวะมลพิษ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดบุกรุกหรือครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเข้าไปกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลาย ทำให้สูญหาย หรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์ หรือก่อให้เกิดมลพิษอันมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

LIRT

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๔ หรือตามประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดแพร่หรือไขข่าวที่ไม่เป็นความจริงเกี่ยวกับอันตรายจากแหล่งกำเนิดมลพิษใด โดยมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงหรือความไว้วางใจของสาธารณชนต่อการดำเนินกิจการโดยชอบด้วยกฎหมายของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการแพร่หรือไขข่าวตามวรรคหนึ่งกระทำโดยการประกาศโฆษณาหรือออกข่าวทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอย่างอื่น ผู้กระทำผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑ หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๒ หรือข้อกำหนดของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๗๔ หรือมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ได้รับจ้างเป็นผู้ควบคุมหรือรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียผู้ใดไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล หรือไม่ทำบันทึกหรือรายงานตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗ ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการผู้ใดทำบันทึกหรือรายงานใดที่ตนมีหน้าที่ต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการปฏิบัติ

หน้าที่ตามมาตรา ๘๒ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือของเสียผู้ใดที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีคำสั่งให้หยุดหรือปิดการดำเนินกิจการให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียตามมาตรา ๘๒ (๔) หรือผู้ควบคุมผู้ใดที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีคำสั่งให้เพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๒ (๕) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือฝ่าฝืนดำเนินกิจการต่อไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดจ้างบุคคลที่ถูกเพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมแล้ว ให้ควบคุมการทำงานของระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย ซึ่งตนมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการ หรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้น หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๒ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๑๓ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๔ ให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติส่งเสริม

และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นผู้มีสิทธิทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ได้ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่ารัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้มีอำนาจดำเนินการขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๕ บรรดารายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการใดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ดำเนินการพิจารณาให้ความเห็นชอบได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการพิจารณาดำเนินการดังกล่าว เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. คำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิ ทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม	ฉบับละ	๔๐ บาท
๒. ใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงาน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	ปีละ	๔,๐๐๐ บาท
๓. คำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม	ฉบับละ	๔๐ บาท
๔. ใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม	ปีละ	๔,๐๐๐ บาท
๕. คำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างให้บริการ	ฉบับละ	๔๐ บาท
๖. ใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างให้บริการ	ปีละ	๔,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างพอเพียงสมควรปรับปรุงใหม่โดย

- (๑) ส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๒) จัดระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๓) กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดการประสานงาน และมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกำหนดแนวทางปฏิบัติในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานได้รับผิดชอบโดยตรง
- (๔) กำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ
- (๕) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษให้เป็นไปโดยชัดเจน
- (๖) กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมด้านกองทุนและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๑๑๔ ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้แก้ไขคำว่า “กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม” เป็น “กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” คำว่า “สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม” เป็น “สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” คำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” คำว่า “ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม” เป็น “ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” คำว่า “อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี” เป็น “อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่” และคำว่า “อธิบดีกรมโยธาธิการ” เป็น “อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็น การแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

อนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยกฎหมายทะเล

ภาค ๑

บทนำ

ข้อ ๑

การใช้คำศัพท์และขอบเขต

๑. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้

(๑) "บริเวณพื้นที่" หมายถึง พื้นดินท้องทะเลและพื้นมหาสมุทรและดินใต้ผิวดิน ที่อยู่พ้นขอบเขตของเขต อำนาจแห่งชาติ

(๒) "องค์กร" หมายถึง องค์กรพื้นดินท้องทะเลระหว่างประเทศ

(๓) "กิจกรรมในบริเวณพื้นที่" หมายถึง กิจกรรมทั้งปวงเกี่ยวกับการสำรวจ และการแสวงประโยชน์ จากทรัพยากรในบริเวณพื้นที่

(๔) "ภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล" หมายถึง การที่มนุษย์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมนำวัตถุ หรือพลังงานเข้าไปสู่สิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งบริเวณปากแม่น้ำซึ่งก่อกำหรืออาจจะก่อผลเสีย เช่นอันตราย ต่อทรัพยากรมีชีวิตและสิ่งมีชีวิตทางทะเล ภัยต่อสุขภาพของมนุษย์ อุปสรรคต่อกิจกรรมต่าง ๆ ทางทะเล รวมทั้งการประมงและการใช้ประโยชน์จากทะเลโดยชอบอื่น ๆ การทำให้ น้ำทะเลเสื่อมคุณภาพสำหรับการใช้ประโยชน์ และการทำให้ความน่าอภิรมย์ลดลง

(๕) (ก) "การทิ้งเท" หมายถึง

(๑) การทิ้งของเสียต่าง ๆ หรือสสารอื่นอย่างจงใจ จากเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล

(๒) การทิ้งเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเลอย่างจงใจ

(ข) "การทิ้งเท" ไม่รวมถึง

(๑) การทิ้งของเสียหรือสสารอื่นที่สืบเนื่องหรือเกิดจากการปฏิบัติการโดยปกติของเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล และอุปกรณ์ของสิ่งเหล่านั้น นอกจากของเสียหรือสสารอื่น ที่ชนโดยหรือส่งไปยังเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล ซึ่งปฏิบัติงานเพื่อ ความมุ่งประสงค์ที่จะทิ้งสสารเช่นว่านั้น หรือเกิดจากการบำบัดของเสียเช่นว่านั้นหรือสสารอื่นบนเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างเช่นว่านั้น

(๒) การจัดวางสสารเพื่อความมุ่งประสงค์อื่นนอกเหนือไปจากการทิ้งเท่านั้น ทั้งนี้การจัดวางเช่นว่านั้น จะต้องไม่ขัดกับความมุ่งหมายของอนุสัญญานี้

...

ภาค ๒

ทะเลอาณาเขต
และเขตต่อเนื่อง

ตอนที่ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ ๒

สถานภาพทางกฎหมายของทะเลอาณาเขต
ของห้วงอากาศเหนือทะเลอาณาเขต
และของพื้นดินท้องทะเลกับดินใต้ผิวดินแห่งทะเลอาณาเขต

๑. อธิปไตยของรัฐชายฝั่งขยายเลยอาณาเขตทางบกและน่านน้ำภายในของตน และในกรณีของ
รัฐหมู่เกาะ เลยน่านน้ำหมู่เกาะของตนไปจนถึงแนวทะเลที่ประชิดกัน ซึ่งเรียกว่าทะเลอาณาเขต
๒. อธิปไตยนี้ขยายไปถึงห้วงอากาศเหนือทะเลอาณาเขตตลอดจนพื้นดินท้องทะเลกับดินใต้ผิวดิน
ดิน แห่งทะเลอาณาเขต
๓. ให้ใช้อธิปไตยเหนือทะเลอาณาเขตภายใต้บังคับแห่ง อนุสัญญาและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ของ
กฎหมายระหว่างประเทศ

ตอนที่ ๒ ขอบเขตของ
ทะเลอาณาเขต

ข้อ ๓

ความกว้างของทะเลอาณาเขต

รัฐทุกรัฐมีสิทธิกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของตนได้จนถึงขอบเขตหนึ่งซึ่งไม่เกิน ๑๒
ไมล์ทะเล โดยวัดจากเส้นฐานที่กำหนดขึ้นตามอนุสัญญานี้

...

ตอนที่ ๓ การผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขต
ส่วน ก หลักเกณฑ์ที่ใช้กับเรือทั้งปวง

ข้อ ๑๗

สิทธิการผ่านโดยสุจริต

LIART

ภายใต้บังคับแห่งอนุสัญญานี้ เรือของรัฐทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นรัฐชายฝั่งหรือรัฐไร้ชายฝั่งทะเลก็ตาม ย่อมอุปโภคสิทธิการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขต

ข้อ ๑๘

ความหมายของการผ่าน

๑. การผ่าน หมายถึง การเดินเรือในทะเลอาณาเขตเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะ

(ก) ผ่านทะเลอาณาเขตนั้นโดยไม่เข้าไปในน่านน้ำภายใน หรือแฉะจอด ณ ที่ทอด หรือที่อำนวยความสะดวก ของท่าเรือภายนอกน่านน้ำภายใน หรือ

(ข) เดินทางไปสู่หรือออกมาจากน่านน้ำภายใน หรือแฉะจอด ณ ที่ทอดหรือที่อำนวยความสะดวก ของท่าเรือเช่นนั้น

๒. การผ่านจะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว อย่างไรก็ตามการผ่านย่อมรวมถึงการหยุดและการทอดสมอ แต่เฉพาะเท่าที่การหยุดและการทอดสมอนั้น อาจเกิดขึ้นในการเดินเรือตามปกติ หรือจำเป็นต้องกระทำโดยเหตุสุดวิสัย หรือทุกขภัย หรือเพื่อความมุ่งประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล เรือ หรืออากาศยานที่อยู่ในภัยอันตรายหรือทุกขภัย

ข้อ ๑๙

ความหมายของการผ่านโดยสุจริต

๑. การผ่านจะสุจริตราบเท่าที่ไม่เป็นการเสื่อมเสียต่อสันติภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง การผ่านเช่นนั้นจะต้องกระทำโดยสอดคล้องกับอนุสัญญานี้ และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ

๒. การผ่านของเรือต่างชาตินั้นจะถือว่าการเสื่อมเสียต่อสันติภาพ ความสงบเรียบร้อย หรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง ถ้าเรือต่างชาตินั้นกระทำการใด ๆ ดังต่อไปนี้ในทะเลอาณาเขต

(ก) การคุกคาม หรือการใช้กำลังต่ออธิปไตย บูรณ-ภาพแห่งดินแดน หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐชายฝั่ง หรือโดยลักษณะอื่นใดที่เป็นการละเมิดหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ปรากฏในกฎบัตรสหประชาชาติ

(ข) การฝึก หรือการซ้อมไม่ว่าด้วยอาวุธชนิดใด ๆ

(ค) การกระทำการที่มุ่งรวบรวมข้อสนเทศที่เป็นการเสื่อมเสียต่อการป้องกันหรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง

(ง) การกระทำการโฆษณาชวนเชื่อที่มุ่งกระทำการป้องกันหรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง

(จ) การส่งอากาศยานขึ้นสู่อากาศ การให้อากาศยานลงสู่พื้น หรือการนำอากาศยาน

ขึ้นมาบนเรือ

LIART

(ฉ) การส่งอุปกรณ์ทางทหารขึ้นสู่อากาศ การให้กลอุปกรณ์ทางทหารลงสู่พื้น หรือการนำกลอุปกรณ์ ทางทหารขึ้นมาจากเรือ

(ช) การขนโคกภินท์ เงินตรา หรือบุคคลลงเรือหรือขึ้นจากเรือที่เป็นการขัดต่อกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ทางศุลกากร การคลัง การเข้าเมือง หรือการสุขภาพของราษฎรชายฝั่ง

(ซ) การกระทำโดยเจตนาและก่อให้เกิดภาวะมลพิษอย่างร้ายแรง อันเป็นการขัดต่ออนุสัญญา

(ณ) การทำกิจกรรมการประมง

(ญ) การดำเนินกิจกรรมวิจัยหรือสำรวจ

(ฎ) การกระทำที่มุ่งแทรกแซงระบบการสื่อสารหรือสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งติดตั้งอื่นใดของราษฎรชายฝั่ง

(ฏ) กิจกรรมอื่นใดซึ่งไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผ่าน

...

ตอนที่ ๔ เขตต่อเนื่อง

ข้อ ๓๓

เขตต่อเนื่อง

๑. ในเขตที่ต่อเนื่องกับทะเลอาณาเขตของตนซึ่งเรียกว่าเขตต่อเนื่อง ราษฎรชายฝั่งอาจดำเนินการควบคุมที่จำเป็น เพื่อ

(ก) ป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับศุลกากร การคลัง การเข้าเมืองหรือการสุขภาพ ภายใต้อาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน

(ข) ลงโทษการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับข้างต้นซึ่งได้กระทำภายใต้อาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน

๒. เขตต่อเนื่องนี้อาจขยายเกินกว่า ๒๔ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต

ภาค ๓

ช่องแคบที่ใช้สำหรับ
การเดินทางระหว่างประเทศ

ตอนที่ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

LIART

ข้อ ๓๔

สถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำที่ประกอบเป็นช่องแคบซึ่งใช้สำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศ

๑. ระบบการผ่านช่องแคบซึ่งใช้สำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศตามที่กำหนดในภาคนี้ จะต้องไม่กระทบ กระเทือนในด้านอื่นต่อสถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำ ซึ่งประกอบเป็นช่องแคบเช่น วนั้น หรือต่อการที่รัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบนั้นใช้อธิปไตยหรือเขตอำนาจเหนือน่านน้ำเช่นว่าและเหนือ ห้วงอากาศ พื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของน่านน้ำนั้น
๒. อธิปไตยหรือเขตอำนาจของรัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบให้ใช้ภายใต้บังคับของภาคนี้และ หลักเกณฑ์อื่นของ กฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อ ๓๕

ขอบเขตของภาคนี้ไม่มีบทบัญญัติใดในภาคนี้กระทบกระเทือน

- (ก) บริเวณใด ๆ ของน่านน้ำภายในซึ่งอยู่ในช่องแคบ ยกเว้นในกรณีที่มีการกำหนดเส้นฐานตรง ตามวิธีการ ที่ระบุไว้ในข้อ ๗ มีผลเป็นการปิดล้อมบริเวณซึ่งไม่เคยถือเป็นน่านน้ำภายในมาก่อนให้เป็น น่านน้ำภายใน
- (ข) สถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำนอกทะเลอาณาเขตของรัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบซึ่งเป็น เขตเศรษฐกิจ จำเพาะหรือทะเลหลวง หรือ
- (ค) ระบบกฎหมายในช่องแคบซึ่งอนุสัญญาาระหว่างประเทศดั้งเดิมที่ใช้บังคับอยู่เกี่ยวกับช่อง แคบเช่นว่านั้น โดยเฉพาะเจาะจง ได้วางระเบียบในการผ่านไว้แล้วทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ ๓๖

เส้นทางในทะเลหลวงหรือ เส้นทางผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ในช่องแคบ
ที่ใช้สำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศ

ภาคนี้ไม่ใช้บังคับกับช่องแคบที่ใช้สำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศ หากมีเส้นทางผ่านทะเล หลวงหรือ ผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะในช่องแคบนั้นที่ให้ความสะดวกในทำนองเดียวกัน ทั้งในด้านการ เดินเรือและด้านอุทกศาสตร์ ในเส้นทางเช่นว่านั้น ให้ใช้บังคับโดยภาคอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกันของอนุสัญญานี้ รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับเสรีภาพของ การเดินเรือและการบินผ่าน

ตอนที่ ๒ การเดินทางผ่าน

ข้อ ๓๗

ขอบเขตของตอนนี้

LIART

ตอนนี้ใช้บังคับกับช่องแคบที่ใช้สำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศระหว่างส่วนหนึ่งของทะเลหลวงหรือ เขตเศรษฐกิจจำเพาะกับอีกส่วนหนึ่งของทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ข้อ ๓๘

สิทธิการเดินทางผ่าน

๑. ภายในช่องแคบที่อ้างถึงในข้อ ๓๗ เรือและอากาศยานทั้งปวงย่อมอุบโภคสิทธิการเดินทางผ่านโดยปราศ จากการถูกกีดขวาง เว้นแต่ว่า ถ้าช่องแคบนั้นประกอบขึ้นด้วยเกาะของรัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบและผืนแผ่นดินใหญ่ของรัฐนั้น การเดินทางผ่านจะไม่ใช้บังคับ หากทางด้านทะเลของเกาะมีเส้นทางผ่านทะเลหลวงหรือผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ที่ให้ความสะดวกในทำนองเดียวกัน ทั้งในด้านการเดินเรือและด้านอุทกศาสตร์

๒. การเดินทางผ่านหมายถึง การใช้เสรีภาพในการเดินเรือและการบินผ่านตามภาคนี้ เพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ ที่จะผ่านช่องแคบอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วระหว่างส่วนหนึ่งของทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะกับอีกส่วนหนึ่งของทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดเกี่ยวกับการผ่านอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว มิได้ห้ามการผ่านช่องแคบเพื่อความมุ่งประสงค์ในการเข้า การออกหรือการกลับจากรัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบนั้น ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขของการเข้าไปในรัฐนั้น

๓. กิจกรรมซึ่งมิใช่เป็นการใช้สิทธิการเดินทางผ่านในช่องแคบยังคงอยู่ภายใต้บทบัญญัติอื่นที่ใช้บังคับของ อนุสัญญา

ข้อ ๓๙

หน้าที่ของเรือและอากาศยานระหว่างการเดินทางผ่าน

๑. ในขณะที่ใช้สิทธิการเดินทางผ่าน เรือและอากาศยานจะต้อง

(ก) เดินทางผ่านหรือเหนือช่องแคบโดยมิชักช้า

(ข) ละเว้นจากการคุกคาม หรือการใช้กำลังต่ออธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนหรือเอกราชทางการเมือง ของรัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบ หรือในลักษณะอื่นใดอันเป็นการละเมิดหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ปรากฏ ในกฎบัตรสหประชาชาติ

(ค) ละเว้นจากกิจกรรมใดนอกเหนือไปจากที่อาจเกิดขึ้นกับชนบทปกติของการผ่านอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว เว้นแต่จำเป็นต้องกระทำโดยเหตุสุดวิสัยหรือทุกขภัย

(ง) ปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของภาคนี้

๒. เรือที่อยู่ในระหว่างการเดินทางผ่านจะต้อง

(ก) ปฏิบัติตามข้อบังคับ วิธีดำเนินการและทางปฏิบัติระหว่างประเทศที่ยอมรับกัน

โดยทั่วไป เกี่ยวกับความปลอดภัยในทะเล รวมทั้งข้อบังคับระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันเรือโดนกันในทะเล

(ข) ปฏิบัติตามข้อบังคับ วิธีดำเนินการและทางปฏิบัติระหว่างประเทศที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษจากเรือ

๓. อากาศยานที่อยู่ระหว่างการเดินทางผ่านจะต้อง

(ก) เคารพหลักเกณฑ์ในการเดินอากาศที่กำหนดขึ้นโดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ตามที่ใช้บังคับกับอากาศยานพลเรือน อากาศยานของรัฐจะปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัย เช่นว่านั้นเป็นปกติ และจะปฏิบัติการโดยคำนึงตลอดเวลาถึงความปลอดภัยในการเดินอากาศ

(ข) ติดตามรับฟังตลอดเวลาซึ่งคลื่นความถี่วิทยุที่กำหนดโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการควบคุมการจราจร ทางอากาศที่ได้รับการแต่งตั้งระหว่างประเทศหรือคลื่นความถี่วิทยุสากลที่เหมาะสมซึ่งใช้กรณีทุกขภัย

ข้อ ๔๒

กฎหมายและข้อบังคับของรัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบเกี่ยวกับการเดินทางผ่าน

๑. ภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่งตอนนี้ รัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบอาจออกกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการเดินทาง ผ่านช่องแคบ ที่เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ทั้งหมด หรือบางส่วน

(ก) ความปลอดภัยในการเดินเรือ และข้อบังคับในการจราจรทางทะเลตามที่บัญญัติไว้ใน

ข้อ ๔๑

(ข) การป้องกัน การลด และการควบคุมมลพิษ โดยเป็นการปฏิบัติตามข้อบังคับระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ เกี่ยวกับการปล่อยทิ้งน้ำมัน ขยะน้ำมันและสารพิษอื่น ในช่องแคบ

(ค) ในส่วนที่เกี่ยวกับเรือประมง การป้องกันการประมง รวมทั้งการเก็บอุปกรณ์การประมง

(ง) การขนโคกภันท์ เงินตรา หรือบุคคลลงเรือ หรือขึ้นจากเรือ ที่ขัดต่อกฎหมาย และข้อบังคับของรัฐที่อยู่ติดกับ ช่องแคบเกี่ยวกับศุลกากร การคลัง การเข้าเมือง หรือการสุขาภิบาล

๒. กฎหมายและข้อบังคับเช่นว่าจะต้องไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าโดยนิตินัยหรือโดยพฤตินัยในระหว่างเรือต่างชาติ หรือในการใช้กฎหมายและข้อบังคับเช่นว่านั้นจะต้องไม่มีผลในทางปฏิบัติเป็นการปฏิเสธ ชัดขวาง หรือทำให้เสียสิทธิ การเดินทางผ่านตามที่นิยามไว้ในตอนนี้

๓. รัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบจะต้องประกาศกฎหมายและข้อบังคับเช่นว่าทั้งปวงให้ทราบตามควร

๔. เรือต่างชาติที่กำลังใช้สิทธิการเดินทางผ่านจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ เช่นว่านั้น

๕. รัฐเจ้าของธงของเรือ หรือรัฐที่จดทะเบียนอากาศยาน ซึ่งมีความคุ้มกันอธิปไตยที่กระทำการ ในลักษณะที่ขัด ต่อกฎหมายและข้อบังคับเช่นว่าหรือบทบัญญัติอื่นของภาคนี้จะต้องมีความรับผิดชอบระหว่างประเทศต่อความสูญเสีย หรือเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นต่อรัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบนั้น

LIART

ข้อ ๔๔

หน้าที่ของรัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบ

รัฐที่อยู่ติดกับช่องแคบจะต้องไม่ขัดขวางการเดินทางผ่าน และจะประกาศให้ทราบตามความเหมาะสม ถึงอันตรายต่อการเดินเรือหรือการบินผ่านภายในหรือเหนือช่องแคบที่ตนทราบ การระงับการเดินทางผ่านจะกระทำมิได้

ตอนที่ ๓ การผ่านโดยสุจริต

ข้อ ๔๕

การผ่านโดยสุจริต

๑. ให้ใช้ระบอบการผ่านโดยสุจริต ตามภาค ๒ ตอนที่ ๓ กับช่องแคบที่ใช้สำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศ

(ก) ซึ่งไม่อยู่ภายใต้การใช้ระบอบการเดินทางผ่านตามข้อ ๓๘ วรรค ๑ หรือ

(ข) ระหว่างส่วนหนึ่งของทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะกับทะเลอาณาเขตของรัฐ

ต่างชาติ

๒. การระงับการผ่านโดยสุจริตในการผ่านช่องแคบเช่นว่านั้นจะกระทำมิได้

ภาค ๔

รัฐหมู่เกาะ

ข้อ ๔๖

การใช้คำศัพท์

เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้

(ก) "รัฐหมู่เกาะ" หมายถึง รัฐซึ่งประกอบทั้งหมดด้วยหมู่เกาะหนึ่งหรือมากกว่าและอาจรวมถึงเกาะอื่น ๆ ด้วย

(ข) "หมู่เกาะ" หมายถึง กลุ่มของเกาะ รวมทั้งส่วนต่าง ๆ ของเกาะ น่านน้ำที่เชื่อมติดต่อระหว่างกันและลักษณะ ทางธรรมชาติอื่น ซึ่งเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดจนกระทั่งเกาะ น่านน้ำ และลักษณะทางธรรมชาติอื่นเช่นว่านั้น ประกอบกันขึ้นเป็นองคภาวะทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและการเมืองอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือซึ่งตามประวัติศาสตร์ ถือกันว่าเป็นเช่นนั้น

ข้อ ๔๗

สถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำหมู่เกาะ

LIRT

**ห้วงอากาศเหนือน่านน้ำหมู่เกาะ และ
พื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของน่านน้ำนั้น**

๑. อธิปไตยของรัฐหมู่เกาะขยายไปถึงน่านน้ำซึ่งถูกปิดล้อมโดยเส้นฐานหมู่เกาะที่ลากขึ้นตามข้อ ๔๗ อันเรียกว่าน่านน้ำหมู่เกาะ โดยไม่คำนึงถึงความลึกหรือระยะห่างจากชายฝั่งของน่านน้ำนั้น
๒. อธิปไตยนี้ขยายไปถึงห้วงอากาศเหนือบริเวณน่านน้ำหมู่เกาะ รวมทั้งพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดิน และทรัพยากรที่มีอยู่ในนั้นด้วย
๓. อธิปไตยนี้ให้ใช้ภายใต้บังคับของภาคนี้
๔. ระบอบการผ่านช่องทางทะเลน่านน้ำหมู่เกาะที่ก่อตั้งขึ้นในภาคนี้จะไม่กระทบกระเทือนสถานภาพ ของน่านน้ำหมู่เกาะในกรณีอื่น ๆ รวมทั้งช่องทางทะเล หรือการใช้อธิปไตยของรัฐหมู่เกาะเหนือน่านน้ำเช่นว่า และห้วงอากาศ พื้นดินท้องทะเล กับดินใต้ผิวดินของน่านน้ำ และทรัพยากรที่มีอยู่ในนั้น

ข้อ ๕๒

สิทธิการผ่านโดยสุจริต

๑. ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๕๓ และโดยไม่เป็นการเสื่อมเสียต่อข้อ ๕๐ เรือของรัฐทั้งปวงย่อมอุปโภคสิทธิการผ่าน โดยสุจริต ในน่านน้ำหมู่เกาะตามภาค ๒ ตอนที่ ๓
๒. โดยไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยนิตินัยหรือโดยพฤตินัยระหว่างเรือต่างชาติด้วยกัน รัฐหมู่เกาะอาจระงับ การผ่านโดยสุจริตของเรือต่างชาติในบริเวณที่ระบุไว้ในน่านน้ำหมู่เกาะของตนไว้ชั่วคราว หากการระงับเช่นนั้น จำเป็นเพื่อการคุ้มครองความมั่นคงของตน ให้การระงับเช่นนั้น มีผลต่อเมื่อได้ประกาศให้ทราบตามควรแล้วเท่านั้น

ข้อ ๕๓

สิทธิการผ่านช่องทางทะเลหมู่เกาะ

๑. รัฐหมู่เกาะอาจกำหนดช่องทางทะเลและเส้นทางบินเหนือช่องทางทะเลดังกล่าวที่เหมาะสม สำหรับ การผ่านอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วของเรือและอากาศยานต่างชาติซึ่งแล่นหรือบินผ่านน่านน้ำหมู่เกาะของตน และทะเลอาณาเขตที่ประชิดติดต่อกัน
๒. เรือและอากาศยานทั้งปวงย่อมอุปโภคสิทธิการผ่านทางทะเลหมู่เกาะในช่องทางทะเลและเส้นทางบินดังกล่าว
๓. การผ่านช่องทางทะเลหมู่เกาะ หมายถึง การใช้สิทธิตามอนุสัญญานี้ในการเดินเรือและการบินผ่านตามขนบปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อการผ่านอย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และไม่ถูกกีดขวางระหว่างส่วนหนึ่งของทะเลหลวงหรือ เขตเศรษฐกิจจำเพาะกับอีกส่วนหนึ่งของทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

LIRT

๔. ช่องทางทะเลและเส้นทางบินดังกล่าวจะต้องตัดผ่านน่านน้ำหมู่เกาะและทะเลอาณาเขตที่ประชิดติดกัน และจะต้องรวมถึงเส้นทางผ่านตามปกติทั้งปวงที่ใช้เป็นเส้นทางในการเดินเรือหรือการบินระหว่างประเทศผ่านหรือ เหนือน่านน้ำหมู่เกาะและภายในเส้นทางดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวกับเรือจะต้องรวมถึงร่องน้ำในการเดินเรือตามปกติทั้งปวง ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องมีเส้นทางที่มีความสะดวกทำนองเดียวกันระหว่างจุดเข้าและจุดออกเดียวกันหลายเส้นทาง

๕. ช่องทางทะเลและเส้นทางบินดังกล่าวจะถูกกำหนดโดยเส้นแแกนต่อเนื่องที่เป็นอนุกรมจากจุดเข้าของเส้นทาง ผ่านไปยังจุดออกเรือและอากาศยานในการผ่านช่องทางทะเลหมู่เกาะจะต้องไม่หักเหเส้นทางออกไปยังด้านใดด้านหนึ่งของเส้นแแกน เช่นว่าเกินกว่า ๒๕ ไมล์ทะเลในระหว่างการผ่าน โดยมีเงื่อนไขว่า เรือและอากาศยานเช่นว่า จะต้องไม่เข้าไปใกล้ฝั่งเป็นระยะทางเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของระยะทางระหว่างจุดที่ใกล้ที่สุดบนเกาะที่อยู่ติดกับช่องทางทะเล

๖. รัฐหมู่เกาะซึ่งกำหนดช่องทางทะเลภายใต้ข้อนี้ อาจจัดแผนแบ่งแนวจราจรสำหรับการผ่านโดยปลอดภัย ของเรือซึ่งผ่านช่องทางที่แคบในช่องทางทะเลเช่นว่าด้วยก็ได้

๗. เมื่อสภาวการณ์บังคับ หลังจากที่ได้มีการประกาศให้ทราบตามควรแล้ว รัฐหมู่เกาะอาจให้ใช้ช่องทางทะเล หรือแผนแบ่งแนวจราจรอื่น ๆ แทนช่องทางทะเลหรือแผนแบ่งแนวจราจรที่ตนได้กำหนดหรือจัดไว้ก่อนหน้านั้นได้

๘. ช่องทางทะเลและแผนแบ่งแนวจราจรเช่นว่าจะต้อง สอดคล้องกับข้อบังคับระหว่างประเทศซึ่งยอมรับกันโดยทั่วไป

๙. ในการกำหนดหรือให้ใช้ช่องทางทะเลอื่นแทน หรือในการจัดหรือให้ใช้แผนแบ่งแนวจราจรอื่นแทน รัฐหมู่เกาะจะต้องยื่นข้อเสนอต่อองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจเพื่อให้การยอมรับ องค์การดังกล่าวจะยอมรับเฉพาะ แต่ช่องทางทะเลและแผนแบ่งแนวจราจรตามที่จะตกลงกับรัฐหมู่เกาะนั้น หลังจากนั้นรัฐหมู่เกาะจึงสามารถกำหนด จัด หรือให้ใช้ช่องทางทะเลและแผนแบ่งแนวจราจรแทนได้

๑๐. รัฐหมู่เกาะจะต้องแสดงแกนของช่องทางทะเลและแผนแบ่งแนวจราจรทั้งปวงที่ตนได้กำหนด หรือจัดไว้ให้ชัดแจ้งบนแผนที่ซึ่งจะต้องประกาศให้ทราบตามควร

๑๑. เรือที่อยู่ในระหว่างการผ่านช่องทางทะเลหมู่เกาะจะต้องเคารพช่องทางทะเล และแผนแบ่งแนวจราจร ที่ใช้บังคับซึ่งกำหนดขึ้นตามข้อนี้

๑๒. ถ้ารัฐหมู่เกาะมิได้กำหนดช่องทางทะเลหรือเส้นทางบินไว้อาจใช้สิทธิการผ่านช่องทางทะเลหมู่เกาะ ผ่านเส้นทางซึ่งใช้กันเป็นปกติสำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศได้

ข้อ ๕๔

หน้าที่ของเรือและอากาศยานระหว่าง การผ่าน กิจกรรมวิจัยและสำรวจ

หน้าที่ของรัฐหมู่เกาะ และ กฎหมายกับข้อบังคับของรัฐหมู่เกาะ

เกี่ยวกับการผ่านช่องทางทะเลหมู่เกาะ

LIRT

ข้อ ๓๙, ๔๐, ๔๒ และ ๔๔ ใช้บังคับโดยอนุโลมกับการผ่านช่องทางทะเลหมู่เกาะ

ภาค ๕

เขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ข้อ ๕๕

ระบอบกฎหมายเฉพาะของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

เขตเศรษฐกิจจำเพาะคือบริเวณที่อยู่เลยไปจากและประชิดกับทะเลอาณาเขต อันอยู่ภายใต้ บังคับแห่งระบอบ กฎหมายเฉพาะที่กำหนดไว้ในภาคนี้ซึ่งตามระบอบกฎหมายเฉพาะดังกล่าวนี้ สิทธิและ เขตอำนาจของรัฐชายฝั่ง และสิทธิและเสรีภาพของรัฐอื่นถูกกำหนดโดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของ อนุสัญญานี้

ข้อ ๕๖

สิทธิ เขตอำนาจและหน้าที่ของ รัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

๑. ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งมี

(ก) สิทธิอธิปไตยเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจและการแสวงประโยชน์ การอนุรักษ์ และการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตในน้ำเหนือพื้นดินท้องทะเล และในพื้นที่ดิน ท้องทะเลกับดินใต้ผิวดิน ของพื้นดินท้องทะเลนั้น และมีสิทธิอธิปไตยในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อ การแสวงประโยชน์และการสำรวจ ทางเศรษฐกิจในเขต อาทิเช่น การผลิตพลังงานจากน้ำ กระแสน้ำและ สลม

(ข) เขตอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของอนุสัญญานี้เกี่ยวกับ

(๑) การสร้างและการใช้เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

(๒) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

(๓) การคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

(ค) สิทธิและหน้าที่อื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้

๒. ในการใช้สิทธิและการปฏิบัติหน้าที่ของตนภายใต้อนุสัญญานี้ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐ ชายฝั่งจะต้องคำนึง ตามควรถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ และจะต้องปฏิบัติตามในลักษณะที่สอดคล้อง กับบทบัญญัติของอนุสัญญานี้

๓. ให้ใช้สิทธิที่ระบุไว้ในข้อนี้เกี่ยวกับพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินตามภาค ๖

ข้อ ๕๗

ความกว้างของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

LIART

เขตเศรษฐกิจจำเพาะจะต้องไม่ขยายออกไปเลย ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต

ข้อ ๕๘

สิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

๑. ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของอนุสัญญานี้ ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐทั้งปวง ทั้งที่เป็นรัฐชายฝั่ง หรือรัฐไร้ชายฝั่งทะเลล้อมรอบโคเคสรีภาพตามที่อ้างถึงในข้อ ๘๗ ในการเดินเรือและการบินผ่าน รวมทั้งการวางสายเคเบิล และท่อใต้ทะเล และการใช้ทะเลในทางอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย ระหว่างประเทศเกี่ยวกับเสรีภาพเหล่านี้ อาทิเช่น ที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติการของเรือ อากาศยาน และสายเคเบิลกับท่อใต้ทะเลและสอดคลองกับบทบัญญัติอื่น แห่งอนุสัญญานี้
๒. ให้ข้อ ๘๘ ถึงข้อ ๑๑๕ และหลักเกณฑ์อื่นของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงใช้บังคับกับ เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ตราบเท่าที่ไม่ขัดกับภาคนี้
๓. ในการใช้สิทธิและการปฏิบัติหน้าที่ของตนภายใต้อนุสัญญานี้ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐอื่น ๆ จะต้องคำนึงตามควรถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐชายฝั่งและจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกโดยรัฐชายฝั่งตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้และหลักเกณฑ์อื่นของกฎหมายระหว่างประเทศตราบเท่าที่ไม่ขัดกับภาคนี้

ข้อ ๕๙

มูลฐานสำหรับการระงับข้อขัดแย้งเกี่ยวกับ
การกำหนดสิทธิและเขตอำนาจในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ในกรณีที่อนุสัญญานี้ไม่ได้กำหนดสิทธิหรือเขตอำนาจให้แก่รัฐชายฝั่งหรือรัฐอื่นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และเกิดข้อขัดแย้งขึ้นระหว่างผลประโยชน์ของรัฐชายฝั่งกับอีกรัฐหนึ่งหรือหลายรัฐ พึงระงับข้อขัดแย้งบนมูลฐาน แห่งความเที่ยงธรรมและโดยพิจารณาถึงสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสำคัญตามลำดับของ ผลประโยชน์ ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศโดยส่วนรวม

ข้อ ๖๐

เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

๑. ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งจะมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะก่อสร้างตลอดจนอนุญาตและวางระเบียบการก่อสร้าง การปฏิบัติงานของ และการใช้

(ก) เกาะเทียม

LIART

(ข) สิ่งติดตั้งและสิ่งก่อสร้างเพื่อความมุ่งประสงค์ที่บัญญัติไว้ในข้อ ๕๖ และเพื่อความมุ่งประสงค์อื่น ๆ ทางเศรษฐกิจ

(ค) สิ่งติดตั้งและสิ่งก่อสร้างซึ่งอาจรบกวนการใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

๒. รัฐชายฝั่งมีเขตอำนาจแต่ผู้เดียวเหนือเกาะเทียม สิ่งติดตั้งและสิ่งก่อสร้างเช่นวาร์รวมทั้งเขตอำนาจเกี่ยวกับ กฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ว่าด้วยศุลกากร การคลัง อนามัย ความปลอดภัยและการเข้าเมือง

๓. จะต้องประกาศให้ทราบตามควรเกี่ยวกับการก่อสร้างเกาะเทียม สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้างดังกล่าว และจะต้องคงให้มีวิธีการถาวรเพื่อเตือนให้ทราบว่ามิสิ่งเหล่านี้ อยู่ สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้างใดที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ใช้แล้ว จะต้องรื้อถอนออกไปเพื่อประกันความปลอดภัยในการเดินเรือ โดยคำนึงถึงมาตรฐานระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับ กันโดยทั่วไปซึ่งองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจกำหนดขึ้นในเรื่องนี้ การรื้อถอนดังกล่าวจะต้องคำนึงตามควร ถึงการประมง การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล และสิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ด้วย จะต้องประกาศให้ทราบ ตามความเหมาะสมถึงความลึก ตำแหน่งและขนาดของ สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้างใด ๆ ที่ยังไม่ได้รื้อถอนออกอย่างสิ้นเชิง

๔. ในกรณีจำเป็น รัฐชายฝั่งอาจกำหนดเขตปลอดภัยที่สมเหตุสมผลรอบเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างเช่นว่า ซึ่งตนอาจใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกันความปลอดภัยให้ทั้งแก่การเดินเรือและแก่เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง

๕. รัฐชายฝั่งเป็นผู้พิจารณากำหนดความกว้างของเขตปลอดภัย โดยคำนึงถึงมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้อยู่ จะต้องกำหนดเขตปลอดภัยดังกล่าวในลักษณะที่จะสัมพันธ์อย่างสมเหตุสมผลกับสภาพและการใช้งานของเกาะเทียม สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้าง และจะต้องไม่กว้างเกินกว่าระยะ ๕๐๐ เมตรรอบสิ่งเหล่านั้น โดยวัดจากแต่ละจุดของขอบ นอกสุดของสิ่งเหล่านั้น เว้นแต่จะกระทำได้ตามมาตรฐานระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป หรือตามการแนะนำ ขององค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจจะต้องประกาศให้ทราบตามควรถึงขอบเขตของเขตปลอดภัย

๖. เรือทั้งปวงต้องเคารพเขตปลอดภัยเหล่านี้ และจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปเกี่ยวกับการเดินเรือในบริเวณใกล้เคียงเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง สิ่งก่อสร้างและเขตปลอดภัย

๗. เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง และเขตปลอดภัยที่อยู่รอบสิ่งเหล่านี้จะจัดตั้งมิได้ หากจะก่อให้เกิดการรบกวน การใช้ช่องทางทะเลที่ยอมรับกันว่ามีความสำคัญต่อการเดินเรือระหว่างประเทศ

๘. เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างไม่มีสถานะเป็นเกาะ สิ่งเหล่านี้ไม่มีทะเลอาณาเขตของตนเอง และการที่มีสิ่งเหล่านี้อยู่ไม่กระทบกระเทือนการกำหนดขอบเขตทะเลอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือไหล่ทวีป

ข้อ ๗๓

การบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง

LIRT

๑. ในการใช้สิทธิอธิปไตยของตนเพื่อสำรวจ แสวงประโยชน์ อนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรมีชีวิตใน เขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งอาจใช้มาตรการต่าง ๆ รวมทั้งการขึ้นเรือ ตรวจสอบ จับกุม และดำเนินคดี เท่าที่จำเป็น เพื่อประกันการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ตนได้วางไว้โดยสอดคล้องกับอนุสัญญา

๒. เรือที่ถูกจับกุมและลูกเรือ จะได้รับการปล่อยโดยพลันเมื่อมีการวางเงินประกันหรือหลักประกันอื่น ๆ ที่สมเหตุผล

๓. บทกำหนดโทษของรัฐชายฝั่งสำหรับการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงในเขตเศรษฐกิจ จำเพาะต้องไม่รวมถึงโทษจำคุก ถ้ามิได้มีการตกลงระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้องไว้เป็นอย่างอื่น หรือการลงโทษทางร่างกาย ในรูปอื่นใด

๔. ในกรณีที่มีการจับกุมหรือกักเรือต่างชาติ รัฐชายฝั่งจะแจ้งผ่านช่องทางที่เหมาะสมให้รัฐเจ้าของธงทราบโดยพลัน เกี่ยวกับมาตรการที่ได้ดำเนินไปและการลงโทษที่ได้ลงไปหลังจากนั้น

ภาค ๖

ไหล่ทวีป

ข้อ ๗๖

คำนิยามของไหล่ทวีป

๑. ไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งประกอบด้วยพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของบริเวณใต้ทะเลซึ่งขยายเลย ทะเลอาณาเขตของรัฐตลอดส่วนต่อออกไปตามธรรมชาติของดินแดนทางบกของตนจนถึงริม นอกของขอบทวีป หรือจนถึงระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตในกรณีที่มีริมอกของขอบทวีป ขยายไปไม่ถึงระยะนั้น

๒. ไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งจะต้องไม่ขยายเลยขอบเขตที่กำหนดไว้ในวรรค ๔ ถึง ๖

๓. ขอบทวีปประกอบด้วยส่วนต่อออกไปได้น้ำของผืนแผ่นดินของรัฐชายฝั่ง และประกอบด้วยพื้นดินท้องทะเล และดินใต้ผิวดินของส่วนไหล่ ส่วนลาด และส่วนชันขอบ ทวีปไม่รวมพื้นลึกใต้มหาสมุทรที่มีแนวสันเขา หรือดินใต้ผิวดินบริเวณนั้น

๔. (ก) เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เมื่อขอบ ทวีปขยายเลย ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน ซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ให้รัฐชายฝั่งกำหนดขอบนอกของขอบทวีปโดยเส้นใดเส้นหนึ่ง ดังนี้

(๑) เส้นซึ่งลากขึ้นตามวรรค ๗ โดยอ้างอิงจุดคงที่นอกสุดซึ่งหिनตะกอนในแต่ละจุด มีความหนา อย่างน้อยที่สุด ร้อยละหนึ่งของระยะทางที่สั้นที่สุดจากจุดเช่นว่าไปยังเชิงของลาดทวีป หรือ

(๒) เส้นซึ่งลากขึ้นตามวรรค ๗ โดยอ้างอิงจุดคงที่ซึ่งห่างจากเชิงของลาดทวีปไม่เกิน ๖๐ ไมล์ทะเล

LIART

(ข) ในกรณีที่ไม่ปรากฏหลักฐานเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าเชิงของลาดทวีปคือจุดซึ่งความลาดชันตรง ฐานเปลี่ยนมากที่สุด

๕. จุดคงที่ซึ่งประกอบเป็นเส้นขอบเขตด้านนอกของไหล่ทวีปบนพื้นดินท้องทะเลที่ลากขึ้นตามวรรค ๔ (ก) (๑) และ (๒) จะต้องอยู่ห่างไม่เกิน ๓๕๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต หรือจะต้องอยู่ห่างไม่เกิน ๑๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นน้ำลึกเท่า ๒,๕๐๐ เมตร ซึ่งเป็นเส้นเชื่อมต่อความลึก ๒,๕๐๐ เมตร

๖. โดยไม่คำนึงถึงบทบัญญัติของวรรค ๕ ในกรณีแนวสันเขาใต้ทะเล ขอบเขตด้านนอกของไหล่ทวีปจะอยู่ห่างไม่เกิน ๓๕๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต วรรคนี้ไม่ใช้บังคับกับพื้นที่ระดับสูงใต้ทะเลซึ่งเป็น ส่วนประกอบ ตามธรรมชาติของขอบทวีป เช่น ที่ราบสูง ส่วนชั้นชะง่อน สันดอน และยอดสูงใต้ทะเล

๗. เมื่อไหล่ทวีปนั้นขยายเลย ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ให้รัฐชายฝั่งลากเส้น ขอบเขตด้านนอกของไหล่ทวีปด้วยเส้นตรงที่มีความยาวไม่เกิน ๖๐ ไมล์ทะเล เชื่อมต่อจุดคงที่ต่าง ๆ อันแสดงโดยคำพิกัต ของ เส้นรุ้งและเส้นแวง

๘. รัฐชายฝั่งจะต้องมอบข้อสนเทศในเรื่องขอบเขตของไหล่ทวีปซึ่งเลย ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานที่ใช้วัด ความกว้าง ของทะเลอาณาเขตแก่คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของไหล่ทวีปซึ่งจัดตั้งขึ้น ภายใต้ภาคผนวก ๒ บนมูลฐานของการมีผู้แทนตามเขตภูมิศาสตร์อย่างเป็นธรรม คณะกรรมการดังกล่าวจะให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐชายฝั่ง ในเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตด้านนอกของไหล่ทวีปของตน ขอบเขตของไหล่ทวีปที่รัฐชายฝั่งกำหนดขึ้น ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการถือว่าเป็นที่สุด และมีผลผูกพัน

๙. รัฐชายฝั่งจะต้องส่งมอบแผนที่และข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องรวมทั้งมูลฐานทางยื่อเดซีซึ่งแสดงขอบเขต ด้านนอกของไหล่ทวีปของตนอย่างถาวรให้เลขาธิการสหประชาชาติเก็บรักษาไว้ เลขาธิการจะทำการเผยแพร่ แผนที่และข้อสนเทศดังกล่าวตามควร

๑๐. บทบัญญัติแห่งข้อนี้ไม่เป็นการเสื่อมเสียต่อปัญหาการกำหนดของเขตของไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มี ฝั่งทะเลตรงข้ามหรือประชิดกัน

ข้อ ๗๗

สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีป

๑. รัฐชายฝั่งใช้สิทธิอธิปไตยเหนือไหล่ทวีปเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจไหล่ทวีปและแสวงประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีป

๒. สิทธิที่อ้างถึงในวรรค ๑ เป็นสิทธิจำเพาะโดยนัยที่ว่า ถ้ารัฐชายฝั่งไม่สำรวจไหล่ทวีปหรือแสวงประโยชน์จาก ทรัพยากร, ธรรมชาติ, ของไหล่ทวีป ผู้ใดจะดำเนินกิจกรรมเหล่านี้, โดยปราศจากความยินยอมอย่างชัดแจ้งของรัฐชายฝั่งมิได้

๓. สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีปไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การครอบครอง ไม่ว่าจะอย่างแท้จริงหรือเพียงในนาม หรือกับการ ประกาศอย่างชัดแจ้งใด ๆ

๔. ทรัพยากรธรรมชาติที่อ้างถึงในภาคนี้ประกอบด้วยแร่และทรัพยากรไม่มีชีวิตอย่างอื่นของพื้นดินท้องทะเล และดินใต้ผิวดิน รวมทั้งอินทรีย์ภาพมีชีวิตซึ่งจัดอยู่ในชนิดพันธุ์ที่อยู่ติดที่ กล่าวคือ อินทรีย์ภาพซึ่งในระยะที่อาจจับได้นั้น ไม่เคลื่อนที่ไปบนหรือใต้พื้นดินท้องทะเลหรือไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ เว้นแต่โดยการสัมผัสทางกายภาพอยู่เสมอ กับพื้นดินท้องทะเลหรือดินใต้ผิวดิน

ข้อ ๓๘

สถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำและห้วงอากาศเหนือไหล่ทวีป
และสิทธิและเสรีภาพของรัฐอื่น

๑. สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีปไม่กระทบกระเทือนสถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำเหนือไหล่ทวีป หรือของห้วงอากาศเหนือน่านน้ำเหล่านั้น
๒. การใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีปจะต้องไม่ฝ่าฝืนหรือเป็นผลให้เกิดการแทรกสอดใด ๆ อย่างปราศจากเหตุอันสมควรต่อการเดินเรือ และสิทธิและเสรีภาพอื่นใดของรัฐอื่นตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา

ข้อ ๔๐

เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างบนไหล่ทวีป

ข้อ ๖๐ ใช้บังคับโดยอนุโลมกับเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างบนไหล่ทวีป

ภาค ๗

ทะเลหลวง

ตอนที่ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ ๔๖

การใช้บทบัญญัติของภาคนี้

บทบัญญัติของภาคนี้ใช้บังคับกับทุกส่วนของทะเลซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ในทะเลอาณาเขต หรือในน่านน้ำภายในของรัฐ หรือในน่านน้ำหมู่เกาะของรัฐหมู่เกาะ ข้อนี้ไม่ยังผลให้เกิดการลิดรอนเสรีภาพใด ๆ ซึ่งรัฐทั้งปวงได้อุปโภคในเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามข้อ ๕๔

ข้อ ๔๗

เสรีภาพแห่งทะเลหลวง

LIART

๑. ทะเลหลวงเปิดให้แก่รัฐทั้งปวง ไม่ว่ารัฐชายฝั่งหรือรัฐไร้ฝั่งทะเล เสรีภาพแห่งทะเลหลวงใช้ได้ ภายใต้เงื่อนไข ที่กำหนดไว้โดยอนุสัญญานี้ และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ เสรีภาพแห่งทะเลหลวงทั้งของรัฐชายฝั่ง และรัฐไร้ฝั่งทะเลประกอบด้วย อาทิเช่น

(ก) เสรีภาพในการเดินเรือ

(ข) เสรีภาพในการบินผ่าน

(ค) เสรีภาพที่จะวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล ภายใต้บังคับแห่งภาค ๖

(ง) เสรีภาพที่จะสร้างเกาะเทียม และสิ่งติดตั้งอื่น ๆ ที่กระทำใ้ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ภายใต้บังคับแห่งภาค ๖

(จ) เสรีภาพในการประมง ภายใต้บังคับแห่งเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในตอนที่ ๒

(ฉ) เสรีภาพในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ภายใต้บังคับแห่งภาค ๖ และ ๑๓

๒. ให้รัฐทั้งปวงใช้เสรีภาพเหล่านี้โดยคำนึงตามควรถึงผลประโยชน์ของรัฐอื่น ๆ ในการใช้เสรีภาพแห่งทะเลหลวง ของรัฐเหล่านั้น และโดยคำนึงตามควรถึงสิทธิภายใต้อนุสัญญานี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในบริเวณพื้นที่ด้วย

ข้อ ๘๘

การสงวนทะเลหลวงไว้เพื่อความมุ่งประสงค์ทางสันติ

ทะเลหลวงจะได้รับการสงวนไว้เพื่อความมุ่งประสงค์ทางสันติ

ข้อ ๘๙

ความไร้ผลแห่งการอ้างอธิปไตยเหนือทะเลหลวง

ไม่มีรัฐใดที่อาจอ้างเอาส่วนหนึ่งส่วนใดของทะเลหลวงมาอยู่ในอธิปไตยของตนได้

ข้อ ๑๐๐

หน้าที่ที่จะร่วมมือกันในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

รัฐทั้งปวงจะร่วมมือกันอย่างมากที่สุดที่จะทำได้ในการปราบปรามการกระทำ อันเป็นโจรสลัดในทะเลหลวง หรือในที่อื่นใดภายนอกเขตอำนาจของรัฐใด

ข้อ ๑๐๑

คำนิยามของการกระทำอันเป็นโจรสลัด

การกระทำอันเป็นโจรสลัดประกอบด้วยกรกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

LIART

(ก) การกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายโดยการใช้กำลังหรือการกักกันหรือการกระทำอันเป็นการปล้น ซึ่งได้กระทำลงเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัวโดยลูกเรือหรือผู้โดยสารของเรือเอกชนหรืออากาศยานเอกชน และมุ่งกระทำ

(๑) ในทะเลหลวง ต่อเรือหรืออากาศยานลำอื่น หรือ ต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเรือหรืออากาศยานเช่นว่านั้น

(๒) ต่อเรือ อากาศยาน บุคคลหรือทรัพย์สินในที่ที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐใด

(ข) การกระทำอันเป็นการเข้าร่วมโดยสมัครใจในการปฏิบัติการของเรือหรือของอากาศยานโดยรู้ข้อเท็จจริง อันทำให้เรือหรืออากาศยานนั้นเป็นเรือหรืออากาศยานโจรสลัด

(ค) การกระทำอันเป็นการยุยงหรือการอำนวยความสะดวกอย่างจงใจต่อการกระทำที่ระบุไว้ในอนุวรรค (ก) หรือ (ข)

ข้อ ๑๐๒

การกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยเรือรบ

เรือของรัฐบาลหรืออากาศยานของรัฐบาลซึ่งลูกเรือได้ก่อกบฏ

การกระทำอันเป็นโจรสลัด ดังที่ได้นิยามไว้ในข้อ ๑๐๑ ซึ่งกระทำโดยเรือรบ เรือของรัฐบาล หรืออากาศยานของรัฐบาล ที่ลูกเรือได้ก่อกบฏ และเข้าควบคุมเรือ หรืออากาศยานนั้น ให้ถือเสมือนว่าเป็นการกระทำโดยเรือหรืออากาศยานเอกชน

ข้อ ๑๐๓

คำนิยามของเรือหรืออากาศยานโจรสลัด

ให้ถือว่าเรือหรืออากาศยานเป็นเรือหรืออากาศยานโจรสลัด ถ้าบุคคลที่มีอำนาจควบคุมได้จงใจใช้เรือหรืออากาศยาน นั้นเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังกล่าวในข้อ ๑๐๑ ให้หลักการเดียวกันนี้ใช้บังคับ หากเรือหรืออากาศยานนั้นได้ถูกใช้กระทำการใด ๆ เช่นว่านั้น トラบเท่าที่เรือหรืออากาศยานนั้นยังคงอยู่ภายใต้การควบคุม ของบุคคลซึ่งมีความผิดในการกระทำนั้น

ข้อ ๑๐๔

การคงหรือการเสียสัญชาติ ของเรือหรืออากาศยานโจรสลัด

เรือหรืออากาศยานอาจคงสัญชาติของตนไว้ได้แม้ว่าจะได้กลายเป็นเรือหรืออากาศยานโจรสลัดแล้ว การคงหรือการเสียสัญชาติ ให้เป็นไปตามกฎหมายของรัฐอันเป็นที่มาของสัญชาตินั้น

LIART

(จ) แม้ว่าจะชักธงต่างชาติหรือไม่ยอมแสดงธงของตน เรือนั้นตามความเป็นจริงมีสัญชาติเดียวกับเรือรบ

๒. ในกรณีที่บัญญัติไว้ในวรรค ๑ เรือรบอาจดำเนินการพิสูจน์ยืนยันสิทธิในการชักธงของเรือนั้น เพื่อวัตถุประสงค์นี้ เรือรบอาจส่งเรือเล็กในบังคับบัญชาของนายทหารไปยังเรือที่ต้องสงสัยนั้น หากยังมีความสงสัยอยู่หลังจากได้ตรวจสอบ เอกสารแล้ว ก็อาจดำเนินการตรวจสอบบนเรือลำนั้นต่อไปได้ซึ่งต้องกระทำด้วยความระมัดระวังอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้

๓. หากปรากฏว่าข้อสงสัยนั้นไม่มีมูล และหากเรือซึ่งถูกขึ้นตรวจนั้นมีได้มีพฤติกรรมอันเป็นสาเหตุแห่งข้อสงสัยนั้น เรือนั้นจะได้รับการชดเชยสำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายที่อาจได้รับ

๔. บทบัญญัติเหล่านี้ใช้บังคับโดยอนุโลมกับอากาศยาน ทหาร

๕. บทบัญญัติเหล่านี้ใช้บังคับกับเรือหรืออากาศยานอื่นใดที่ได้รับอนุญาต ซึ่งมีเครื่องหมายชัดเจนและบ่งชี้ว่า เป็นเรือที่ใช้ในงานของรัฐบาลด้วย

ข้อ ๑๑๑

สิทธิการไล่ตามติดพัน

๑. การไล่ตามติดพันเรือต่างชาติอาจกระทำได้เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐชายฝั่งมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า เรือนั้นได้ละเมิดกฎหมายและข้อบังคับของรัฐนั้น การไล่ตามเช่นนั้นจะต้องเริ่มต้นเมื่อเรือต่างชาติหรือ เรือเล็กลำหนึ่งของเรือต่างชาติอยู่ในน่านน้ำภายใน น่านน้ำหมู่เกาะ ทะเลอาณาเขต หรือเขตต่อเนื่องของรัฐที่ไล่ตาม และสามารถดำเนินต่อไปได้นอกทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่อง หากการไล่ตามนั้นมีได้ขาดตอนลง ไม่จำเป็นว่า ในขณะที่เรือต่างชาติที่อยู่ในทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องได้รับคำสั่งให้หยุด เรือที่ออกคำสั่งควรจะต้องอยู่ในทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ถ้าเรือต่างชาติอยู่ในเขตต่อเนื่อง ดังที่นิยามไว้ในข้อ ๓๓ การไล่ตามจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้มีการละเมิดสิทธิซึ่งเขตนั้นได้ถูกจัดตั้งขึ้นสำหรับคุ้มครองเท่านั้น

๒. ให้สิทธิการไล่ตามติดพันใช้บังคับโดยอนุโลมกับการละเมิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือบนไหล่ทวีป รวมทั้งเขตปลอดภัยรอบสิ่งติดตั้งบนไหล่ทวีป ซึ่งกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งที่ใช้บังคับอยู่ ตามอนุสัญญานี้กับเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไหล่ทวีป รวมทั้งเขตปลอดภัยเช่นว่านั้น

๓. สิทธิการไล่ตามติดพันสิ้นสุดลงทันทีที่เรือซึ่งถูกไล่ตามเข้าทะเลอาณาเขตของรัฐของตนหรือของรัฐที่สาม

๔. การไล่ตามติดพันยังไม่ถือว่าได้เริ่มขึ้น เว้นแต่เรือที่ไล่ตามได้ทำให้ตนเองมั่นใจโดยทุกวิถีทางที่จะทำได้เท่าที่มีอยู่แล้วว่า เรือที่ถูกไล่ตามหรือเรือเล็กลำใดลำหนึ่งของเรือนั้นหรือยานลำอื่นซึ่งทำงานร่วมกัน และใช้เรือที่ถูกไล่ตามเป็นเรือแม่อยู่ภายในขอบเขตของทะเลอาณาเขต หรือภายในเขตต่อเนื่องหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือเหนือไหล่ทวีป แล้วแต่กรณี การไล่ตามอาจเริ่มต้นขึ้นได้ต่อเมื่อได้ให้ทัศนสัญญาณหรือสอดสัญญาณให้หยุด ในระยะห่างที่เรือต่างชาติสามารถเห็นหรือได้ยินสัญญาณได้เท่านั้น

๕. สิทธิการไล่ตามติดพันจะใช้ได้เฉพาะโดยเรือรบหรืออากาศยานทหาร หรือเรือหรืออากาศยานอื่น ๆ ซึ่งมีเครื่องหมายชัดเจนและบ่งชี้ว่าใช้ในงานของรัฐบาลและได้รับมอบอำนาจเพื่อการนั้น

๖. ในกรณีที่การไล่ตามติดพันกระทำโดยอากาศยาน

(ก) ให้นำบทบัญญัติแห่งวรรค ๑ ถึง ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(ข) อากาศยานซึ่งออกคำสั่งให้หยุดต้องไล่ตามเรือนั้นอย่างจริงจังด้วยตนเอง จนกระทั่งเรือหรืออากาศยาน ลำอื่นของรัฐชายฝั่งที่อากาศยานนั้นเรียกมา ได้มาถึงเพื่อรับช่วงการไล่ตามแล้ว เว้นแต่อากาศยานนั้นจะสามารถ จับกุมเรือนั้น ด้วยตนเองได้ ไม่เป็นการเพียงพอที่จะอ้างเหตุสนับสนุนการจับกุมเรือภายนอกทะเลอาณาเขต ว่าอากาศยานเห็นเรือเป็นผู้กระทำผิด หรือเป็นผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำผิดเท่านั้น หากเรือนั้นยังมีได้ทั้งถูกสั่งให้หยุด และถูกไล่ตามโดยอากาศยานนั้นเอง หรืออากาศยานหรือเรือลำอื่นซึ่งไล่ตามต่อไปโดยไม่ขาดตอน

๗. การปล่อยเรือที่ถูกจับกุมในเขตอำนาจของรัฐหนึ่ง และถูกควบคุมไปยังท่าเรือของรัฐนั้น เพื่อความมุ่งประสงค์ ที่จะทำการสอบสวนต่อหน้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเรียกร้องให้กระทำได้โดยอาศัยเหตุ แต่เพียงว่า ในระหว่างการเดินทาง เรือนั้นได้ถูกควบคุมผ่านส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือทะเลหลวง หากสภาวการณ์ทำให้จำเป็นต้องกระทำเช่นนั้น

๘. ในกรณีที่เรือได้ถูกสั่งให้หยุดหรือถูกจับกุมภายนอกทะเลอาณาเขตในสภาวการณ์ที่ไม่มีเหตุสนับสนุน การใช้สิทธิไล่ตามติดพัน เรือนั้นจะได้รับการชดเชยสำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายใดที่อาจได้รับจากการนั้น

ภาค ๑๐

สิทธิของรัฐไร้ฝั่งทะเล

ที่จะออกไปสู่และเข้ามาจากทะเล

และเสรีภาพในการผ่าน

ข้อ ๑๒๔

การใช้คำศัพท์

๑. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้

(ก) "รัฐไร้ฝั่งทะเล" หมายถึง รัฐซึ่งไม่มีฝั่งทะเล

(ข) "รัฐทางผ่าน" หมายถึง รัฐไม่ว่าจะมีหรือไม่มีฝั่งทะเลที่ตั้งอยู่ระหว่างรัฐไร้ฝั่งทะเลกับทะเล ซึ่งการสัญจรผ่านจะผ่านอาณาเขตของรัฐนั้น

(ค) "การสัญจรผ่าน" หมายถึง การผ่านของบุคคล สัมภาระ สินค้า และปัจจัยการขนส่งข้ามอาณาเขต ของรัฐทางผ่านหนึ่งรัฐหรือมากกว่า เมื่อการผ่านข้ามอาณาเขตนั้นไม่ว่าจะมีหรือไม่มี การขนถ่าย การเก็บพักสินค้า การแบ่งทียบห่อหรือการเปลี่ยนวิธีการขนส่งก็ตาม เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเดินทางทั้งหมด ซึ่งเริ่มต้นหรือสิ้นสุด ภายในอาณาเขตของรัฐไร้ฝั่งทะเล

(ง) "ปัจจัยการขนส่ง" หมายถึง

(๑) ขบวนการที่ใช้ราง บรรดายานที่ใช้ในทะเล ทะเลสาบ หรือแม่น้ำ และ
ยานพาหนะที่ใช้ถนน

(๒) คนแบกหามและสัตว์พาหนะ ตามความจำเป็นของสภาพท้องถิ่น

๒. รัฐไร้ฝั่งทะเลและรัฐทางผ่าน โดยความตกลงระหว่างกัน อาจรวมเอาท่อและท่อส่งแก๊ส และ
ปัจจัยการขนส่ง นอกจากที่รวมอยู่ในวรรค ๑ เข้าเป็นปัจจัยการขนส่งด้วยก็ได้

ข้อ ๑๒๕

สิทธิที่จะออกไปสู่และเข้ามาจากทะเลและเสรีภาพในการผ่าน

๑. รัฐไร้ฝั่งทะเลมีสิทธิที่จะออกไปสู่และเข้ามาจากทะเลเพื่อความมุ่งประสงค์ในการใช้สิทธิที่
กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ รวมทั้งสิทธิที่เกี่ยวกับเสรีภาพในทะเลหลวงและมรดกร่วมของมนุษยชาติ เพื่อ
การนี้ รัฐไร้ฝั่งทะเลจะอุปโภคเสรีภาพ ในการผ่านในอาณาเขตของรัฐทางผ่านโดยปัจจัยการขนส่งทุก
ประเภท

๒. ข้อกำหนดและแบบวิธีสำหรับการใช้เสรีภาพในการผ่านให้ตกลงกันระหว่างรัฐไร้ฝั่งทะเลและ
รัฐทางผ่าน ที่เกี่ยวข้องในรูปความตกลงทวิภาคี อนุภูมิภาคหรือภูมิภาค

๓. ในการใช้อธิปไตยอย่างสมบูรณ์เหนืออาณาเขตของตน รัฐทางผ่านย่อมมีสิทธิที่จะดำเนิน
มาตรการทั้งปวงที่จำเป็น เพื่อประกันว่าสิทธิและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้กำหนดไว้ในภาคนี้สำหรับรัฐ
ไร้ฝั่งทะเลจะไม่เป็นการละเมิดผลประโยชน์ โดยชอบธรรมของรัฐทางผ่านแต่อย่างใด

ภาค ๑๑

บริเวณพื้นที่

ตอนที่ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ ๑๓๕

สถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำและห้วงอากาศเหนือบริเวณพื้นที่

ภาคนี้หรือสิทธิใด ๆ ที่ได้รับหรือใช้ตามภาคนี้จะไม่กระทบกระเทือนสถานภาพทางกฎหมายของ
น่านน้ำเหนือ บริเวณพื้นที่หรือของห้วงอากาศเหนือน่านน้ำเหล่านั้น

ตอนที่ ๒ หลักการที่ใช้กับ

บริเวณพื้นที่

LIART

ข้อ ๑๐๕

การยึดเรือหรืออากาศยานโจรสลัด

ในทะเลหลวง หรือในที่อื่นใดนอกเขตอำนาจของรัฐใด รัฐทุกรัฐอาจยึดเรือหรืออากาศยานโจรสลัด หรือเรือหรืออากาศยานซึ่งถูกยึดไปโดยการกระทำอันเป็นโจรสลัดและอยู่ภายใต้การควบคุมของโจรสลัด และอาจจับกุมบุคคลและยึดทรัพย์สินบนเรือนั้นได้ ศาลของรัฐซึ่งดำเนินการยึดอาจวินิจฉัยโทษ ที่จะลงและ ยังอาจกำหนดการที่จะต้องกระทำเกี่ยวกับเรือ อากาศยาน หรือทรัพย์สิน โดยไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคล ที่สามซึ่งกระทำการโดยสุจริต

ข้อ ๑๐๖

ความรับผิดสำหรับการยึดโดยไม่มีมูลเหตุอันเพียงพอ

ในกรณีที่มีการยึดเรือหรืออากาศยานโดยมีข้อสงสัยว่าเป็นโจรสลัดได้กระทำไปโดยไม่มีมูลเหตุอันเพียงพอ รัฐซึ่งทำการยึดจะต้องรับผิดชอบต่อรัฐซึ่งเรือหรืออากาศยานนั้นถือสัญชาติสำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายใดที่เกิดจากการยึดนั้น

ข้อ ๑๐๗

เรือหรืออากาศยานซึ่งมีสิทธิทำการยึดเพราะเหตุแห่งการกระทำอันเป็นโจรสลัด

การยึดเพราะเหตุแห่งการกระทำอันเป็นโจรสลัดอาจ กระทำได้แต่เพียงโดยเรือรบหรืออากาศยานทหาร หรือเรือหรืออากาศยานอื่นซึ่งมีเครื่องหมายชัดเจนและบ่งชี้ว่าใช้ในงานของรัฐบาลและได้รับมอบอำนาจเพื่อการนั้น

ข้อ ๑๑๐

สิทธิการขึ้นตรวจ

๑. เว้นแต่ในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการสอดแทรกเกิดจากอำนาจซึ่งได้ให้ไว้โดยสนธิสัญญา เรือรบซึ่งพบเรือต่างชาติ ในทะเลหลวงอันมิใช่เรือที่ได้รับความคุ้มกันโดยสมบูรณ์ตามข้อ ๙๕ และ ๙๖ ไม่มีความชอบธรรมที่จะขึ้นไปบนเรือนั้น เว้นแต่จะมีเหตุอันควรสงสัยว่า

(ก) เรือนั้นกระทำการอันเป็นโจรสลัด

(ข) เรือนั้นกระทำการค้าทาส

(ค) เรือนั้นกระทำการออกอากาศ โดยไม่ได้รับอนุญาต และรัฐเจ้าของธงของเรือรบมีเขต

อำนาจตามข้อ ๑๐๙

(ง) เรือนั้นปราศจากสัญชาติ หรือ

LIART

ข้อ ๑๓๖

มรดกร่วมของมนุษยชาติ

บริเวณพื้นที่และทรัพยากร ในบริเวณพื้นที่เป็นมรดกร่วมของมนุษยชาติ

ข้อ ๑๓๗

สถานภาพทางกฎหมายของบริเวณพื้นที่และทรัพยากรในบริเวณพื้นที่

๑. รัฐมีอาจอ้างหรือใช้อธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตยเหนือส่วนใดส่วนหนึ่งของบริเวณพื้นที่หรือทรัพยากรในบริเวณพื้นที่ อีกทั้งรัฐ หรือบุคคล หรือนิติบุคคล มีอาจยึดถือเอาส่วนใดส่วนหนึ่งของบริเวณพื้นที่หรือทรัพยากร ในบริเวณพื้นที่ เป็นของตน การอ้างเช่นว่าหรือการใช้อธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตย หรือการยึดถือเอาเช่นว่า จะไม่ได้รับการยอมรับ
๒. สิทธิที่พึงหวงเหนือทรัพยากรในบริเวณพื้นที่เป็นของมนุษยชาติทั้งหมด โดยมีองค์กรเป็นผู้กระทำการแทน ทรัพยากรเหล่านี้ย่อมไม่ตกอยู่ภายใต้การจำหน่ายจ่ายโอน อย่างไรก็ตาม แร่ที่นำขึ้นมาจากบริเวณพื้นที่อาจถูกจำหน่าย จ่ายโอนได้ตามภาคนี้และตามหลักเกณฑ์ ข้อบังคับและวิธีดำเนินการต่างๆ ขององค์กรเท่านั้น
๓. รัฐ บุคคล หรือนิติบุคคล มีอาจอ้าง ได้มา หรือใช้สิทธิในส่วนที่เกี่ยวกับแร่ที่นำขึ้นมาจากบริเวณพื้นที่ เว้นแต่จะเป็นไปตามภาคนี้ นอกเหนือจากนี้แล้วการอ้าง การได้มา หรือการใช้สิทธิเช่นว่าจะไม่ได้รับการยอมรับ

ภาค ๑๒

การคุ้มครองและการรักษา

สิ่งแวดล้อมทางทะเล

ตอนที่ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ ๑๔๒

พันธกรณีทั่วไป

รัฐมีพันธกรณีที่จะต้องคุ้มครองและรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

ข้อ ๑๔๓

สิทธิอธิปไตยของรัฐที่จะแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของตน

รัฐมีสิทธิอธิปไตยที่จะแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของตน ตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และตามหน้าที่ที่จะต้องคุ้มครองและรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

ข้อ ๑๙๔

มาตรการเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๑. ให้รัฐไม่ว่าโดยลำพังหรือร่วมกันตามที่เหมาะสม ใช้มาตรการทั้งปวงที่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ นี้ ซึ่งจำเป็นเพื่อ ป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลไม่ว่าจากแหล่งที่มาใด โดยใช้วิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด ซึ่งมีอยู่และตามขีดความสามารถของตนเพื่อความมุ่งประสงค์นี้ และให้รัฐเหล่านั้นเพียรพยายามประสานนโยบาย ของตนในเรื่องนี้

๒. ให้รัฐใช้มาตรการทั้งปวงที่จำเป็นเพื่อประกันว่ากิจกรรมภายใต้เขตอำนาจหรือการควบคุมของตน จะต้องกระทำในลักษณะที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยภาวะมลพิษแก่รัฐอื่นและสิ่งแวดล้อมของรัฐเหล่านั้น และภาวะมลพิษที่เกิดจากอุบัติเหตุหรือกิจกรรมภายใต้เขตอำนาจ หรือการควบคุมไม่แพร่กระจาย ออกนอกบริเวณ ที่รัฐเหล่านั้นใช้สิทธิอธิปไตยตามอนุสัญญาฯ นี้

๓. มาตรการที่ดำเนินการตามภาคนี้จะใช้กับแหล่ง ที่มาทั้งปวงของภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล มาตรการเหล่านี้ นอกจากประการอื่นแล้ว ให้รวมถึงมาตรการที่มุ่งจะลดให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในเรื่อง

(ก) การปล่อยสารที่มีพิษ เป็นอันตราย หรือให้โทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารซึ่งคงอยู่ได้นาน จากแหล่งที่มาบนบก จากหรือผ่านบรรยากาศหรือโดยการทิ้งเท

(ข) ภาวะมลพิษจากเรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและเพื่อใช้กับภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้มีความปลอดภัยของการปฏิบัติการทางทะเลเพื่อป้องกันการปล่อยทิ้งทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา และเพื่อควบคุมการออกแบบ การต่อเรือ อุปกรณ์ การปฏิบัติการ และการจัดบุคลากรของเรือ

(ค) ภาวะมลพิษจากสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจหรือการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ จากพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และเพื่อใช้กับภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้มีความปลอดภัยของการปฏิบัติการทางทะเล และเพื่อควบคุมการออกแบบ การสร้าง อุปกรณ์ การปฏิบัติการ และการจัดบุคลากรของสิ่งติดตั้ง หรือกลอุปกรณ์เช่นว่า

(ง) ภาวะมลพิษจากสิ่งติดตั้งหรือกลอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ปฏิบัติการในสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และเพื่อใช้กับภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้มีความปลอดภัยของการปฏิบัติการทางทะเล และเพื่อควบคุมการออกแบบ การสร้าง อุปกรณ์ การปฏิบัติการ และการจัดบุคลากรของสิ่งติดตั้งหรือกลอุปกรณ์เช่นว่า

๔. ในการใช้มาตรการเพื่อป้องกัน ลด หรือควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลให้รัฐงดเว้นจาก การสอดแทรก โดยปราศจากเหตุอันสมควรในกิจกรรมที่รัฐอื่นดำเนินการในการใช้สิทธิ และการปฏิบัติหน้าที่ ของตนโดยสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ นี้

LIRT

๕. มาตรการที่ใช้ตามภาคนี้ให้รวมถึงมาตรการที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองและรักษาระบบทางนิเวศวิทยา ที่หายากหรือถูกทำลายได้ง่าย รวมทั้งที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์และสิ่งมีชีวิตทางทะเลอื่น ๆ ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ที่ถูกคุกคามหรือที่อยู่ในอันตราย

ตอนที่ ๕ หลักเกณฑ์ระหว่างประเทศและกฎหมายภายใน
เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล

ข้อ ๒๑๐

ภาวะมลพิษจากการทิ้งเท

๑. ให้รัฐออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเท

๒. ให้รัฐใช้มาตรการอื่น ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษเช่นว่านั้น

๓. กฎหมาย ข้อบังคับ และมาตรการเช่นว่านั้น จะต้องประกันว่าจะไม่มีการทิ้งเทโดยไม่ได้รับอนุญาต จากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐ

๔. โดยการดำเนินการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูต ให้รัฐเพียรพยายามกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติและวิธีดำเนินการที่ได้รับการเสนอแนะ ในระดับโลกและภูมิภาคเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษเช่นว่านั้น หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติและวิธีดำเนินการที่ได้รับการเสนอแนะเช่นว่านั้นต้องมีการตรวจสอบซ้ำเท่าที่จำเป็น

๕. การทิ้งเทภายในทะเลอาณาเขตและเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือบนไหล่ทวีปจะกระทำมิได้หากไม่ได้รับความเห็นชอบ ล่วงหน้าอย่างชัดแจ้งจากรัฐชายฝั่งซึ่งมีสิทธิอนุญาต ออกข้อบังคับ และควบคุม การทิ้งเทดังกล่าว หลังจากได้พิจารณา ในเรื่อง นั้นตามควรกับรัฐอื่น ๆ ซึ่งโดยเหตุผลด้านที่ตั้งทาง ภูมิศาสตร์อาจได้รับความกระทบกระเทือนจากการนั้น

๖. กฎหมาย ข้อบังคับ และมาตรการในประเทศต้องมีผลบังคับในการป้องกัน ลด และควบคุม ภาวะมลพิษเช่นว่านั้น ไม่น้อยไปกว่าหลักเกณฑ์และมาตรฐานระดับโลก

ข้อ ๒๑๑

ภาวะมลพิษจากหรือผ่านบรรยากาศ

๑. ให้รัฐออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล จากหรือผ่านบรรยากาศ ใช้บังคับกับห้วงอากาศภายใต้อธิปไตยของตน และกับเรือซึ่งชักธง หรือเรือ หรืออากาศยานที่จดทะเบียนกับตน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์มาตรฐานซึ่งตกลงกันระหว่างประเทศ และ แนวปฏิบัติและวิธีดำเนินการระหว่างประเทศที่ได้รับการเสนอแนะและความปลอดภัยในการเดินอากาศ

๒. ให้รัฐใช้มาตรการอื่น ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษเช่นว่านั้น
๓. โดยการดำเนินการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูต ให้รัฐเพียรพยายามกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติ และวิธีดำเนินการที่ได้รับการเสนอแนะในระดับโลก และระดับภูมิภาคเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษเช่นว่านั้น

...

ตอนที่ ๖ การบังคับใช้กฎหมาย

ข้อ ๒๑๖

การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะมลพิษจากการทิ้งเท

๑. กฎหมายและข้อบังคับที่ออกตามอนุสัญญานี้ และหลักเกณฑ์ และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ ซึ่งกำหนดขึ้นผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูตเพื่อการป้องกันการลด และการควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเท ให้บังคับใช้โดย

- (ก) รัฐชายฝั่งเกี่ยวกับการทิ้งเทภายในทะเลอาณา- เขตหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือบนไหล่ทวีปของตน
- (ข) รัฐเจ้าของธงเกี่ยวกับเรือที่ชักธงของตน หรือเรือ หรืออากาศยานที่จดทะเบียนกับตน
- (ค) รัฐใด ๆ เกี่ยวกับการกระทำการบรรทุกของเสียหรือสสารอื่นที่เกิดขึ้นภายในอาณาเขต หรือที่ท่าจอดเรือนอกฝั่งของตน

๒. รัฐไม่จำเป็นต้องดำเนินคดีโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อนี้ เมื่อรัฐอื่นได้ดำเนินคดีแล้วตามข้อนี้

ข้อ ๒๒๒

การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะมลพิษจากหรือผ่านบรรยากาศ

ภายในห้วงอากาศที่อยู่ภายใต้อธิปไตย หรือในส่วนที่เกี่ยวกับเรือที่ชักธงของตน หรือเรือหรืออากาศยาน ที่จดทะเบียนกับตน ให้รัฐบังคับใช้กฎหมาย และข้อบังคับของตนที่ออกตามข้อ ๒๑๒ วรรค ๑ และตามบทบัญญัติอื่น ๆ ของอนุสัญญานี้ และให้ออกกฎหมายและข้อบังคับและดำเนินมาตรการอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่ออนุวัติตามหลักเกณฑ์ และมาตรฐาน ระหว่างประเทศที่ใช้บังคับซึ่งกำหนดขึ้นผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ หรือการประชุมทางทูต เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล จากหรือผ่านบรรยากาศ โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ และมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเนื่องทั้งหมดในเรื่องความปลอดภัยในการเดินอากาศ

ตอนที่ ๗ มาตรการป้องกัน

LIART

ข้อ ๒๒๓

มาตรการ

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การดำเนินคดี

ในการดำเนินคดีตามภาคนี้ ให้รัฐดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบพยานและการรับฟัง พยานหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ของอีกรัฐหนึ่งหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจส่งให้ และให้อำนวยความสะดวก ในการเข้าฟังการดำเนินคดีเช่นว่านั้นของผู้แทนทางการขององค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ รัฐเจ้าของจริง และรัฐที่ได้รับความกระทบกระเทือนจากภาวะมลพิษ ซึ่งเกิดจากการละเมิดให้ผู้แทนทางการที่เข้าฟังการดำเนินคดีดังกล่าว มีสิทธิและหน้าที่เช่นที่อาจบัญญัติไว้ตามกฎหมายและข้อบังคับภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อ ๒๒๔

การใช้อำนาจบังคับใช้กฎหมาย

อำนาจบังคับใช้กฎหมายต่อเรือต่างชาติภายใต้ภาคนี้ จะใช้ได้ก็แต่โดยเจ้าพนักงานหรือโดยเรือรบ อากาศยาน ทหาร หรือเรือ หรืออากาศยานอื่น ที่มีเครื่องหมายชัดเจนและบ่งชี้ว่าใช้ในงานของรัฐบาล และได้รับมอบอำนาจเพื่อการนั้น

ตอนที่ ๑๐ ความคุ้มกันอธิปไตย

ข้อ ๒๓๖

ความคุ้มกันอธิปไตย

บทบัญญัติของอนุสัญญาี้เกี่ยวกับการคุ้มครองและการรักษาสินแหวดล้อมทางทะเล ไม่ใช่บังคับกับเรือรบ เรือช่วยรบ เรือหรืออากาศยานอื่นใดที่รัฐเป็นเจ้าของหรืออยู่ภายใต้การปฏิบัติการของรัฐ และในช่วงเวลานั้นถูกใช้เพียงในงาน ของรัฐบาลอันมิใช่การพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม แต่ละรัฐจะประกันว่า เรือหรืออากาศยานเช่นว่านั้นกระทำการ ในลักษณะ ที่สอดคล้องกับอนุสัญญานี้ตามควรแก่เหตุผล และที่ฟังปฏิบัติได้ โดยการกำหนดมาตรการที่เหมาะสม ซึ่งไม่ทำ ความเสียหายให้แก่การปฏิบัติการ หรือสมรรถภาพที่จะปฏิบัติการของเรือหรืออากาศยานเช่นว่านั้นที่รัฐเป็นเจ้าของ หรืออยู่ภายใต้การปฏิบัติการของรัฐ

ภาค ๑๓

การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

ตอนที่ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

LIART

ข้อ ๒๓๘

สิทธิในการทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

รัฐทั้งปวง โดยไม่คำนึงถึงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ มีสิทธิที่จะทำการวิจัย วิทยาศาสตร์ทางทะเล โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่น ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้

ข้อ ๒๓๙

การส่งเสริมการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

รัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ จะต้องส่งเสริมและอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนา และการทำวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลตามอนุสัญญานี้

ข้อ ๒๔๐

หลักการทั่วไป

สำหรับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

ในการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล ให้ใช้หลักการต่อไปนี้

(ก) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลให้ทำได้เพียงเฉพาะเพื่อความมุ่งประสงค์ทางสันติ

(ข) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลให้ทำโดยวิธีและปัจจัยทางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญานี้

(ค) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลต้องไม่รบกวนการใช้ทะเลโดยชอบธรรมในทางอื่นที่สอดคล้องกับอนุสัญญานี้ โดยปราศจากเหตุอันสมควร และจะต้องได้รับการเคารพตามควรในระหว่างการใช้ทะเลเช่นนั้น

(ง) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล ให้ทำตามข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเนื่องทั้งปวง ที่ออกตามความในอนุสัญญานี้ ตลอดจนข้อบังคับสำหรับการคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

ตอนที่ ๓ การทำและการส่งเสริม

การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

ข้อ ๒๔๖

การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและบนไหล่ทวีป

LIART

๑. ในการใช้เขตอำนาจของตน รัฐชายฝั่งมีสิทธิที่จะวางกฎเกณฑ์ อนุญาต และทำการวิจัย วิทยาศาสตร์ ทางทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และบนไหล่ทวีปของตน โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของอนุสัญญานี้

๒. การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และบนไหล่ทวีปทำได้ด้วยความยินยอมของรัฐชายฝั่ง

ตอนที่ ๔ สิ่งติดตั้งหรืออุปกรณ์
วิจัยวิทยาศาสตร์
ในสิ่งแวดล้อมทางทะเล

ข้อ ๒๖๒

เครื่องหมายแสดงลักษณะและสัญญาณเตือนภัย

สิ่งติดตั้งหรืออุปกรณ์ที่กล่าวถึงในตอนนี้อาจติดตั้งเครื่องหมายแสดงลักษณะ ระบุรัฐที่จดทะเบียน หรือ องค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นเจ้าของ และต้องมีสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสมตามที่ได้ตกลงกันระหว่างประเทศ เพื่อประกันความปลอดภัยในทะเล และความปลอดภัยในการเดินอากาศ โดยพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ และมาตรฐาน ที่กำหนดขึ้นโดยองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ

ภาค ๑๕

การระงับข้อพิพาท

ตอน ๓ ข้อจำกัดและข้อยกเว้น

ในการใช้ตอนที่ ๒

ข้อ ๒๙๗

ข้อจำกัดในการใช้ตอนที่ ๒

๑. ข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้อนุสัญญานี้ ในเรื่องการใช้สิทธิอธิปไตยหรือเขตอำนาจ ที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้โดยรัฐชายฝั่ง ให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการที่บัญญัติไว้ในตอนที่ ๒ ในกรณีต่อไปนี้

(ก) เมื่อมีการกล่าวหาว่ารัฐชายฝั่งได้กระทำการอันขัดต่อบทบัญญัติของอนุสัญญานี้ ในเรื่องเสรีภาพ และสิทธิในการเดินเรือ การบินผ่าน หรือการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล หรือในเรื่องการใช้ทะเล ในทางอื่นที่ขอบด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๕๘

LIART

(ข) เมื่อมีการกล่าวหาว่า ในการใช้เสรีภาพ สิทธิหรือการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ระบุข้างต้น รัฐได้กระทำการอัน ขัดต่ออนุสัญญาฯ หรือกฎหมาย หรือข้อบังคับที่รัฐชายฝั่งออกโดยสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งไม่ขัดแย้งกับอนุสัญญาฯ หรือ

(ค) เมื่อมีการกล่าวหาว่ารัฐชายฝั่งได้กระทำการอันขัดต่อหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศ ที่ได้ระบุไว้เพื่อการคุ้มครองและการรักษาสีงแว ดล้อมทางทะเล ซึ่งใช้บังคับกับรัฐชายฝั่งและซึ่งได้กำหนดขึ้น โดยอนุสัญญาฯ หรือโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ หรือการประชุมทางทูต ตามอนุสัญญาฯ

๒. (ก) ข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บทบัญญัติของอนุสัญญาฯ ในเรื่องการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล ให้ระงับตามตอนที่ ๒ เว้นแต่ว่ารัฐชายฝั่งไม่จำเป็นต้องยอมรับการเสนอให้ระงับข้อพิพาทใด ๆ ที่เกิดจาก

(๑) การใช้สิทธิหรือการใช้ดุลพินิจของรัฐชายฝั่ง ตามข้อ ๒๔๖ หรือ

(๒) การวินิจฉัยของรัฐชายฝั่งที่จะสั่งระงับชั่วคราวหรือยุติโครงการวิจัย ตามข้อ

๒๕๓

(ข) ข้อพิพาทที่เกิดจากการกล่าวหาโดยรัฐที่ทำการวิจัยว่าในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการหนึ่ง รัฐชายฝั่งไม่ใช้สิทธิ ของตน ตามข้อ ๒๔๖ และ ๒๕๓ ในลักษณะที่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ให้เสนอเข้าสู่การประนอมตามภาคผนวก ๕ ตอนที่ ๒ เมื่อได้มีการร้องขอฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยมีเงื่อนไขว่า คณะกรรมาธิการประนอมไม่อาจโต้แย้งการใช้ดุลพินิจของ รัฐชายฝั่งในการกำหนดบริเวณเฉพาะ ตามที่กล่าวถึงในข้อ ๒๔๖ วรรค ๖ หรือการใช้ดุลพินิจที่จะไม่อนุญาตตามข้อ ๒๔๖ วรรค ๕

๓. (ก) ข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บทบัญญัติของอนุสัญญาฯ ในเรื่องการประมง ให้ระงับตามตอนที่ ๒ เว้นแต่ว่า รัฐชายฝั่งไม่จำเป็นต้องยอมรับการเสนอให้ระงับข้อพิพาท เกี่ยวกับสิทธิอธิปไตยในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพยากร มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือการใช้สิทธิอธิปไตยเหล่านั้น รวมถึงอำนาจในการใช้ดุลพินิจที่จะพิจารณา กำหนดปริมาณที่พึงอนุญาตให้จับได้ ชัดความสามารถในการประมง การจัดสรรส่วนที่เหลือให้แก่รัฐอื่น กับข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นในกฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการอนุรักษ์และการจัดการของรัฐชายฝั่ง

(ข) ในกรณีที่การใช้ตอนที่ ๑ ของภาคนี้ ไม่อาจบรรลุข้อยุติได้ ให้เสนอข้อพิพาทเข้าสู่การประนอมตามภาคผนวก ๕ ตอนที่ ๒ ตามการร้องขอจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในข้อพิพาท เมื่อมีการกล่าวหาว่า

(๑) รัฐชายฝั่งไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนอย่างชัดเจนที่จะประกันโดยอาศัยมาตรการการอนุรักษ์ และการจัดการที่เหมาะสมว่าการอ้างไว้ซึ่งทรัพยากรมีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะไม่ตกอยู่ในอันตราย อย่างร้ายแรง

(๒) รัฐชายฝั่งได้ปฏิเสธตามอำเภอใจที่จะพิจารณากำหนดปริมาณที่พึงอนุญาตให้จับได้ และชัดเจนความสามารถในการจับทรัพยากรมีชีวิต เมื่อได้มีการร้องขอจากอีกรัฐหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับมวลสัตว์น้ำ ซึ่งรัฐอื่นนั้นมีความสนใจในการทำประมง หรือ

LIART

(๓) รัฐชายฝั่งได้ปฏิเสธตามอำเภอใจที่จะจัดสรรส่วนที่เหลือทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งคนได้แสดงว่า มีอยู่ให้แก่รัฐใด ตามข้อ ๖๒, ๖๙ และ ๗๐ และตามข้อกำหนดและเงื่อนไขซึ่งรัฐชายฝั่งได้กำหนดขึ้น โดยสอดคล้อง กับอนุสัญญา

(ค) ไม่ว่าในกรณีใด ๆ คณะกรรมการการประนอมต้องไม่ใช่ดุลพินิจของตนแทนดุลพินิจของรัฐชายฝั่ง

(ง) ให้ส่งรายงานของคณะกรรมการการประนอมไปยังองค์การระหว่างประเทศที่เหมาะสม

(จ) ในการเจรจาความตกลงตามข้อ ๖๙ และ ๗๐ ให้รัฐภาคีรวมข้อบ่งชี้ว่าด้วยมาตรการซึ่งรัฐเหล่านั้นจะใช้เพื่อลด ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้เกี่ยวกับการตีความหรือการใช้ความตกลงนั้นให้เหลือน้อยที่สุดและข้อบ่งชี้ว่าด้วยวิธีที่รัฐเหล่านั้น ควรดำเนินการต่อไปหากความขัดแย้งยังเกิดขึ้น เว้นแต่รัฐเหล่านั้นตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๙๘

ข้อยกเว้นที่เลือกได้ในการใช้ตอนที่ ๒

๑. เมื่อลงนาม ให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติอนุสัญญา หรือในเวลาใดหลังจากนั้น รัฐอาจประกาศเป็นหนังสือ โดยไม่เป็นการเสื่อมเสียต่อพันธกรณีที่เกิดขึ้นตามตอนที่ ๑ ว่า ตนไม่ยอมรับวิธีดำเนินการ วิธีหนึ่งวิธีใด หรือหลายวิธีที่บัญญัติไว้ในตอนที่ ๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อพิพาทประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทดังต่อไปนี้

(ก) (๑) ข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้ข้อ ๑๕, ๗๔ และ ๘๓ ที่เกี่ยวกับการกำหนดขอบเขต ของเขตแดนทางทะเล หรือที่เกี่ยวข้องกับอ่าวประวัติศาสตร์ หรือสิทธิทางประวัติศาสตร์ โดยมีเงื่อนไขว่ารัฐซึ่งได้ประกาศ เช่นว่านั้นต้องยอมรับการเสนอเรื่องนั้นตามการร้องขอจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในข้อพิพาทเข้าสู่การประนอมตามภาคผนวก ๕ ตอนที่ ๒ เมื่อข้อพิพาทเช่นว่านั้นเกิดขึ้นหลังจากที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ และในกรณีที่ฝ่ายต่าง ๆ ไม่ได้บรรลุความตกลงในการเจรจาภายในระยะเวลาอันสมควรโดยมีเงื่อนไขนอกจากนั้นว่าข้อพิพาทใด ๆ ซึ่งจำเป็นต้องเกี่ยวพันกับการพิจารณาที่ยังดำเนินอยู่ในเวลาเดียวกันของข้อพิพาทที่ยังไม่ระงับใด ๆ เกี่ยวกับอธิปไตยหรือสิทธิอื่น ๆ เหนืออาณาเขตทางบก ซึ่งเป็นทวีปหรือเกาะ ต้องไม่รวมอยู่ในการเสนอเช่นนั้น

(๒) หลังจากคณะกรรมการการประนอมได้เสนอรายงาน ซึ่งจะให้เหตุผลที่ตนใช้เป็นพื้นฐานให้ฝ่ายต่าง ๆ เจรจาความตกลงบนพื้นฐานของรายงานนั้น หากการเจรจาไม่บรรลุซึ่งความตกลง ให้ฝ่ายต่าง ๆ โดยความยินยอมร่วมกัน เสนอปัญหานั้นเข้าสู่วิธีดำเนินการหนึ่งในบรรดาที่บัญญัติไว้ในตอนที่ ๒ เว้นแต่ฝ่ายต่าง ๆ จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

(๓) อนุวรรคนี้ไม่ใช้บังคับกับข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเลซึ่งยุติไปแล้วโดยข้อตกลงระหว่างฝ่ายต่าง ๆ หรือไม่ใช้บังคับกับข้อพิพาทเช่นว่านั้นซึ่งจะต้องระงับตามความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีซึ่งผูกพันฝ่ายต่าง ๆ เหล่านั้น

LIRT

(ข) ข้อพิพาทเกี่ยวกับกิจกรรมทางทหารรวมทั้งกิจกรรมทางทหารโดยเรือและอากาศยาน รัฐบาล ซึ่งใช้ในงาน ที่มีใช้การพาณิชย์ และข้อพิพาทเกี่ยวกับกิจกรรมในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการใช้สิทธิอธิปไตยหรือเขตอำนาจ ที่ไม่รวมอยู่ในเขตอำนาจของศาลหรือคณะตุลาการตามข้อ ๒๙๗ วรรค ๒ หรือ ๓

(ค) ข้อพิพาทซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงของสหประชาชาติกำลังใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยกฎบัตรสหประชาชาติ เว้นแต่คณะมนตรีความมั่นคงจะวินิจฉัยถอนเรื่องนั้นออกจากระเบียบวาระการประชุม หรือเรียกร้องให้ฝ่ายต่าง ๆ ระงับข้อพิพาทนั้นโดยวิธีที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้

๒. รัฐภาคีซึ่งได้ประกาศตามวรรค ๑ อาจถอนคำประกาศนั้นในเวลาใดก็ได้ หรืออาจตกลงให้เสนอข้อพิพาท ซึ่งเป็นข้อยกเว้นที่ระบุไว้ในคำประกาศเข้าสู่วิธีดำเนินการใด ๆ ที่ระบุไว้ในอนุสัญญานี้

๓. รัฐภาคีซึ่งได้ประกาศตามวรรค ๑ จะไม่มีสิทธิที่จะเสนอข้อพิพาทกับรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งในประเภทข้อพิพาท ที่ได้รับการยกเว้นเข้าสู่วิธีดำเนินการใด ๆ ในอนุสัญญานี้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากฝ่ายนั้น

๔. ถ้ารัฐภาคีรัฐหนึ่งได้ประกาศตามวรรค ๑ (ก) รัฐภาคีอื่นใดอาจเสนอข้อพิพาทกับฝ่ายที่ประกาศซึ่งอยู่ในประเภท ข้อพิพาทที่ได้รับการยกเว้นเข้าสู่วิธีดำเนินการที่ระบุไว้ในคำประกาศเช่นว่านั้นก็

๕. คำประกาศใหม่หรือการถอนคำประกาศไม่กระทบกระเทือนแต่ประการใดต่อการดำเนินคดีซึ่งค้างอยู่ในศาล หรือคณะตุลาการตามข้อนี้ เว้นแต่ฝ่ายต่าง ๆ จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

๖. คำประกาศและหนังสือแจ้ง การถอนคำประกาศตามข้อนี้ต้องมอบไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติผู้ซึ่งจะส่งสำเนา ของคำประกาศและหนังสือแจ้งนั้นไปยังรัฐภาคี

...

ภาค ๑๗

บทบัญญัติสุดท้าย

...

ข้อ ๓๑๑

ความสัมพันธ์กับอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ

๑. ในระหว่างรัฐภาคีทั้งหลายให้อนุสัญญานี้มีผลบังคับเหนืออนุสัญญาเงินว่าด้วยกฎหมายทะเล ฉบับต่าง ๆ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ค.ศ. ๑๙๕๘

๒. อนุสัญญานี้, ไม่เปลี่ยนแปลงสิทธิ, และพันธกรณีของรัฐภาคีซึ่งเกิดจากความตกลงอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับอนุสัญญานี้ และซึ่งไม่กระทบกระเทือนการอุปโภคสิทธิ หรือการปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐภาคีอื่นตามอนุสัญญานี้

๓. รัฐภาคีสองรัฐหรือมากกว่านั้น อาจทำความตกลงขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือการใช้บทบัญญัติ ของอนุสัญญา นี้ชั่วคราว อันมีผลใช้บังคับเฉพาะกับความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยมีเงื่อนไขว่าความตกลงเช่นว่านั้นต้องไม่เกี่ยวกับ บทบัญญัติซึ่งถ้าเปลี่ยนแปลงจะไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ อย่างมีประสิทธิผล และโดยมีเงื่อนไขนอกจากนั้นว่าความตกลงเช่นว่านั้นต้องไม่กระทบกระเทือนการใช้หลักการพื้นฐาน ซึ่งรวมอยู่ในอนุสัญญานี้ และว่า

บทบัญญัติของความตกลงเช่นว่านั้นต้องไม่กระทบกระเทือนการอุปโภคสิทธิ หรือการปฏิบัติตามพันธกรณี
ของรัฐภาคีอื่นตามอนุสัญญานี้

๔. ให้รัฐภาคีซึ่งมีความจำนงจะทำความตกลงตามที่กล่าวถึงในวรรค ๓ แจ้งให้รัฐภาคีอื่นทราบ
ถึงความจำนง ของตนที่จะทำความตกลง และถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือการงดใช้ชั่วคราวที่มีอยู่
ในความตกลง โดยผ่านผู้เก็บรักษา อนุสัญญานี้

๕. ข้อนี้ไม่กระทบกระเทือนความตกลงระหว่างประเทศซึ่งข้ออื่น ๆ ของอนุสัญญานี้อนุญาตให้
ทำได้ หรือสงวนไว้โดยชัดแจ้ง

๖. รัฐภาคีตกลงกันว่าจะไม่มีการแก้ไขหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับมรดกร่วมของมนุษยชาติที่ระบุไว้
ในข้อ ๑๓๖ และว่าตนจะไม่เป็นภาคีความตกลงใดที่เปลี่ยนแปลงหลักการพื้นฐานนั้น

*ที่มา : อนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยกฎหมายทะเล. (ข้อมูลออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

<http://www.aviation.go.th/airtrans/airlaw/LawOfTheSeaT.html> สืบค้น ณ วันที่

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทฤษฎีสินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน

๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศรตะประภัง

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand